



HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Mistä tietää, että onnistui?

Vesilahden seurakunnan 2014 rippikouluvuoden
onnistumisen arviointi

Merja Viljanen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Toukokuu / 2018

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Merja Viljanen	Sivumäärä 68 ja 26 liitesivua
Työn nimi Mistä tietää, että onnistui? Vesilahden seurakunnan 2014 rippikouluvuoden onnistumisen arviointi	
Ohjaavat opettajat Juha Niiranen, Eevastiina Gjerstad	
Työn tilaaja Vesilahden seurakunta, Soila Simola	
Tiivistelmä <p>Vesilahden seurakunta toimi tämän opinnäytetyön tilaajana. Vesilahden seurakunta kokee onnistuneensa vuoden 2014 rippikoulutyössä erityisen hyvin. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, onko onnistumisen kokemus totta myös tutkimuksellisesta näkökulmasta sekä selvittää, miten onnistumisen voisi toistaa. Koska kyseisestä ikäluokasta lähti poikkeuksellisen paljon nuoria isoskoulutukseen, seurakuntaa kiinnosti rippikoulun rippikouluopetuksen ja -kokemuksen pysyvyys; mitä nuoret ajattelevat rippikoulusta, kirkosta, seurakunnasta ja kristinuskosta täysi-ikäisinä.</p> <p>Tutkimus toteutettiin monimetodisesti. Tutkimusaineiston keräämisessä käytettiin survey-menetelmää ja kansainvälisen rippikoulututkimuksen kysymyksiä. Kysely osoitettiin vuonna 2014 rippikoulunsa käyneille 1999-syntyneille nuorille. Rippikoulun toteutuksen ja vaikutuksen onnistumista arvioitiin kyselyn vastausten pohjalta useasta eri näkökulmasta. Kvantitatiivinen aineisto, jonka koko on 20 henkilöä (vastausprosentti 25%), käsiteltiin kvalitatiivisella, reflektiivisellä tutkimusotteella:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Vertailemalla saatua aineistoa rippikoulua koskeviin tutkimuksiin.2. Miten rippikoulu huomioi holistisen spiritualiteetin.3. Miten rippikoulu onnistui opetussuunnitelman tavoitteissa kolmen vuoden jälkeen arvioituna.4. Minkä näkökulman rippikoulun lakisääteiset dokumentit antavat rippikoulun arvioimiselle. <p>Rippikoululla on pitkän historiansa vuoksi odotettu laatuvaatimus, joka luo perustan rippikoulutyölle. Suomalainen rippikoulu on kehittynyt vuosisatojen ajan. Rippikoulutyö on saavuttanut kirkossa erityisaseman rippikoulusuunnitelmin, rippikoululeirein ja yli 80-vuotiaan isoskäytännön avulla. Vesilahden seurakunta on tehnyt tavoitteellista rippikoulu- ja nuorisotyötä Gunnar Elstadin ajatusten innottamana nuoria aktiivisesti osallistaen.</p> <p>Vuoden 2013-2014 rippikoulukautta voidaan pitää onnistuneena, sillä nuoret itse ovat vastauksissaan tyytyväisiä rippikouluunsa, arvostavat konfirmaatiossa saamaansa siunausta sekä kirkossa tehtävää työtä. Nuoret ajattelevat, että kirkolla on vastauksia heidän kysymyksiinsä ja että heillä on kirkossa vielä paljon opittavaa. 100% vastanneista haluaa kastaa lapsensa, 75% suhde kristinuskoon ja 80% suhde kirkkoa kohtaan on myönteinen. Rippikoulu ja seurakunta vastasivat heidän ajattelun, liittymisen, olemassaolon, toiminnan ja tunnetarpeeseensa hyvin ja nuoret kokivat, että heidän sisimpänsä rakentui rippikoulun aikana.</p> <p>Onnistumisen takaa rippikoulutyöhön kohdennetut resurssit; työntekijät, työaika ja talousarviomäärärahat sekä riittävä määrä erilaisia, eri-ikäisiä, ja -tasoisia isosia. Motivoituneet kristinopin ja osallistamisen osaavat työntekijät, rippikoululeiri Sappeessa sekä ruuan ja ruokailuhetkien merkitys korostuivat onnistumisen takeena. Kehitettäväksi jää rippikoulun lähi/leirijaksoa edeltävien ennakkotapaamisten sisällön ja toiminnan uudistaminen, isoskoulutuksen kehittäminen sekä yllämainittujen rippikoulutyön resurssien turvaaminen jatkossa.</p> <p>Työstä on hyödynnettävissä muuhun nuorisotyöhön työn tekemisen reflektoinnin ja alaa koskevien tutkimustuloksien kanssa ajan tasalla pysymisen merkitys. Kunkin yhteisön jäsen tulisi kohdata holistinen spiritualiteetti huomioiden. Hyvä yhteisö vastaa kolmeen Gunnar Elstadin lanseeraamiin, osallisuutta koskeviin ihmisen ydinkysymyksiin: Pidätkö minusta, leikitkö kanssani ja saanko auttaa.</p>	
Asiasanat rippikoulu, spiritualiteetti, osallistaminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Merja Viljanen	Number of Pages 68 + 26
Title How do you know you succeeded? Evaluation of Confirmation School Year 2014 of the Parish of Vesilahti	
Supervisor(s) Juha Niiranen, Eevastiina Gjerstad	
Subscriber Vesilahden seurakunta, Soila Simola	
Abstract <p>This thesis was subscribed by the Parish of Vesilahti. The Parish of Vesilahti had a feeling that the confirmation work succeeded especially well in the year 2014. One of the indicators of success was that majority of those confirmands joined in voluntary work after their confirmation training. As the confirmands are now reaching their legal age, the parish was keen to know whether they still have positive attitude towards confirmation school teaching, church, parish and Christianity in general. The aim of this thesis was to find out whether that feeling could be proven by a research point of view and if so, how that success could be repeated.</p> <p>This study was conducted using different methods. The quantitative approach used a survey in which the questionnaire was the same as in a Europe wide study of confirmation work. The questionnaire was addressed to the confirmands of the year 2014. The sample included 20 of the year 2014 confirmands. The response rate was 25 % (N=20) The survey data was analysed by the qualitative methods from a number point of views:</p> <ol style="list-style-type: none">1. By comparing the sample to other studies regarding confirmation work.2. How the confirmation work takes Holistic Spirituality in to consideration.3. How the confirmation work succeeded to establish it's aims.4. How the mandatory reports of the confirmation work reflect to success of the confirmation school. <p>The quality expectance of the confirmation school is very high due to the long history of several centuries. That is fundamental to the popularity of Finnish confirmation work. The confirmation work has an exclusive position in the Church of Finland due to confirmation programme, confirmation school camps and 80 years of voluntary groupleader practice. Norwegian theologian and psychologist Gunnar Elstads ideas of social inclusion have inspired ambitious confirmation and youth work in the parish of Vesilahti.</p> <p>The study shows that confirmation year 2014 can be considered successful. First, when asked in the year 2017, the confirmands of the year 2014 were at still satisfied to their confirmation time, they valued the blessing they got at confirmation and they valued church work in general. They think that the church has answers to their questions although they still have a lot to learn in the church. 100% of them want their children to be baptized, 75% have positive attitude towards the church and 80% towards Christianity in general. The confirmation time responded adequately to their needs to think, to relate, to be, to do and to feel. Their inner spiritual needs were perceived during confirmation time.</p> <p>The success was guaranteed by resources it had: workers, voluntary group leaders, work-time and financial support. Motivated and skilled teachers who know Christianity and social inclusion, confirmation school camp on winter holiday at Sappee ski resort and importance of having mealtimes in up-building fellowship are important elements on having successful confirmation work in the Parish of Vesilahti. For further study and development stays to enhance meetings prior to the confirmation school week or camp, renew the group leader training and guarantee resources mentioned above to maintain previous level in the future.</p> <p>References to other youth work are to reflect your way of working and importance of keeping up in the research of your field of expertise. Each community should meet their participants by considering their holistic spirituality. Good community answers "yes" to the next three questions concerning social inclusion launched by Gunnar Elstad: Do you like me? Do you play with me? Can I help you?</p>	
Keywords confirmation work, spirituality, social inclusion	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Opinnäytetyön aihevalinta	5
1.2 Opinnäytetyön tilaaja, Vesilahden seurakunta	6
2 RIPPIKOULU	8
2.1 Rippikoulun juuret	8
2.2 Suomalaisen rippikoulun historia	9
2.3 Rippikoulu tässä työssä	12
3 TÄHÄN TYÖHÖN NÄKÖKULMAA TUOVIA RIPPIKOULUTUTKIMUKSIA	16
3.1. Rippikoulutyötä koskevia tutkimuksia	16
3.2 Rippikoulun perusteella tehtyjä tutkimuksia	19
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	29
4.1 Tutkimusmenetelmä	29
4.2 Kyselytutkimuksen vastaajien tavoittaminen	32
4.3 Kyselyn analysoinnin perustelut	34
4.4 Holistisen spiritualiteetin huomioiminen onnistumisen arvioinnissa	35
5 ANALYYSI	40
5.1 Vastaajat	41
5.2 Ajattelu	42
5.3 Tunteminen	44
5.4 Suhteet	47
5.6 Olemassaolo	54
5.7 Ihmisen henki	55
5.8 Kyselyn vapaan kommentoinnin pohjalta	59
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	61
6. 1 Onnistuminen odotetun laadun suhteen	62
6. 2 Onnistuminen koetun laadun suhteen	63
6. 3 Onnistuminen suhteessa rippikoulun tavoitteisiin	65
6. 4 Yleistettävyyys muille toimialoille	67
LIITTEET	74

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö arvioi Vesilahden seurakunnan rippikoulutyön onnistumista. Olen itsekin saanut olla mukana Vesilahden seurakunnan päivärippikoulun kausityöntekijänä 2006 ja 2007, luottamustehtävissä rippikouluasioista päättäjänä vuosina 2003 - 2012 ja nuorisotyön viranhaltijana syksystä 2012 alkaen. Minulla on aina ollut suuri tarve tehdä työtäni aina vain paremmin ja kartuttaa omaa osaamistani ja analysoida ja arvioida aiemmin tehtyä työtä – oppia.

Oppimisen janoani kuvastaa, että olen tähän mennessä opiskellut kirkon nuorisotyönohjaajaksi, lähetyssihteeriksi, lähetystyöntekijäksi, työnohjaajaksi ja yrittäjäksi. Oppisopimuksen turvin opiskelin myös Audiovisuaalisen viestinnän ammattitutkinnon julkaisugrafiikan osaamisalalta. Osaamista olen voinut hyödyntää HUMAKin yhteisöpedagogiopinnoissa ja opinnäytetyön tekemisessä - ja toisaalta yhteisöpedagogikoulutus tuo lisäarvoa ja osaamista työhöni seurakunnan nuorisotyönohjaajana ja yrittäjänä.

1.1 Opinnäytetyön aihevalinta

Oman rippikouluni jälkeen olen ollut isosena ja rippikoulun vetäjänä kymmeniä kertoja. Olen valmistunut kirkon nuorisotyöhön keväällä 1994. Rippikoululla on suuri merkitys virkani ajankäytössä sekä mahdollisuudessa kohdata koko ikäluokka. Tampereen hiippakunnan rippikoulukonsulttina olen voinut olla mukana uuden valtakunnallisen opetussuunnitelman työstämisessä paikallisseurakunnissa. Lisäksi 2017 ilmestyi kansainvälisen työryhmän rippikoulututkimus, jonka kysymyksiä minulla oli mahdollisuus hyödyntää. Haluan opinnäytetyöni avulla varmistaa, että seurakunnan resurssit ja toimintamallit rippikoulussa toteuttavat parhaalla mahdollisella tavalla nuorten kohtaamista ja kristinopin sisältöjen merkityksen ymmärtämistä.

Rippikoulun opetussisältö on kristinopin opetusta, joka ei sinänsä kuulu HUMAK:in opinnäytetyön piiriin. Kristinopin sisällöt voivat kuitenkin tuoda yksilön elämään sellaisia arvoja ja eväitä, jotka rakentavat nuoren identiteettiä ja tarjoavat paikan yhtei-

söstä. Lisäksi yhteisöpedagogin eli kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit; yhteisöllinen osaaminen, pedagoginen osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen ja kehittämisosaaminen tuovat näkökulmaa rippikoulun toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen suhteen (Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelman opetussuunnitelma 2013-2018, 5-6).

1.2 Opinnäytetyön tilaaja, Vesilahden seurakunta

Vesilahden seurakunta on 672 vuoden iältään Suomen vanhimpia seurakuntia. Varhaisimmat kirjalliset merkinnät koskevat seurakunnan ensimmäistä tunnettua kirkkoherraa, Benedictus Thomaeta (Pentti Tuomaanpoikaa) vuodelta 1346, mutta arvelaan, että seurakunta on ollut olemassa jo kauan ennen sitä (Arajärvi 1985, 66, 79). Rippikoulun osaltakin Vesilahti on ollut hyvin hereillä jo satoja vuosia sitten. Turun hiippakunnassa kehoitettiin vuonna 1740 rippikoulun pitämiseen ja Vesilahdesta rippikoulun pitämisestä löytyy merkintöjä jo vuodelta 1752, vaikka se tuli pakolliseksi hiippakunnassa vasta 1763 (Seppälä 1998, 41; Arajärvi 1985, 540-541). Leirimuotoisena rippikoulun toteuttaminen on Vesilahdessa alkanut vuonna 1976 (Vesilahden seurakunnan kirkkoneuvosto 1976).

Uusimpien vahvistettujen tilastojen mukaan, vuoden 2017 lopussa, Vesilahden seurakuntaan kuului 3453 henkilöä, joka on 77,42% Vesilahden kunnan asukasmäärästä. Seurakuntaan kuuluvien keski-ikä on 40 vuotta. (Kirkon tilastokeskus 2017.) Vesilahden kunta on siitä poikkeuksellinen, että sen asukkaista 1214 henkilöä, eli 27% asukkaista, on alle 18-vuotiaita (Suomen virallinen tilasto 2016). Se tarkoittaa, että väkilukuun suhteutettuna myös rippikouluikäluokat ovat poikkeuksellisen suuria. Lisäksi rippikouluun osallistuvat lähes kaikki kirkkoon kuuluvat, vuonna 2017 97,5 % rippikouluikäisistä seurakuntalaisista (Vesilahden seurakunta 2018a). Seurakunnassa on työ- tai virkasuhteessa 13 henkilöä, joista suurin osallistuu tavalla tai toisella rippikoulun toteuttamiseen (Vesilahden seurakunta 2017).

Syksystä 2012 alkaen Vesilahden seurakunta on tehnyt tavoitteellista rippikoulu- ja nuorisotyötään Gunnar Elstadin ajatusten innoittamana nuoria aktiivisesti osallistaen (Elstad 2010). Gunnar Elstad (1946-2016) oli norjalainen teologi ja psykologi, joka

teki Norjassa mittavan työuran kirjailijana, sielunhoitajana ja seurakunnan johtajana. Hänen kirjallisen tuotantonsa ja julistuksensa keskiössä olivat evankeliumin julistaminen sekä toivon luominen ihmisille, jotka kokevat sekä uskomisen että elämisen haastavina. Hän piti tärkeänä sitä, että nuoret säilyisivät ja kasvaisivat kristinuskossa. Kristillisen nuorisotyön avain on hänen mielestään otollisen ilmapiirin luominen, jossa on mahdollista järkevästi ja vastuullisesti keskustellen yhdistää uskomisen ja järjenkäyttö, kristittynä ja ihmisenä eläminen sekä löytää yhteys omakuvan ja jumalakuvan välille. (Ellefsen & Lehre 2016.)

Elstadin sielunhoidollinen ja välittävä työote on ollut innoittaja siihen, että Vesilahdessakin on luotu toimintakulttuuri, jossa on tilaa merkityksellisille keskusteluille, nuorten kohtaamiselle ja heidän kuulumistensa kyselemiselle erilaisilla toiminnallisilla tavoilla. Elstadin mukaan ajatukset, tunteet, tahto ja toiminta vaikuttavat toisiinsa. Jos jossakin niissä tapahtuu jotakin, se vaikuttaa myös muilla osa-alueilla. (Elstad 2000, 7.) Elstad on rohkaissut näkemään jokaisen osallistujan hyväksyvästi ja ymmärtämään, että moni painii omien haasteidensa kanssa, liittyvätpä ne sitten uskonelämään, elämäntilanteeseen, riitoihin tai kipeisiin kokemuksiin.

Tämän opinnäytetyön yhteistyösopimuksessa määrittelimme, että kehittämistavoite on tehdä jatkossakin laadukasta rippikoulutyötä. Tutkimuksen kohteena olevan ikäluokan kanssa seurakunta kokee onnistuneensa erityisen hyvin. Myös seurakunnan toimintaan aktiivisesti osallistuvilta nuorilta on tullut kysymys: mitä silloin tehtiin eritavalla, kun rippikoulun jälkeen nuoria osallistui niin paljon toimintaan. Opinnäytetyön avulla on tarkoitus selvittää, onko onnistumisen kokemus totta myös tutkimuksellisesta näkökulmasta ja analysoida, miten tämän onnistumisen voisi toistaa.

2 RIPPIKOULU

Rippikoulu perustuu Raamatussa olevaan kaste- ja lähetyskäskyyn (Raamattu 1992, Matt. 28:18-20). Kaste ja opetus ovat kuuluneet yhteen alkukirkosta alkaen ja seurakunnan jäseniksi on tultu kasteessa. Myöhemmin kasteeseen on liitetty konsignaatio (kastetun pyhittäminen), josta vuosisatojen saatossa on muokkaantunut itsenäinen riitti (konfirmaatio). (Seppälä 1998, 19-21.)

2.1 Rippikoulun juuret

Seurakuntiin syntyi 1.vuosisadan lopussa aikuisten kristityksi haluavien opetukseen keskittynyt instituutio, katekumenaatti. Sen tehtävänä oli tutkia katekumeeniksi haluavan kelpoisuutta ja vastata heidän seurakuntaan tutustumisestaan, uskonopin opettamisestaan sekä hengellisestä valmentautumisesta kasteelle. Katekumenaatti monivuotisine vaiheineen oli loistava esimerkki kokemuksellisesta ja yhteisöllisestä oppimisesta. (Seppälä 1998, 22-23.)

Uskonnonvapaus tuli voimaan vuonna 313. Sen myötä katekumenaatti eli huippuaikaansa. Vasta vuonna 380, kristinuskon tultua valtionuskonnoksi, aikuisten kasteopetuksen tarve väheni ja alettiin kastamaan kristittyjen perheiden lapsia. Opetusvelvollisuus siirtyi kodeille ja kummeille. (Seppälä 1998, 23-24.) Rippi alkoi yleistyä 800-luvulla ja siihen liitettiin myös opetusta. Ripille tulevan tuli osata kymmenen käskyä, Isä meidän -rukous ja uskontunnustus. Pelastuksen tunteminen ja oman syntisyytensä tunnustamisen nousivat keskeiseen osaan katolisen kirkon rippiopetuksessa ja käytännöissä. (Seppälä 1998, 25.)

Keskiajalla kastettujen lasten opettamiseen liitettiin kastelupauksen vapaaehtoinen uudistaminen – joka jakoi kirkkoa leireihin sen teologisen erimielisyyden mukaan, vahvistaako Jumala ihmistä hänen uskossaan vai vahvistaako ihminen uskontunnustuksensa uusiessaan kastelupauksen (Seppälä 1998, 27). Luther ei pitänyt konfirmaatiota kasteen vahvistamisena. Kaste oli riittävä sinänsä. Luterilaisessa kirkossa kuitenkin koettiin, että opetuksen avulla kastettu ymmärtäisi kasteen merkityksen ja

näin opetus valmistaisi kastettua ensimmäiselle ehtoolliselleen. Luterilainen rippikoulu syntyi, kun ensimmäistä ehtoollista edeltävä rippiopetus yhdistyi konfirmaatioon tähtääväksi opetukseksi. (Seppälä 1998, 26-30.)

1600-1700 -luvulla pietistinen herätysliike nosti konfirmaation ja konfirmaatioteologian keskeiseksi puheenaiheeksi. Rippikoulusta tuli kääntymykseen tähtäävää ja konfirmaatiossa kunkin osallistujan piti henkilökohtaisesti tunnustaa uskonsa. Konfirmaatiota kutsuttiin kasteen liiton uudistamiseksi. Valistuksen aika täydensi muutosta siten, että konfirmaatiossa nuori liittyi täysivaltaisesti seurakuntaan ja rippikoulu muuntauksi täysi-ikäisyysriitiksi. (Seppälä 1998, 34; Jarva 1998, 105.)

2.2 Suomalaisen rippikoulun historia

Ruotsi-Suomen aikaan, 1593 Uppsalan kokouksessa, otettiin luterilainen Augsburgin tunnustus Ruotsin kirkon tunnustukseksi. Sen myötä kirkkoon kuuluvilta odotettiin paljon ulkoa osaamista; uskontunnustus, 10 käskyä, Isä meidän -rukous sekä Vähä katekismuksen ja sen selitysten osaaminen. Kasteopetus painottui kotiopetukseen sekä myöhemmin lukkarinkouluun ja virallisiin kuulusteluihin ennen jumalanpalvelusta tai kinkereillä. (Seppälä 1998, 39-40.) Vesilahden seurakunnallakin on arkistoholvissa 1800-luvun kirkonkirjoja, joissa on kylittäin kinkerimerkintöjä (kunkin rippikouluun pyrkivän osalta) näiden osa-alueiden sekä Raamatun historian ja sisälukutaidon osaamisesta. Tampereen hiippakunnassa vuosina 1762 -1788 piispana ollut Gabriel Fortelius järjesti hiippakuntansa rippikouluopetuksen, niin että sen tuli päättyä julkiseen kuulusteluun ennen konfirmaatiota. (Pihkala 2004, 5,13.)

1800-luvun lopussa alkoi keskustelu rippikoulun uudistamisesta ja ohjeita annettiin pappeinkokouksissa ja tuomiokapitulien kiertokirjeissä (Kirkkomme rippikoulu 1932, 3-4). Vuonna 1919 kirkko sai ensimmäisen rippikoulun ohjesäännön. Siinä rippikoulun käyminen edellytti 15 vuoden ikää. Lisäksi lukutaidon tuli olla riittävä, samoin katekismuksen ja kristinopin pääkohtien ulkoa osaamisen. (Seppälä 1998, 42.) 1900-luvun alussa rippikouluopetus oli erikseen tytöille ja pojille. 100–120 oppituntia sisältävät laulunopetusta, kristinoppia, raamatunhistoriaa ja Raamatun lukemista. Opetus tai päivisin/iltaisin yhtenä jaksona tai osa syksyllä ja keväällä. (Seppälä 1998, 42-43.)

1920-luvun lopussa aloitettiin rippikouluohjelman päivittäminen ja uusi rippikoulu-suunnitelma, Kirkkomme rippikoulu, julkaistiin vuonna 1932. Rippikouluun edelleen pyrittiin, vaikka kansakoulu oli ottanut vastuulleen lukutaidon ja kristinopin perusasioiden opettamisen. Pääpaino oli kristinopin opetuksessa, joskin virsien osuus kasvoi 20 virteen ja kirkkovuosi ja jumalanpalvelusjärjestys lisättiin opetukseen. Samoin suunnitelmassa kehoitettiin pohtimaan rippikoulun opetustiloja, jottei sen pitäminen häiritse muuta arkea eikä tuo lisäkustannuksia. Ryhmäkoot olivat valtavia; maksimikoko 50 nuorta ja poikkeusluvalla 70 nuorta. Rippikoulun 125 tuntia sisälsivät 100 tuntia kristinoppia, Raamatun lukemista ja raamatunhistoriaa ja 25 tuntia laulua. Kaupunkioloissa saatiin pitää 60-70 tunnin rippikouluja vaikkakin alarajana pidettiin 40 tuntia. Rippikoulusuunnitelma mahdollisti myös yksityis-, sotilas- ja oppikoulujen rippikoulujen pitämisen. (Seppälä 1998, 43-44.) Ensimmäiset leiririppikoulut pidettiin Nurmijärvellä vuonna 1937, joissa ryhmänjohtajat olivat jo mukana. Irja Kilpeläinen kehitti rippileirien ison siskon ja veljen mallia ja myöhemmin 1940-50-luvulla leirimuotoisia rippikouluja järjestivät useat järjestöt (Porkka 2004, 7.)

Sotien jälkeen tehtiin pohjatyötä uuteen rippikoulusuunnitelmaan kyselytutkimuksilla. Uusi rippikoulusuunnitelma oli nimeltään Rippikoulu 1958. Siinä ensimmäistä kertaa keskityttiin rippikoulun pedagogiaan sekä jäsennettiin tavoitteet, joihin kuuluivat myös metodologiset ohjeet. Uutuutena rippikoulun tuli integroitua muuhun seurakunnan toimintaan ja rakentaa yhteyttä koteihin. Rippikoulun sisälle rakennettiin tiedollinen, sieluhoidollinen ja seurakunnallinen tavoite. Rippikoulun pääsykuulusteluista luovuttiin. Raamatunopetusta pidettiin edelleen tärkeänä ja siksi jokaisella rippikoululaisella tuli olla oma Raamattu käytössä. Virsiopetuksen kuului 50 virttä ja suositeltiin, että jokainen luokka valitsisi oman rippikouluvirtensä. (Seppälä 1998, 45-47) Tästä juontui myöhemmin konfirmaatiolauluksi muotoutunut perinne.

Vuoden 1964 kirkolliskokouksessa myönnyttiin siihen, että rippikoulussa voitiin käyttää Raamatun, virsikirjan ja katekismuksen lisäksi myös erillistä rippikoulun oppikirjaa. Ensimmäinen rippikoulun apukirja ilmestyi vuonna 1965. (Seppälä 1998, 45-47.) Samana vuonna ilmestyi vuosikymmenen mittaisen kirkon opetustoiminnan kokonaisuudistuksen päätteeksi rippikoulun opetussuunnitelma, jonka pituus oli kahdeksan A5-sivua. Siinä oli yksityiskohtainen luettelo opetettavista tuntiaiheista ja niihin käytettävistä tuntimääristä. Rippikoulun ohjepituus vaihteli asustuskeskusten ilta- ja

leiririppikoulujen 50 tunnista maaseudun 100-125 tunnin päivärippikouluun. 24 tunnin mittainen oppikoululaisten lyhytrippikoulu poistui. Sen tilalle oli tullut 1961 kansalaiskoulun 24 tunnin rippikoulu. Se sai toteuttaa sillä edellytyksellä, että se oli koulun opetussuunnitelmassa ja opettajana oli seurakunnan pappi. (Seppälä 1998, 49.)

Rippikoulun malliohjesäännöt vuodelta 1969 ja 1970 laskivat rippikoululaisen ikärajaa sen verran, että rippikouluun pääsi sen kalenterivuoden aikana, jolloin nuori täytti 15 vuotta. Nuorisonohjaajat, diakonit ja seurakuntasisaret pääsivät mukaan rippikouluun; eivät opettajina, mutta seurakuntaelämän perehdyttäjinä. (Seppälä 1998, 50) Rippikoulun suosituskooksi tuli 30 nuorta ja leiririppikoulun vähimmäismääräksi tuli 12 päivää, tai leirin ollessa lyhyempi, piti opetusta olla joko ennen tai jälkeen leirin, jotta vuoden 1965 opetussuunnitelman tuntimäärä täyttyy. Uutta malliohjesäännöissä oli myös rippikoulun tilojen ja välineiden ohjeistukset sekä rippikoululaisten turvallisuuden ja terveyden huomioonottaminen. (Seppälä 1998, 50-52.)

Seuraava vuosikymmen toi jälleen uuden rippikoulusuunnitelman. Sen uutuutena oli mm. se, että sitä testattiin seurakunnissa ennen sen hyväksymistä. 1974 rippikoulusuunnitelma sisälsi viiden vuoden koekäytön, jonka aikana sai käyttää rinnakkain uutta ja vanhaa suunnitelmaa. Uusi kokonaissuunnitelma oli kooltaan yli 100 B5-kokoista sivua. Rippikoulujen kesto yhtenäistettiin 80 tuntiin samoin opetusryhmien koko 25 henkilöön. Nuorisonohjaajat ja lehtorit pääsivät pappien rinnalle rippikoulun opettajiksi. (Seppälä 1998, 53-54.) Tässä rippikoulusuunnitelmassa ensimmäistä kertaa oli myös ohjeita ryhmänjohtajien (isosten) tehtävistä ryhmäkeskustelujen, raamatuntutkistelun, vapaa-ajan ohjelmien ja valvonnan järjestämisessä. Ryhmänjohtajien tuli olla kaksi vuotta rippikoululaisia vanhempia tehtävän vaativuuden vuoksi. (Porkka 2004, 9-10).

Peruskoulu-uudistuksen innoittamana vuoden 1974 Rippikoulusuunnitelmassa tavoitteet ilmaistiin sekä pedagogisesti että teologisesti behavioristisen oppimisteorian mukaisesti. Kolmiosaiseen tavoitteeseen kuuluivat: kristillinen usko nuoren elämässä, seurakuntatuntemus ja seurakunnan yhteinen usko. Ensimmäistä kertaa rippikoulusta vastaavia koulutettiin suunnitelman käyttöönottoon sekä uusien ongelmalähtöisten opetusmenetelmien opettamiseen. Koevuosien ja palautteen perusteella koostettiin Rippikoulusuunnitelma 1980. (Seppälä 1998, 53-55.) Rippikoulun ryhmänjohtajakou-

lutuksen opas julkaistiin 1979. Siinä käsiteltiin ryhmänohjaamisen taitojen lisäksi seurakuntayhteyttä, rippikoulun kokonaissuunnitelmaa sekä leirin tärkeimpien työtapojen ja seurakuntakokonaisuuden ymmärrystä. (Porkka 20014, 10)

1980-luvun rippikoulusuunnitelmaa käytettiin rippikouluissa kymmeniä vuosia. Rippikoulu tavoitti 2000-luvulle asti yli 90% ikäluokasta. Rippikoulun muutoksessa leiririppikoululaisten osuus rippikoululaisista kasvoi 1970 vuoden 35%:sta 2000 vuoden 89,1%:iin. (Niemelä 2002, 9-15.) Vasta vuonna 2001 ilmestyi seuraava rippikoulusuunnitelma nimeltään Elämä – usko – rukous. Siinä rippikoulu nähtiin osana kirkon jatkuvaa konfirmoivaa toimintaa. Tässä suunnitelmassa nuorta kohdeltiin seurakunnan jäsenenä ja seurakuntaa (seurakuntayhteyttä) pidettiin merkittävänä oppimisympäristönä (Rippikoulusuunnitelma 2001, 18). Vuoden 2001 suunnitelma oli valtakunnalliset kirkon tavoitteet sisältävä puitesuunnitelma, joka antoi suuntaviivat ja perusteet paikalliselle soveltamiselle ja jatkuvalla kehittämiselle. Soveltaen sitä tuli käytettiin myös aikuisrippikoulujen toteuttamisessa. Samalla ensi kertaa tuli pakolliseksi laatia seurakunnan kolmivuotinen runkosuunnitelma rippikouluille. (Niemelä 2002, 15-17.)

2.3 Rippikoulu tässä työssä

Tämän tutkimuksen rippikoulu noudatti vuoden 2001 rippikoulusuunnitelmaa, jossa korostuivat, konstruktivistisen ja kontekstuaalisen oppimismenetelmien näkökulmat. Erilaiset elämykset, nuoren elämäntilanteen tunteminen ja pedagogisesti laadukkaasti opetuksen valmistaminen kuuluivat 2000-luvun alun rippikouluun. Lisäksi opetuksen tuli edetä prosessinomaisesti ja sen piti pitää sisällään myös jatkuva arviointi. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 10-16) Rippikoulu jakautui neljään osaan: 1. seurakuntayhteys 8–16 tuntia, 2. aloitusjakso 6–12 tuntia, 3. perusjakso 44–56 tuntia, 4. päätösjakso ja konfirmaatioon valmistautuminen 4–10 tuntia. Seurakuntaakohtaisesti oli vapaus säätää 80 tunnin kokonaistuntimäärää näiden osioiden kesken. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 20.) 2004 julkaistiin kirkkohallituksen työryhmän tekemä Isostoitinnan linjaus, Sopivan kokoinen iso, joka tarkasteli isosuutta ensisijaisesti rippikoulun tarpeesta käsin. (Kirkkohallitus 2016, 8)

Kuvio 1: Rippikoulusuunnitelma 2001:n keskeiset tavoitteet (Rippikoulusuunnitelma 2001, 21).

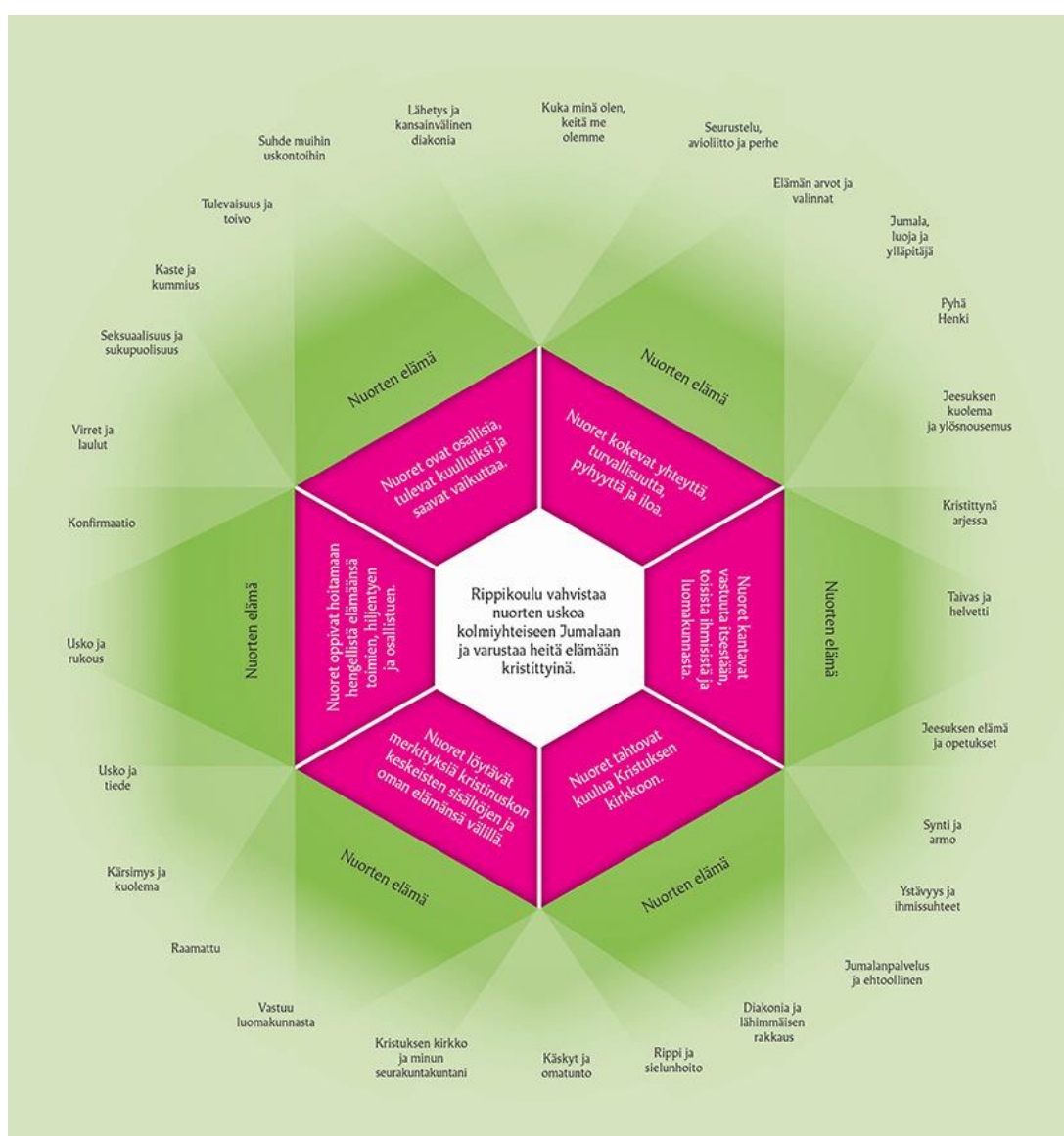
Kaavio 2. Rippikoulun tavoitteet ja perusrakenne

ALOITUSJAKSO (6-12 tuntia) Tavoitteena on, että nuori tuntee kuuluvansa ryhmään ja suuntautuu yhteiseen oppimiseen ja rippikoulutyöskentelyyn.		
PERUSJAKSO (44-56 tuntia)		
Nuoren elämä Tavoitteena on, että nuori etsii vastauksia oman elämänsä ja yhteiselämämme tärkeisiin kysymyksiin ja saa tukea kasvuunsa kristittyinä	Kirkon usko Luominen Tavoitteena on, että nuori tuntee Jumalan Isänä ja Luojana ja että hän löytää ainutkertaisuutensa ihmisenä ja osana luomakuntaa. Lunastus Tavoitteena on, että nuori tuntee Jumalan Poikana, Jeesuksena Kristuksena, ja hänen pelastustyönsä. Pyhitys Tavoitteena on, että nuori tuntee Jumalan Pyhänä Henkenä, joka toimii kirkossa sanan ja sakramenttien välityksellä ja lahjoittaa uskon ja rakkauden.	Rukous Tavoitteena on, että nuori löytää rukouksen ja jumalanpalveluksen tapana olla ja elää Jumalan kasvojen edessä.
PÄÄTÖSJAKSO (4-10 tuntia) Tavoitteena on, että nuori jäsentää ja arvioi oppimaansa, liittää sen laajempiin kokonaisuuksiin ja löytää sille merkityksen elämässään sekä valmistautuu konfirmaatioon.		
SEURAKUNTAYHTEYS (8-16 tuntia) Tavoitteena on, että nuori tuntee seurakunnan ja kirkon toimintaa ja elää seurakuntayhteydessä.		

Isostoiminnan linjaus, Isoja ihmeitä julkaistiin vuonna 2016. Se oli alkua suurelle rippikoulu-uudistukselle ja vastaus rippikoulutyön murrokseen. Se laajensi isosten mahdollisuuksia toimia seurakunnan eri työmuodoissa. (Kokkonen (toim.) 2017, 14.) Uusin rippikoulusuunnitelma, Suuri Ihme, hyväksyttiin syksyllä 2017, joten viimeistään syksyllä 2018 alkavat rippikoulut toteutetaan tämän suunnitelman mukaisesti. Uusin

suunnitelma on rakennettu sekä nuorilähtöisesti että yhteisöllisen oppimisen näkökulmasta. Rippikoulua käyvän nuoren perheen kohtaaminen ja rippikoulun yhteisöllisyyden rakentaminen nostetaan keskiöön. Ehtoollista vietetään jo rippikoulun aikana eikä vasta konfirmaatiomessussa. Lisäksi rippikoulussa korostetaan Raamatun merkitystä sekä rakennetaan tulevaisuusorientaatiota sekä nuoren että seurakunnan näkökulmasta. (Rippikoulusuunnitelma 2017, 5-13.)

Kuvio 2: Rippikoulusuunnitelma 2017:n keskeisten tavoitteiden (vaaleanpunaisella) linkittyminen nuoren elämään ja oppimissisältöihin (Rippikoulusuunnitelma 2017, 36).



6.6.2014 eli tämän tutkimusikäluokan rippikouluvuonna kirkkolaki uudistui niin, että rippikoulun käymisen jälkeen 16-vuotiaalla nuorella on mahdollisuus äänestää kirkollisvaaleissa ja 18-vuotiaana hän voi asettua myös itse ehdokkaaksi seurakuntavaaleissa (Kirkkolaki 23.Luku 12§). Aiemmin voimaan tulleiden lakien mukaan rippikoulun ja konfirmaation jälkeen nuorella on mahdollisuus käydä itsenäisesti ehtoollisella (Kirkkojärjestys 1993, 2.Luku, 11§), toimia kummina (Kirkkojärjestys 1993, 2.Luku, 16§) ja saada kirkollisen avioliittoon vihkimisen (Kirkkojärjestys 1993, 2.Luku, 17§). Kirkkoon voi myös liittyä kasteessa käytyään rippikoulun tai saatuaan vastaavaa opetusta ja tultuaan konfirmoiduksi (Kirkkojärjestys 1993, 1.Luku, 3§). Toisaalta 15-17-vuotias nuori voi vanhempien luvalla erota kirkosta ja 18-vuotiaana tehdä tämän päätöksen itsenäisesti. (Uskonnonvapauslaki 2003, 1.Luku 3§-4§)

3 TÄHÄN TYÖHÖN NÄKÖKULMAA TUOVIA RIPPIKOULUTUTKIMUKSIA

Kirkkomme suosikkituotetta, rippikoulua, on tutkittu vuosikymmenten ajan sekä ammattimaisesti tutkimuskeskuksissa että opiskelijatoilla yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Uuden rippikoulusuunnitelman käyttöönoton myötä tutkittua tietoa tulee varmasti lisää. Oulun hiippakunta tarjoaa jopa opinnäytetyöavustusta kirkon virkaan opiskeleville, jotka tekevät opinnäytetyönsä niin, että se auttaa uuden rippikoulusuunnitelman strategisten tavoitteiden juurruttamista paikallisseurakunnan rippikoulutyöhön (Oulun hiippakunta 2018). Olen poimin tähän opinnäytetyöni kannalta merkityksellisiä tutkimuksia, jotka liittyvät rippikoulun onnistumiseen tai vaikuttavuuteen, sillä vaikka rippikoulu kuuluu useimpien suomalaisten kokemuspiiriin, niin siihen liittyvä tutkimus ei ole yhtä yleisesti tunnettua.

3.1. Rippikoulutyötä koskevia tutkimuksia

Uusin väitöskirja on kirkkohallituksen kasvatuksen ja perheasioiden vs. johtajan, Jarmo Kokkosen, tekemä. Hän tutki vuonna 2016 hyväksytyssä väitöskirjassaan sukupuolen ja yhteisöllisyyden rakentumista rippikoulussa. Rippikoulussa tapahtuu hänen mukaansa sekä sukupuolirajojen liudentumista että korostumista. Vapaa-ajan toiminnot enemmän liudentavat sukupuolen merkitystä ja toisaalla leirin säännöt ja virallinen ohjelma sääntöineen korostavat sukupuolten välistä rajaa. (Kokkonen 2016, 10-12.)

Hänen tutkimusasetelmansa rippikoulun rituaalien merkityksestä on ajankohtainen ja tuo näkyviin rippikoulun yhteisöllisyyden voiman. Hän osallistui kahteen useita kuukausia kestäneisiin rippikoulun prosesseihin intensiivisesti (Kokkonen 2016, 97-105). Hän kuvasi eri-ikäisten tyttöjen ja poikien, miesten ja naisten yhteistyötä rippikoulun vahvuutena, sillä rippikoulussa on tilaa moniääniselle keskustelulle ja tiimityölle. (Kokkonen 2016, 313-314.) Hän toteaa yhteenvedossaan, että rippikoulussa, erityisesti leirijaksolla, erilaisilla rituaaleilla (kuten päiväohjelman toistuvilla osilla) samoin

kuin iltaohjelman lauluvalinnoillakin on yhteisöllinen ja moraalinen ulottuvuutensa, joka tulisi ottaa huomioon (Kokkonen 2016, 314).

Syksyllä 2017 Noora Jokela suunnitteli opinnäytetyössään uuden 2017 rippikoulu-suunnitelman mukaiset rippikoulun raamatturyhmien materiaalit. Hän pohjaa materiaalina konstruktivistiseen ja yhteistoiminnalliseen oppimiskäsitykseen. Hän teki perusteellisen pohjatyön kyselytutkimuksella ennen materiaalin suunnittelua. Hänen raamattupiirityöskentelyjensä aikana useimmat nuoret (85%) kokivat oppineensa Raamatusta ja kristinuskosta, sen sijaan itsestään vain harva oli oppinut mitään (toisessa seurakunnassa 0% ja toisessa 12,5%). Sen sijaan suhtautuminen Raamattuun oli muuttunut molemmissa seurakunnissa paljon myönteisemmäksi. (Jokela 2017.)

Samaan lopputulokseen ihmisenä kasvamisen arvioinnin vaikeudesta päätyivät vuonna 2015 Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat: Heidi Metsä-Keisteri ja Rilla Rosenvall. He tekivät opinnäytetyönsä hanketyönä, jossa he laativat rippikoulun pienryhmiin raamattutyöskentelymateriaalia. Palautekysymykseensä ”mitä opin itsestäni” yli kolmasosa vastaajista ei osannut muotoilla vastausta. Tosin opinnäytetyössä mainittiin, että ihmisenä kasvamisen on hidas prosessi ja siksi rippikoulun osuutta siihen voi olla vaikea määritellä. Metsä-Keisteri ja Rosevall pitivät kuitenkin rippikoulun raamatturyhmien toteuttamista niiden sekä elämänkysymyksistä lähtevää näkökulmaa tärkeänä, sillä näin nuorella on mitä otollisin mahdollisuus kokea hengellisyyttä uudella tavalla, kasvaa ihmisenä ja jakaa tämä toisten ihmisten kanssa. (Metsä-Keisteri & Rosenvall 2015, 51- 53)

Jenna Puolakanaho teki vuonna 2015 toiminnallisen opinnäytetyönsä keräten keskusteluun rohkaisevaa ja toiminnallista materiaalia rippikoulun prosessinomaisiin opetustilanteisiin. Hän perusti valitsemansa oppituntimateriaalin Gadamerin dialogiseen ajatteluun, Freiren dialogiseen pedagogiikkaan sekä Varjon prosessirippikoulumalliin. (Puolakanaho , 5-8.) Puolakanahon koostama materiaali on yhteisöllistä, osallistavaa, haastavaa, ajatteluun ja kokeilemiseen kutsuvaa (Puolakanaho 2015, 41-119).

Helsingin yliopistossa Aino-Elina Kilpeläinen tutki vuonna 2009 pro gradu -työssään nuorten jumalkäsityksen muuttumista rippikoulussa. Hän tarkasteli muutosta suh-

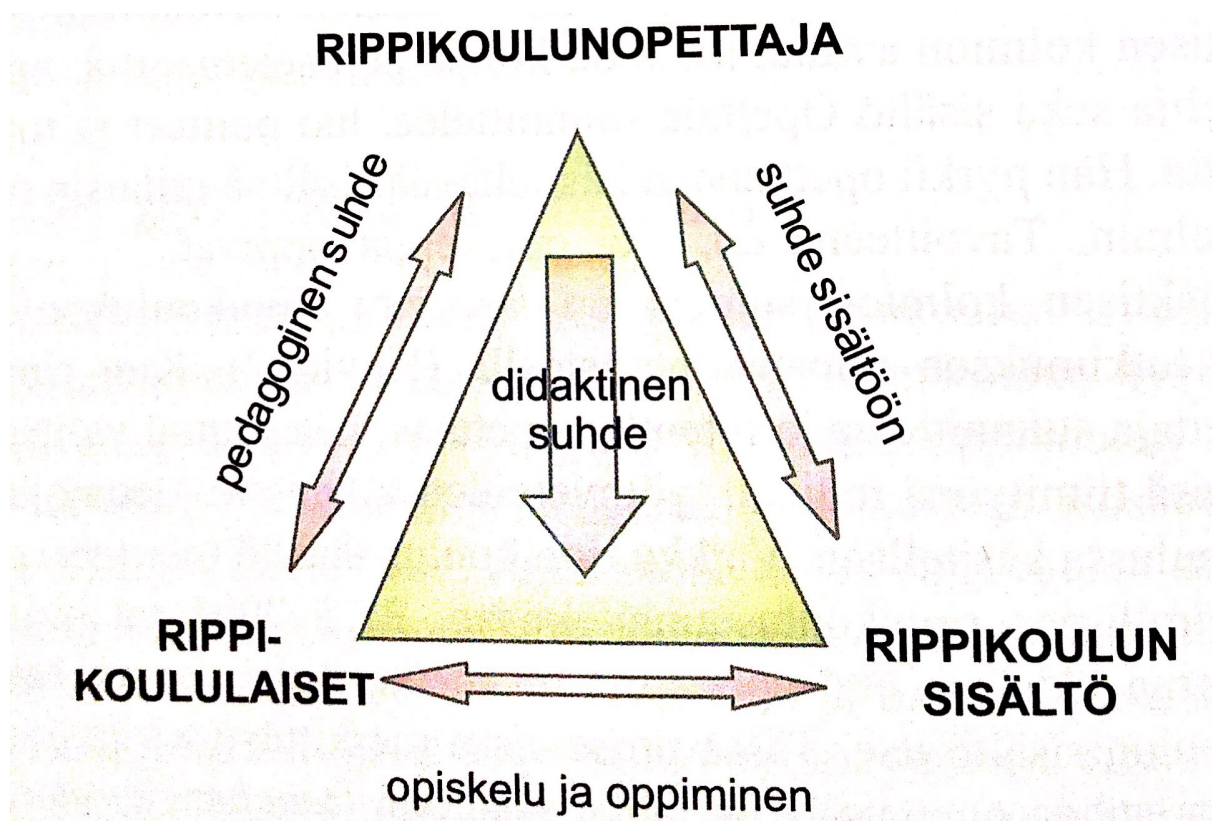
teessa rippikoulun tavoitteisiin kolmiyhteisestä Jumalasta. Hän keräsi tutkimusaineistonsa rippikoululaisille annetuista kirjoitus- ja piirustustehtävillä sekä niitä refleктоivilla haastatteluilla. Käsitteen muutosta hän tarkasteli Vosniadoun mentaalisten mallien asteittaisen muuttumisen kautta. Käsitys muuttuu joko mallin rikastamisena (enrichment) tai uudelleen muovaamisena (revision). Prosessissa voi käydä niin, että syntyy käsityksiä, jotka eivät vastaa opetuksen tavoitteita. (Kilpeläinen 2009, 271-273.)

Tulosten perustella nuoret voitiin jakaa kolmeen ryhmään; niihin, joiden jumalakuvaan liittyy irrallisia kristillisiä käsitteitä, niihin, joiden jumalakäsitys on kokonaan tai osittain sisäistynyt kristillisen jumalakäsityksen mukaisesti ja niihin, joiden persoonalliseen jumalakäsitykseen ei omaksuttu kristillisen jumalakäsityksen elementtejä sellaisenaan vaan ne jäivät erilliseksi tietorakenteeksi. Jos konkreettiset jumalakäsitteet eivät muutu abstraktimmaksi, on vaarana, että uskonto hylätään lapsellisena. Erilaisin ennakkokäsityksin rippikouluun saapuvien nuorten opettaminen tuo haastetta varsinkin kotien uskontokasvatuksen ohenemisen myötä. (Kilpeläinen 2009, 266-287)

Hans Tuominen tutki vuonna 2009 rippikoulun onnistumista rippikoulun opettajien näkökulmasta. Millaisia kriteereitä on onnistuneelle rippikoululle ja miten ne suhteutuvat rippikoulunopettajan omiin tavoitteisiin tai pyrkimyksiin. Vastausten perusteluiden perustelut ilmensivät opettajien pedagogista ajattelua, joka hänen työssään tarkoitti opettajan tietoista tai tiedostamatonta päätöksen tekoa. Kaikkien useimmiten hyvä ilmapiiri koettiin onnistumisen selittäjäksi ja rippikoulun jälkeiseen toimintaan osallistuminen oli onnistumisen merkki joka kolmannelle. Neljännes piti onnistumisena sitä, että rippikoulussa oli aikaa pysähtyä ja pohtia samoin kuin se, että rippikoulu-aika oli fyysisesti ja psyykkisesti turvallista. Joka viides piti onnistumisen merkinä hyvää tiimityötä ja suunnittelua.

Yllättäen kristinuskon sisältöihin liittyvät tavoitteet jäi onnistumisen arvioinnissa kaikin vähimmälle, vaikka rippikoulunopettajat pitivätkin teologisia sisältöjä (uskon syntymistä ja vahvistumista) ja seurakuntayhteyttä rippikoulun tärkeimpänä antina. Rippikoulun onnistumista ei siis pääsääntöisesti arvioitu tavoitteista käsin. Onnistumista arvioitiin käytännön sujumisen, ilmapiirin ja nuorten palautteen perusteella. Tämä johtuu Tuomisen mukaan siitä, että rippikoulunopettajat refleктоivat yllättävän vähän

valintojensa ja toimintojensa perusteita. Metateoreettista pedagogista ajattelua oli vain 2%:lla vastaajista. Useimmat rippikouluopettajat ovat toimintaorientoituneita (61%) tai opetuskäytäntöjen eli objektiteorian kautta asiaa (37%) tarkastelevia. Artikkelissaan Tuominen soveltaa Kansasen ja Meren 1999 kehittämää didaktista kolmion rippikouluolosuhteisiin, jotta rippikoulutyötä voisi tehdä laadukkaammin ja tavoitteista käsin onnistuneemmin. Reflektiivisen pedagogisen ajattelun kehittymisen avulla voidaan syventää ja ymmärtää praksiksen perusteita ja vaikutuksia sekä lisätä opettajien ammatillisuutta. Mitä enemmän vetäjätiimissä isosten kanssa keskustellaan tavoitteesta, valinnoista ja sisällöistä miksi-kysymysten avulla, sitä paremmin ollaan tietoisia siitä, mihin yhdessä pyritään. (Tuominen 2009, 146-166.)



Kuvio 3: Didaktinen kolmio rippikouluolosuhteissa. (Tuominen 2009, 164)

3.2 Rippikoulun perusteella tehtyjä tutkimuksia

Vuonna 2002, edellisen rippikoulusuunnitelman käyttöönoton aikoihin, julkaistiin Kati Niemelän tutkimus rippikoulun laadusta ja vaikuttavuudesta. Tutkimus toteutettiin

Tampereen seurakuntayhtymän tilauksesta ja tarpeesta saada tutkittua tietoa rippikoulun kehittämiseen. Tutkimus oli kyselytutkimus, johon osalistui 1000 rippikouluista, 200 isosta ja 100 rippikoulun opettajaa ennen ja jälkeen rippikoulun sekä rippikoulun jälkeen joka neljäs rippikoululaisen vanhempi. Nuorten rippikouluun lähtemiseen löytyivät syiksi uskonnolliset motiivit, rippikoulun suomiin oikeuksiin ja sosiaaliseen antiin liittyvät motiivit sekä ulkoinen paine. Rippikouluodotukset jakautuivat sosiaalisiin ja toiminnallisiin odotuksiin, aikuistumiseen liittyviin odotuksiin ja uskonnollisiin odotuksiin. (Niemelä 2002.)

Yllämainittujen odotusten pohjalta rippikoulunuoret jaettiin neljään ryhmään heidän rippikouluorientaationsa perusteella. Näin löytyivät aktiivisesti orientoituneet nuoret, jotka lähtevät rippikouluun innoissaan ja suhtautuvat siihen myönteisesti – ja ovat todennäköisimmin tyytyväisiä rippikouluunsa, vaikka heidän todella korkeat odotuksensa jäävät useimmiten toteutumatta. Toisena ryhmänä rippikouluun lähtevät passiivisesti orientoituneet. Heistä suurin osa on poikia, joiden osallistumismotiiveina ovat rippikoulun jälkeen saatavat lahjat sekä kaverien ja perheen toive. He ovat todennäköisimmin tyytymättömiä rippikouluunsa. Kolmanten ryhmään kuuluvat sosiaalisesti orientoituneet. He toivovat rippikoululta eniten hauskanpitoa, hyvää ryhmähenkeä, mukavaa tekemistä ja uusia ystäviä. Hekin ovat useimmiten tyytyväisiä rippikouluunsa. Neljänten ryhmään kuuluvat sisällöllisesti orientoituneet. He eivät ole erityisen innostuneita rippikoulusta tai kristinuskosta. Rippikoulu osoittautuu kuitenkin heidän kohdallaan selvästi antoisammaksi kuin he osaavat odottaa. (Niemelä 2002, 102-105.)

Isosten osalta Niemelä löysi kolme tyyppiä. Passiivisesti orientoituneet tahtovat kokea rippileirinsä uudelleen. Isosena oleminen on heistä mukavampaa kuin osasivat odottaa ja heidän uskonnolliset, sosiaaliset ja toiminnalliset odotuksensa ylittyvät. Sosiaalisesti orientoituneet, useimmiten tytöt, ovat epävarmoja omasta uskostaan ja ehkä jopa suhtautuvat kielteisesti kristinuskoon, mutta haluavat olla ainakin kerran isosena. Kolmantena ryhmänä ovat uskonnollisesti orientoituneet, joihin kuuluu 15% isosista, jotka suhtautuvat myönteisesti kristinuskoon ja haluavat kertoa uskonasiostaan muille. He myös todennäköisemmin tulevat isoseksi useamman kerran.

Rippikoulun tärkein laatuodotustekijä on rippikoulun imago, odotettu laatu. Toisena tulee rippikoulun koettu laatu, joka muodostuu ulkoisista (puitteet), toiminnallisista (miten asioita tehdään) ja sisällöllisistä (rippikoulun anti) laatutekijöistä. Osallistujien arvioiden, odotusten ja kokemusten vastaavuuden lisäksi pitää rippikoulua arvioida myös sen virallisista tavoitteista käsin; miten rippikoulu onnistuu opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa. (Niemelä 2002, 53-54.)

Rippikoulun onnistumisen kannalta keskeiseksi muodostui rippikoulun ilmapiiri, jonka olennaisimpia tekijöitä olivat rippikouluryhmä, iltaohjelma, vapaa-ajanviettomahdollisuudet ja isokset. Kokonaistyytyväisyyteen vaikuttivat merkittävästi myös rippikouluopetuksen sisältö ja toteutus sekä rippikoulun opettajat. Niemelä koosti tuloksiaan siten, että palvelun laatu –teorioiden mukaan hyväksi koettu palvelu muokkaa palveluntarjoajan imagoa myönteisemmäksi ja saa aikaa myönteisiä mielikuvia palvelun käyttäjissä. Tämä näytti toteutuvan myös rippikoulusuunnitelman asettamien tavoitteiden osalta, kun rippikoulu täytti tai jopa ylitti sille asetetut odotukset. Onnistunut rippikoulu vaikutti positiivisesti suhtautumisessa Jumalaan, uskoon ja kirkkoon. (Niemelä 2002, 126-188)

Niemelän jatkotutkimus rippikoulun vaikuttavuudesta vuodelta 2007 koski samaista Tampereen seurakuntien rippikoulun käyneiden joukkoa viisi vuotta rippikoulunsa jälkeen. Tähän kyselyyn vastasi vain kolmannes alkuperäisestä vastaajamäärästä. Tutkimuksessa mitattiin vastaajan uskonnollisuutta sekä avoimilla että valmiiden vastausvaihtoehtojen kysymyksillä. Puolet vastaajista muisteli rippikouluaan vahvan myönteisesti ja täysin kielteisesti viisi prosenttia nuorista. Neljä viidestä suosittelisi rippikoulua ja 88% toivoisi omien lastensa käyvän rippikoulun. Päällimmäiseksi rippikoulusta oli jäänyt mieleen yhteishenki, ystävät ja kaverit. Oppimisesta parhaiten olivat jääneet mieleen ulkoläksyihin liittyvät asiat. Yleisesti tutkimustuloksista voi sanoa, että rippikoulun jälkeisinä vuosina asenteet kirkkoa ja kristinuskoa kohtaan olivat polarisoituneet. Vakavasti uskovia oli useimpien kysymysten kohdalla enemmän kuin rippikoulun alussa ja niitä, jotka eivät usko ollenkaan kysyttyihin asioihin oli hieman enemmän kuin rippikoulun alussa.

Aiemmassa rippikoulututkimuksessa (2002) rippikoululaiset olivat arvioineet tyytyväisyyttään rippikouluunsa heti sen päätyttyä. Näiden perusteella rippikoulut oli jaettu

neljään laatuluokkaan. Rippikoulun laadulla on selkeä yhteys hakeutua kirkolliseen ammattiin. Kaikkein onnistuneimpien rippikoulujen nuorille oli syntynyt selkeästi muita positiivisempi kuva kirkon työstä. (Niemelä 2007.) Vielä viiden vuoden jälkeen (2007) erittäin onnistuneen rippikoulun kokeneista 55%:lla oli myönteinen suhtautuminen kirkkoon, riittävän onnistuneen (laatuluokat II-III) 37% - 42%:lla, kun heikoimman laatuluokan rippikoulun käyneistä joka viides suhtautuu kirkkoon kielteisesti. Negatiivinen kokemus sai nuoret havainnoimaan vain kielteisiä asioita kirkosta, jolloin asenne muuttui entistä kielteisemmäksi. 62% kaikista vastaajista ajatteli, ettei heidän suhteessaan kirkkoon ole tapahtunut muutosta. Läheisemmältä kirkko tuntui niistä, jotka ovat lähteneet seurakuntaan isoskoulutuksen tai nuorisotyön kautta. Toisaalta myös ne nuoret kokivat suhteen kirkkoon lähentyneen, jotka eivät osallistuneet toimintaan. Tutkimus osoitti, että rippikoulua seuraavien vuosien aikana nuori kyllä lähentyi uskossaan Jumalaan, mutta etääntyi kirkosta. Kirkosta etääntyneet kokivat kasvaneensa ulos isoskoulutuksesta, uskosta ja seurakunnasta ja elämässä olevan muuta tekemistä. Myös työntekijävaihdokset, pettymys seurakunnan työntekijään tai kirkon kannanottoihin olivat etäännyttäneet nuoria seurakunnasta. (Niemelä 2007.)

Kati Tervo-Niemelä ja Jouko Porkka olivat mukana kansainvälisessä rippikoulun tutkimusryhmässä, jossa tehtiin eurooppalaista yhteistyötä rippikoulun kehittämiseksi. Tutkijaryhmä perustettiin Saksassa, Tuebingenin yliopistossa, jossa pidettiin vuonna 2007 symposium, jonka tarkoituksena oli jakaa eri maiden ajankohtaista tutkimustietoa rippikoulutyöstä. (Schweitzer, Schlag, Simojoki, Tervo-Niemelä & Ilg (toim.) 2017, 233.). Tutkimusryhmään kuului seitsemän maata: Saksa, Itävalta, Sveitsi, Tanska, Suomi, Norja ja Ruotsi. Avainhenkilönä tutkimusryhmässä toimi Henrik Simojoki, joka ymmärsi kaikkien osallistujamaiden kieltä ja pystyi auttamaan tutkimuskysymysten validoinnissa sekä mitattaviksi että sopivan kontekstuaalisiksi kutakin maata kohden. (Schweitzer, Ilg, Simojoki (toim.) 2010, 37-38) Myöhemmin tutkimusryhmään liittyvät myös Puola, Unkari ja Saksan metodistikirkko (Schweitzer ym. 2017).

Vuonna 2010 julkaistussa tutkimuksessa kaikille maille yhteistä tutkimusaineistoa oli 80% kysymyksistä. Tutkimusryhmän tutkimukset muistuttavat Kati Niemelän vuonna 2002 tekemää aiempaa tutkimusta, sillä ensimmäisessä yhteisessä tutkimusprojektissa tehtiin vuonna 2007/2008 kyselytutkimus, 19 500 rippikoululaisille, 2 300 vapaaehtoisille ja työntekijöille ennen rippikoulua ja heti rippikoulun jälkeen (Schweitzer

ym. 2010). Seuraava tutkimusaineisto kerättiin vuonna 2012/2013 ja se julkaistiin vuonna 2015. Sen toteutettiin lähes samalla tavalla kuin ensimmäinen, kolmen neljäosan kysymyksistä pysyessä samoina. Siihen vastasi 28 000 rippikoululaista ja yli 4 000 vapaaehtoista ja työntekijää (Schweitzer, Niemelä, Schlag, Simojoki (toim.) 2015). Näin saatettiin verrata rippikoulutyössä tapahtuvaa muutosta. Uusin tutkimus toteutettiin vuonna 2015. Sen tarkoituksena oli kysyä aiemmankaltaisia kysymyksiä rippikoululaisilta kaksi vuotta heidän rippikoulunsa jälkeen. Tulokset julkistettiin kirjana vuonna 2017. (Schweitzer ym. 2017.) Jatkossa viitataan tutkimuksiin kunkin kirjan julkaisuvuoden mukaan, en tutkimusvuoden mukaan.

2010 tutkimuksessa Saksa piti suurimpana haasteenaan nuorilähtöisyyttä ja osallistamista, sillä tutkimukseen vastanneet 11 000 rippikoululaista olivat pääosin tyytyväisiä rippikouluajan toimintaan, mutta vain kolmannes koki, että heidän uskonnollisiin kysymyksiinsä tuli vastauksia. Lisäksi puolet kokivat, että rippikoulussa opitulla ei ole mitään tekemistä heidän arkensa kanssa. Jumalanpalvelukset koettiin tylsinä ja turhauttavina sekä Saksassa että Itävallassa. Vuoden 2015 tuloksissa näkyi positiivisia tuloksia Saksasta painopisteen siirryttyä rippikouluopetuksesta rippikoulutyöhön, sillä tyytyväisyys rippikouluun on kasvanut 67%:sta 75%:iin. Edelleen parannettavaa jäi nuorten kuuntelemisessa ja heidän kysymyksiensä huomioimisessa sekä nuorisotyössä rippikoulun jälkeen. (Ilg, Schweitzer & Simojoki 2010, 71-72; Schweitzer, Ilg, Hardecker & Maass 2015, 191-192)

Itävallan osalta paljastui vuonna 2010 kaksi tendenssiä; yksilö- ja ryhmäorientaatio; jokainen osaltaan vaikuttaa paikalliseen rippikoulutyöhön, kunnioittaa toisiaan ja luo sellaisen yhteyden ja yhteisön keskenään, jota ei löydy mistään muualta. Tämä voi myös johtua siitä, että Itävallan protestantit kokevat olevansa valtavirtaa vastaan oleva pieni vähemmistö maassa. 2015 vuoteen mennessä Itävallassa oli onnistuttu muuttamaan tylsiä jumalanpalveluksia vähemmän tylsiksi nuoria osallistamalla. Haasteeksi jäi rippikoulun osallistujamäärän putoaminen 10% viimeisen kymmenen vuoden aikana; miten pysäyttää tämä trendi? (Lagger 2010, 93-94, Grauwald & Lagger 2015, 201-203)

Vuonna 2010 Sveitsin rippikouluissa pohdittiin kristinopin asioita hyvin perusteellisesti. Se saattoi osaltaan johtua siitä, että rippikoulu käydään muita maita $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ vuotta

vanhempana tai siitä, että teologisia asioita pohditaan erilaista nuorilähtöisistä näkökulmista. Tästä huolimatta kirkkoon tai kristinuskoon sitoutuminen jäi ohueksi. Vuonna 2015 haasteena nähtiin kuilu tyytyväisten ja tyytymättömien välillä, samoin kuin sen toteaminen, että rippikouluun ovat tyytyväisempiä uskonnollisemmat ja uskonnollisesta perhetaustasta rippikouluun tulevat, joiden tarpeet ja toiveet rippikoulun suhteen täyttyvät. Erityistä taitoa tulee vaatimaan toisenlaisella orientaatiolla rippikouluun tulevien kohtaaminen, sillä tutkimuksen mukaan niiden kriittisten nuorten määrä kasvaa, joilla ei ole uskonnollista taustaa ja jotka eivät tutkimuksen mukaan ole tulleet rippikoulussa kognitiivisesti tai tunnetasolla kohdatuksi. (Schlag 2010, 114-115; Schlag & Koch 2015, 212-213)

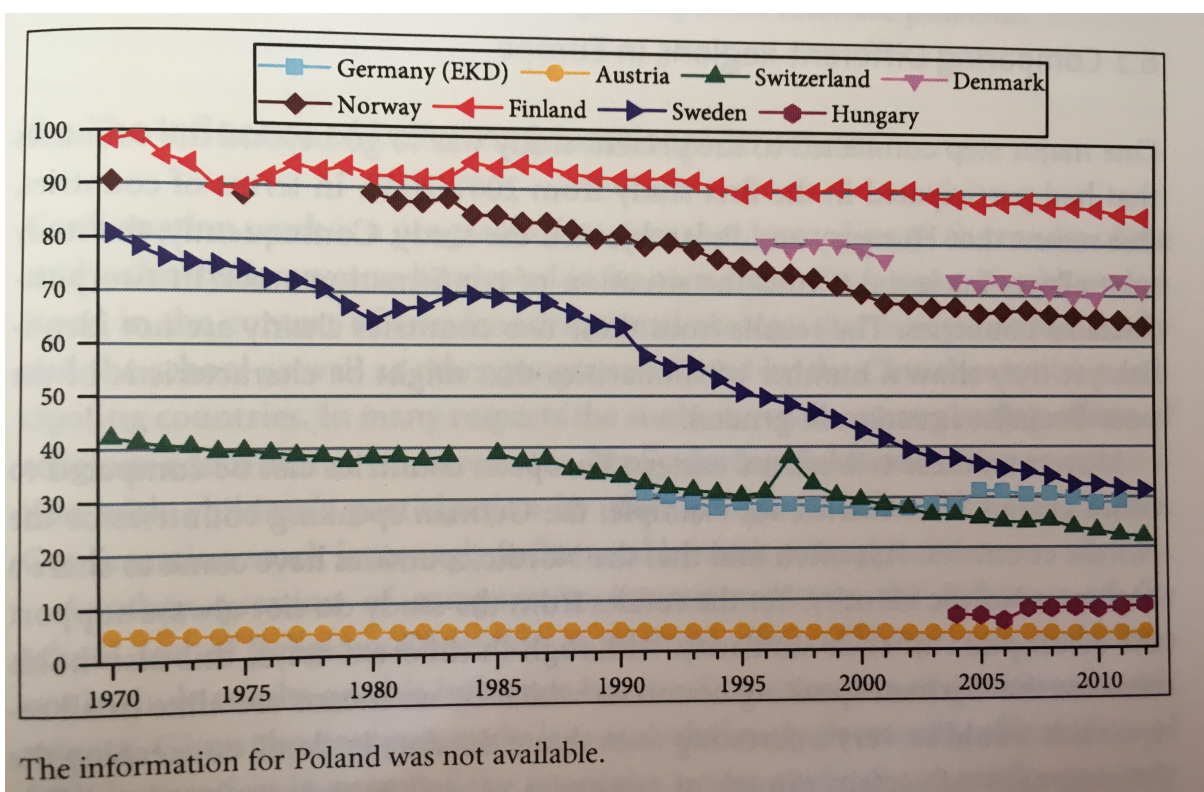
Vuonna 2010 todettiin, että Tanskassa rippikoululla ja konfirmaatiolla on vahvat kulttuuriset juuret perhejuhlana ja siirtymäriittinä aikuisuuteen. Haasteena Tanskassa oli kouluyhteistyön murros ja siitä seuraava rippikouluopetustapojen muuttuminen. Kehityshaasteissa on tarpeen säilyttää keskusteluyhteys myös rippikoululaisen vanhempien ja paikallisen yhteisön kanssa. Tanskassa tulokset olivat vuonna 2015 säilyneet kutakuinkin ennallaan, samoin haasteet, jota koulun reformi toi mukanaan. (Christensen 2010, 136-138; Christensen, H. R & Christensen, L 2015, 221-222.)

Suomalaiset nostivat tutkimustuloksissa esille rippikoulun leirimuotoisuuden pääasiallisena rippikoulunkäyntimuotona. Leirillä itsellään on arvo. Suomalaisnuorten odotukset kohdistuivatkin kristinopin opetuksen sijaan lähinnä leirin hauskanpitoon kavereiden kanssa sekä kirkollisen vihkimisen ja kummin oikeuksien saamiseen. Suomalaisien tulokset olivat vahvasti positiiviset; moniammatillinen koulutettu työryhmä toteuttaa rippikoulun ja suhde kirkkoon ja kristinuskoon muuttuu myönteisemmäksi. Niin kauan kuin rippikoulun käymiseen on vanhempien tuki, rippikoulun merkitys siirtymäriittinä on olemassa ja rippikoululla säilyy hyvä maine, on rippikoulujen tulevaisuus Suomessa turvattu. Vuonna 2015 suomalaisia huolettivat kirkosta eroavien kasvava joukko, alentuneet kastettujen lukumäärät ja muuttuneet asenteet kirkkoa kohtaan. Kun vuonna 2010 tutkimuksen mukaan iltarukous oli opetettu melkein puolelle rippikoululaisista (45%), viiden vuoden päästä näin oli ainoastaan 30%:lla. Se, että nuori on kastettu, vaikutti rippikouluun tulemiseen vain 52%:lla, kun viisi vuotta aiemmin sillä oli merkitystä 81%:lla. Kehityshaasteeksi jäi miettiä, mitä tehdä sille joukolle, joka eivät enää pidä kirkon riittejä tai jäsenyyttä tärkeinä. 25-32-vuotiaiden ikäluokista

60% miehistä ja 70% naisista kuuluu kirkkoon. Osuus on laskenut 20% kymmenessä vuodessa. Miten nostaa tämä asia esiin rippikouluopetuksessa ja miten luoda seurakunnasta sellainen, että nuoret ja nuoret aikuiset haluavat kuulua siihen jatkossakin? (Innanen, Niemelä & Porkka 2010, 159-161; Niemelä & Porkka 2015, 231-233)

Norjalaisia rippikoululaisia motivoivat vanhempien toive rippikoulun käymisestä ja nuorten oma kristillinen identiteetti sekä rippijuhlat lahjoineen. Yli 75% nuorista oli tyytyväinen rippikouluaikaansa, yli 56% sanoi tulleen uskoon ja 45% kertoi vahvistuneensa uskossaan. Vaikka Norjan rippikoulutyö oli vahvasti hengellistä ja kokemuksellista, oli heillä, niin kuin Ruotsissakin, kehityshaasteena nuorten parempi osallistaminen ja nuorilähtöisyys aiheiden käsittelyssä. Muutoin Ruotsin tilanne oli miltei päinvastainen; lisätutkimusta vaatii se, miksi iso osa kirkkoon kuuluvista nuorista ei tule rippikouluun. Tutkimuksen tarvetta on myös sille, miksi 10-15% rippikouluun tulevista nuorista pettyi rippikouluunsa ja haluaa tulla konfirmoiduksi ryhmänsä ulkopuolella. (Høeg, & Krupka 2010, 182-183; Pettersson 2010, 203-204.)

Vuonna 2015 myös Norjan kirkko mietti kastettujen määrän vähenemistä. Sillä hetkellä rippikoulun käyneiden osuus (63%) oli suurempi kuin kastettujen määrä (59%). Haasteena tulevaisuudelle oli maahanmuuttajien rippikouluopetuksen järjestäminen. Positiivinen havainto oli se, että rippikoululaiset olivat tyytyväisempiä rippikouluunsa kuin aiemmin. Naapurimaassa Ruotsissa vuoden 2015 tutkimuksen mukaan oltiin myös suurelta osin tyytyväisiä rippikouluun, joten maan rippikoululaisten vähenevä määrä ei ollut verrannollinen rippikoulun onnistumisen kanssa. Tämä asettaa Ruotsin kirkon työntekijät suuren haasteen eteen – miten vaikuttaa rippikoulun kehitykseen niin, että sekularisoituneessa ja yhteiskunnallisten haasteiden keskellä rippikoulu voisi säilyttää asemansa? (Høeg, & Krupka 2015, 243-244; Willander 2015, 252-253.)

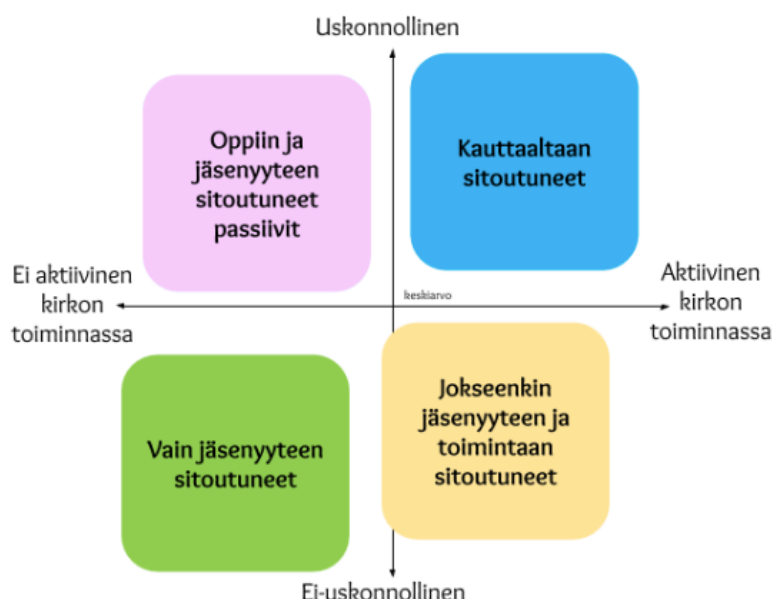


Kuvio 4: Rippikoululaisten osuus koko maan rippikouluikäisistä (Schweitzer ym. 2015, 307).

Vuoden 2017 eurooppalainen tutkimusryhmä jatkoi maakohtaisilla ja yhteisillä tutkimusintresseillä koettaen selvittää erityisesti konfirmaation, uskon ja seurakunnassa toimivien vapaaehtoisuuden merkitystä aikuistuvien nuorten elämässä. Noora Isoranta teki pro gradu -työnsä analysoimalla eurooppalaisessa yhteistyössä tehdyn rippikoulututkimuksen suomalaisvastauksia. Tarkemmin ilmaistuna, niiden suomalaisnuorten vastauksia, joilta löytyivät vastaukset kyselyihin ennen rippikoulua, heti rippikoulun jälkeen ja kaksi vuotta rippikoulun käymisen jälkeen. Näiden vastausten perusteella Isoranta tutki nuorten kirkkoon sitoutumista. Kirkkoon sitoutumisen jaottelussa hän käytti Seppo Häkkisen luomaa kolmiulotteista mallia, jossa sitoutuminen jaetaan sitoutumisena kirkon oppiin, toimintaan osallistumiseen tai kirkon jäsenyyteen. (Isoranta 2017.)

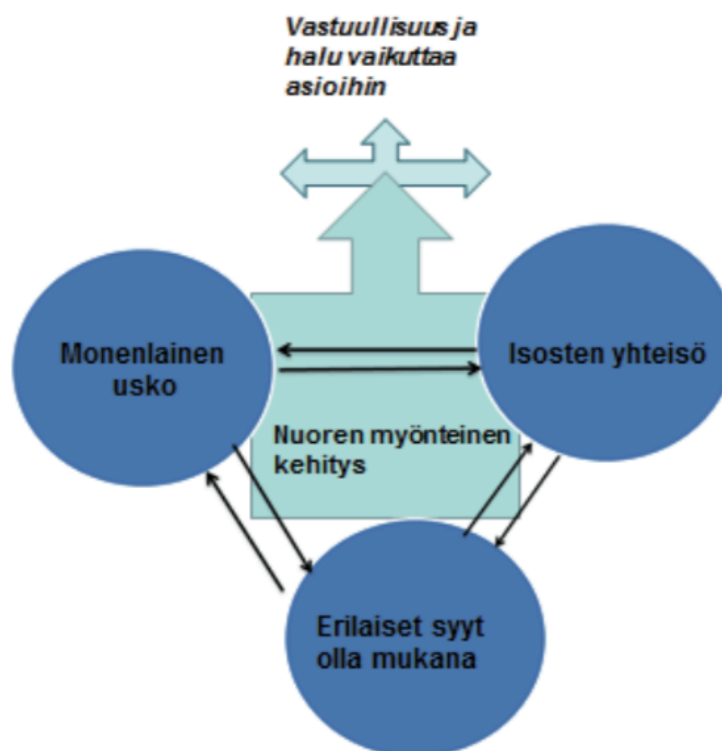
Isoranta mittasi sitoutumista summamuuttujien, klusterianalyysin ja ristiintaulukoinnin avulla saadakseen luotua neljä kirkkoon sitoutumisen profiilia. Aineisto ei ole yleistettävissä, sillä vastausprosentti jäi 26%:iin (N=154 ja osassa vastauksia vain N=80). Hän tyypitteli kirkkososiologisessa työssään nuoret vastausten perusteella neljään

ryhmään: oppiin ja jäsenyyteen sitoutuneet passiivit, vain jäsenyyteen sitoutuneet, jokseenkin toimintaan ja jäsenyyteen sitoutuneet ja kauttaaltaan sitoutuneet. (Isoranta 2017,1, 44-46)



Kuvio 5: Kaksi vuotta rippikoulun jälkeen kyselyyn vastanneiden nuorten vastausten perusteella luotu ryhmittely kirkkoon sitoutumisesta (Isoranta 2017, 49).

Isoja ihmeitä, isostoiminnan linjauksessa, kuten myös Jarmo Kokkosen toimittamassa artikkelikokoelmassa: ”Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa” kehoitetaan seurakuntia kiinnittämään huomiota nuorille sopivien vapaaehtoistehtävien löytämiseen sekä kirkkoon että sen jäsenyyteen sitoutumiseen. Lisäksi hengellisyys ja hengellinen matkakumppanuus eri-ikäisten seurakuntalaisten kanssa tuodaan vahvasti esiin. Isosjoukon mahdollisia vinoumia tulisi peilata suhteessa sukupuoleen, ikään, hengellisyys ja elämän todellisuuteen. Linjaukset korostavat kasvurauhaa ja mahdollisuutta oppia uutta toisiltaan sekä kasvaa uskossaan ja elää aktiivisena toimijana seurakunnassa. (Kirkkohallitus 2016; Kokkonen (toim.) 2017.) Yksinkertaistaen voi todeta, että seurakuntien tulisi tehdä töitä sen eteen, ettei isosjoukko vinoudu niin, että se muodostu vain pinnallisten kilttien lukiolaistytöjen ryhmästä.



Kuvio 6: Jouko Porkan laatima kaaviokuva nuoren kasvun mahdollistamisesta (Kokkonen (toim.) 2017, 32).

Samassa artikkelikokoelmassa Kiilakoski (2017) nostaa tutkimuksessaan esiin osallisuuden merkityksen aikuistuvalla nuorella. Hän pitää tärkeänä, että myös seurakunnan osallisuustyössä on "kutsuva ovimatto". Se saa nuoren tuntemaan itsensä tervetulleeksi ja halutuksi jäseneksi yhteisöön. Sen vastakohtana on toimintamahdollisuuksia rajaavia näkymättömiä valtarakenteita, "lasikattoja", joihin nuoret törmäävät. Kiilakoski itsekin myöntää, että osallisuuden määritelmien moninaisuus tuo haastetta tutkimuksen ymmärtämiselle. Kiilakoski pitää osallisuutta vuorovaikutussuhteena aikuisten ja nuorten välillä, jossa nuorten osallisuuden kokemusta aikuisten on aktiivisesti tuettava. (Kiilakoski 2017, 86-90) Osallisuuden esteenä Kiilakoski näkee hieritymän nuorten ja instituutioiden toimintakulttuurin välillä. Osallisuus saattaa edellyttää tietynlaista puhetta tai ilmaisua, jolloin osallisuuden ehdot määrittyvät aikuisten taholta. Osallisuus näkyy mm. siinä, että asioita voidaan tehdä toisin kuin ennen. Osallisuuden tulee olla sekä tavoite että keino. (Kiilakoski 2017, 101-10.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Kohderyhmä valikoitui tilaajan ehdotuksesta. 2014 syksyllä Vesilahden seurakunnan isoskoulutukseen osallistui ennätysmäärä nuoria, sillä oman seurakunnan rippikoulujen 67 nuoresta isoskoulutuksen aloitti 34 nuorta (Vesilahden seurakunta 2014e). Isoskoulutuksen aloittaneiden määrä oli suurin koskaan. Tämän jälkeen isoskoulutukseen osallistuneiden määrä on palautunut aiempaan alle kymmenen nuoren ryhmäkoko. Seurakuntaa kiinnosti tietää, mitä sellaista hyvää tehtiin tuon ikäluokan kanssa rippikoulussa, joka olisi toistettavissa ja joka sai heidät osallistumaan näin runsaslukuisesti isoskoulutukseen. Toisen mielenkiinnonkohteena oli saada selville, onko rippikoulun ja isoskoulutukseen osallistuminen kantanut heidän elämässään vielä vuosien jälkeen.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksellisesta otettani kuvaa hyvin metodologinen triangulaatio, tieteellisten menetelmien yhteiskäyttö, tai monimetodisuus (Hirsjärvi ym. 2015, 164-165, 233), sillä tavoitteeni arvioida, ymmärtää ja kehittää tutkimustulosten avulla Vesilahden seurakunnan rippikoulutyötä vaati sitä. Vesilahden seurakunnan rippikoulu- ja nuorisotyön työotteen arviointi, aiempi rippikoulua koskeva tutkimus, holistisen spiritualiteetin näkökulma ja näiden yhdistäminen kvantitatiiviseen tutkimusaineistooni kvalitatiivisella, reflektiivisellä tutkimusotteella teki työstäni holistisen, syvällisen, jopa intuitiivisen. (Hirsjärvi ym. 2015, 162-166) Tutkimustyöni on vaatinut ajatuksissani myös ajallisen kerroksellisuuden ymmärtämistä, sillä rippikoulun toteutusvuosi oli 2014 dokumentteineen, kysely 2017 kertoo nuorten ajatuksista kolmen vuotta kuluttua rippikoulusta, silloinen rippikoulusuunnitelma oli vuodelta 2001 ja tietoperustan tutkimuskirjallisuus 2000-luvulta.

Käytin tutkimusaineiston keräämisessä kvantitatiivista survey-menetelmää ja kansainvälisen rippikoulututkimuksen kysymyksiä, jotka olivat jo heidän tarvettaan varten asianmukaisesti validoitu. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 231; Schweitzer ym. 2010, 37) . Näin sain asianmukaista ja luotettavaa tietoa tutkimuskysymykseeni. Sa-

moin tämän tutkimuksen reliabelius, toistettavuus mahdollistuu. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 231, 261) Kyselyssä käytettiin pääsääntöisesti seitsemän portaista Likertin asteikkoa (Schweitzer ym. 2010, 38). Niissä kysymyksissä, joissa on poikkeavat vastausvaihtoehdot, olen maininnut tutkimustulosten yhteydessä.

Poimin suomeksi käännettyt kysymykset suoraan Noora Isorannan pro gradu -työn liiteosasta. Varmistin kysymysten käyttämisen sopivuuden Jouko Porkalta, joka oli mukana kansainvälisessä tutkimusryhmässä. Lisäsin yhden monivalintakysymyksen, joka koski isokoulutukseen osallistumista, johon vastasivat vain isokoulutukseen osallistuneet. Se on otettu kansainvälisen tutkimuksen 2012/2013 rippikoulun isosille suunnatusta kysymyslomakkeesta. (Kyselylomake, Liite 4.) Vesilahden vastaajat olisivat aiemmin tutkittua ryhmää vuoden vanhempia, mutta vuoden ikäerosta huolimatta, se oli seurakunnalle tärkeämpi kohderyhmä.

HUMAKin kautta oli mahdollisuus käyttää webpropol-kyselyalustaa. Opettelin webpropolin käytön itsenäisesti. Laadin oman kyselyni saatesanoineen sinne. Testasin kyselyä itsekseni. Harmillisesti tehdessä tuli pieni vauhtisokeus ja kyselyyn tuli muutama virhe, joita en useista testikierroksista huolimatta havainnut ennen kyselyn julkistamista. Kirjoitin kyselyni kutsukirjeen (Liite 1) ja liitin siihen vastaamista helpottamaan qr-koodin. Tein qr-koodin internetpalvelussa: <http://www.qr-koodit.fi/generaattori> ja testasin sen toimivuuden tietokoneella ja puhelimella.

Webpropol-alusta olisi mahdollistanut erilaisten analyysimenetelmien kirjon. Vähäisen vastaajien määrän (N=20, joissakin kysymyksissä N=16 ja joissakin kysymyksissä N=4) vuoksi päädyin siihen, että laajempien tilastollisten analyysien, kuten korrelaatioanalyysin tai faktorianalyysin käyttö aineiston selittäjänä on tarpeetonta (Eskola 1975, 258-259). Käytin tulosten esiin tuomisessa ainoastaan keskiarvoa, joka pohjautui vastausten Likertin asteikkoon (1 tarkoittaa erittäin eri mieltä – ja 7 erittäin samaa mieltä, 4 on ”ei eri mieltä eikä samaa mieltä”) . Tutkimustuloksissa käytetyt prosentit tarkoittavat ”kyllä”, eli ovat vastauksia 5-7 (ovat melko – erittäin samaa mieltä). Prosenttiosuus kertoo ”kyllä” -vastausten osuudesta kaikkiin vastauksiin. Tämän julkaisuvalinnan myötä vesilahtelaisvastauksia oli helpompi verrata suomalaisten ja eurooppalaisten nuorten vastauksiin.

Koostin kaikki monivalintavastaukset tämän opinnäytetyön liitteeksi (Liite 4). Kyselyn numeerisia vastauksia vertasin kansainvälisen rippikoulututkimuksen kirjoissa julkistettujen taulukoiden sekä Noora Isorannan gradussa olleisiin tietoihin. Sanalliset vastaukset ovat ryhmiteltyinä kunkin teeman mukaisesti tutkimuksen sisällä.

Kyselyyn pystyi vastamaan anonyymisti. Lupasin tutkimuspyynnössäni, että vastaajien anonymiteetti säilyy, vaikka he jättäisivätkin elokuvakuvalippujen arvontaa varten yhteystietonsa. Vastaukset näkyivät vain minulle ja tilaajalle ja niitä ei käytetty mihinkään muuhun. Vaalin näin kyselyyn vastanneiden luottamuksellisuutta (Mäkinen 2006, 114-116) ja tietosuoja. Lupasin myös kutsua toukokuussa 2018 kakkukahville kaikki tutkimuskutsun saaneet riippumatta siitä, ovatko he vastanneet kyselyyn vai eivät (Liite 2). Kakkukahvikutsu lähetettiin 23.5.2018 kaikille nuorille, joiden osoitteet minulla on sekä Facebookin kautta kaikille tutkimustuloksista kiinnostuneille. (Liite 5) Vastausprosentin jäätyä vain 25%:iin tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä, mutta ne ovat kuitenkin suuntaa antavia.

Kyselytutkimuksella saatu aineisto käsiteltiin kvalitatiivisen tutkimuksen keinoin. Tämän tutkimuksen toteuttaminen ja laadullisen tutkimuksen periaate, moninaisen todellisuuden kokonaisvaltainen ymmärtäminen vaati sitä. Kvalitatiivinen lähestyminen mahdollisti myös sen objektiivisuuden myönnytyksen, että tutkija (tietäjä) ja se mitä tiedetään on kietoutunut toisiinsa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 160-161.) Voi siis olla merkitystä, että minä, tuttu nuorisotyönohjaaja, lähetin pyynnön vastata rippikoulukyselyyn. Olen ollut kaikissa ko. vuoden rippikouluissa läsnä jossakin vaiheessa. Ainoastaan Kesä I 2014 -rippikoulun ennakkoviikonlopussa ja leirijaksolla en ole ollut mukana. Tutkimuksen henkilöityminen minuun on voinut vaikuttaa vastaajien määrään ja mielipiteeseen.

Kvalitatiivinen tutkimusotteen mukaisesti olen pyrkinyt parantamaan tutkimuksen luotettavuutta tarkalla ja totuudenmukaisella selonteolla prosessin etenemisestä ja numeroiden ollessa kyseessä täsmällisillä tiedoilla. Olen avannut ajatteluani ja aineiston luokittelujen perusteita seikkaperäisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 232.) Olen analyysissä laittanut rippikoulututkimukset ja Vesilahden seurakunnan rippikoulun arvioinnin dialogiin keskenään.

Olen käyttänyt työssäni humanistista lähestymistapaa sekä tieteen tekemisessä yleisesti hyväksytyjä eettisiä periaatteita. Olen pyrkinyt olemaan työssäni tieteellisesti rehellinen ja huolellinen. Olen avoimesti myöntänyt virheeni kysymyslomakkeen muutamien kysymysten osalta. Halusin käyttää eettisesti kestäviä tiedonhankinta, tutkimus- ja arviointimenetelmiä sekä älyllistä vapautta työstää saamaani tietoa omien näkemysteni mukaisesti. Olen myös julkisesti vastuussa työstäni sekä tilaajalle että HUMAKille. (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 43-48)

4.2 Kyselytutkimuksen vastaajien tavoittaminen

Vesilahden seurakunnasta sain kohderyhmän yhteystiedot haltuuni tätä kyselyä varten, sillä on työssä ko. seurakunnassa ja teen tutkimusta seurakunnan tilaamana. Päädyin lähettämään kyselyn postitse. Koska vastaajat olivat täysikäisiä, en tarvinnut kyselyyn vastaamiseen huoltajien lupaa. Lisäksi sain tätä tutkimusta varten käyttöni seurakunnan 2014 rippikouluun ilmoittautumislomakkeet. Tutkimuksen valmistuttua poistin webproppi-kyselyyn tulleet vastaukset, yhteystiedot ja kaikki minulle tätä varten kopioidut asiakirjat ja nimilistat tietosuojasyyistä.

Seurakuntaan kuului joulukuussa 2017 yhteensä 61 vuonna 1999 syntynyttä, 35 miestä ja 26 naista. Kahdelle seurakuntaan kuuluvalla ei tulostunut osoitetta. Se tarkoittaa, että heidän tietonsa ovat salatut. 18.12.2017 lähetin kyselykutsun kaikille 61:lle, myös niille kahdelle, joilta osoitetarraan tulostui vain nimi. Toinen näistä kirjeistä palautui takaisin. Lisäksi vertasin seurakuntaan tällä hetkellä kuuluvien nimilistaa 2014 rippikouluun ilmoittautumiskaavakkeisiin.

Niille Vesilahden seurakunnan kautta rippikouluunsa ilmoittautuneille, joiden nimeä en löytänyt tällä hetkellä seurakuntaamme kuuluvien joukosta, lähetin nuorten silloisiin (vuoden 2014) kotiositteisiin vielä 18 kutsua. Näistä 18:sta neljä oli käynyt rippikoulunsa muualla kuin Vesilahden seurakunnan järjestämässä rippikoulussa. Lisäksi 2014 rippikouluikäluokassa oli kaksi ulkopaikkakuntalaista, jotka osallistuvat Vesilahden seurakunnan rippikouluun. Myös heille lähetin kutsun. Yhteensä kutsuja siis lähti 79 henkilölle, joista Vesilahdessa oli käynyt rippikoulunsa 67 nuorta.

Kutsukirjeet postitin 18.12.2017. Avasin myös kyselyn 18.12.2017 ja sen piti sulkeutua 6.1.2018. Vastaajien määrän vähyden vuoksi annoin kyselyn olla auki pidempään. Kutsukirjeiden (Liite 1) lisäksi lähetin kaksi tekstiviestiä (Liite 2). Ensimmäiset tekstiviestit 2.1.2018 lähtivät kaikille, joiden puhelinnumerot löysin 2014 ilmoittautumiskaavakkeista ja toisella kertaa 27.1.2018 vain niille, joiden puhelinnumerot löysin ilmoittautumiskaavakkeista ja jotka eivät olleet antaneet nimeään arvontaa varten.

Viimeinen tavoittamisyritys oli 26.1.2018, jolloin kolme nuorta soitti vuonna 1999 syntyneille nuorille, josko he vastaisivat rippikouluun koskevaan kyselyyn. Ohjeistin suullisesti puhelingallupia tekeviä nuoria ensin esittelemään itsensä, sitten kertomaan, että soittavat vuoden 2014 rippikouluun liittyvän kyselyn osalta. Kyselyyn vastaaminen kestäisi maksimissaan 10 minuuttia. Lopuksi heidän tuli kiittää osallistujia. Saamansa vastaukset puhelingallupin tekijöiden tuli pitää salassa vaitiolovelvollisuuden nimissä. Omaehtoisesti kyselyn täytti 16 nuorta ja soittojen perusteella sain 4 vastaajaa lisää. Osa puheluista jäi vastaamatta ja kolme kieltäytyi vastaamasta kiireisiinsä vedoten. Suljin kyselyn huomattavasti suunniteltua päivämäärää myöhemmin, kun viimein päädyin siihen, että vastaajia ei saada enempää.

Taulukko 1: Vastaajien tavoittamisprosessin eteneminen

Päivämäärä	Prosessin vaihe	Kutsujen määrä	Kyselyyn vastanneita
14.12.2018	Nimilista seurakuntaan kuuluvista nuorista sekä osoitetarrat heille.	61	
18.12.2017	Postitus: QR-koodilla varustettu kutsukirje tutkimukseen osallistumiseen.	Yllämainitut 61+ 18 2014 rippikoulun ilmoittautumiskaavakkeista = 79	
20.12.2017	WhatsApp-kutsukirje ulkomaille muutaneelle nuorelle, jonka yhteystieto löytyi seurakuntapapilta.	1 yhteystieto, joka löytyi seurakuntapastorilta (Kirje laskettu yllä olevaan lukumäärään).	20.12.2017 - 2 henkilöä 21.12.2017 - 1 henkilö 22.12.2017 - 2 henkilöä 25.12.2017 - 2 henkilöä 1.1.2018 - 1 henkilö
2.1.2018	Tekstiviesti: Suoralla linkillä varustettu tekstiviestikutsu.	Yllämainituille 79:lle	2.1.2018 - 3 henkilöä 3.1.2018 - 4 henkilöä 6.1.2018 - 1 henkilö
26.1.2018	Kolme nuorta tekemässä puhelingallupia nuorisotilalta.	12 puhelinsoittoa	26.1.2018 - 4 henkilöä
27.1.2018	2. Tekstiviesti: Suoralla linkillä varustettu tekstiviestikutsu.	51:lle (Niille, joiden yhteystiedot löytyivät rippikoulun ilmoittautumiskaavakkeista ja jotka eivät	Ei yhtään vastausta

		osallistuneet tutkimukseen liittyvään arvontaan jättämällä nimeään.)	
1.2.2018	Päätymisen siihen, että lisää vastauksia ei enää tule, sillä kysely oli avattu yhteensä 79 kertaa. Saturaatiopiste tämän kyselyn osalta on saavutettu.		

4.3 Kyselyn analysoinnin perustelut

Tulostin vastaukset ja aloin prosessoida asiaa. Vertailuilla Isorannan gradussa olevien suomalaisnuorten vastausten kanssa huomasin, että vastauksemme ovat kautta linjan parempia sekä teologisten asioiden omaksumisen että kirkon jäsenyyteen ja omaan elämän tyytyväisyyden osalta. Vain Jumalaan uskovien määrä (35%) oli pienempi kuin suomalaisten (44%) tai eurooppalaisnuorten (66%) vastaava. Tosin siinäkin vastausten keskiarvo (4,15) osuu suomalaisnuorten (3,73) ja eurooppalaisnuorten (4,79) väliin. Keskustelussa tilaajan kanssa päädyimme siihen, että tulos on mahdollisesti selitettävissä sillä, että ko. ikäluokan kanssa keskustelimme rippikouluissa hyvin seikkaperäisesti Jumalaan uskomisen ja Jeesukseen uskomisen erosta. Niissä keskustelussa jumalaan uskomisen on yleisluontoisempaa uskomista, kun puolestaan Jeesukseen uskomisen on kristillistä, kolmiyhteistä uskoa. (Simola 2018.) Yhteenvetona voi kuitenkin todeta, että Isorannan jaottelun mukaan vesilahtelaisnuoret ovat sitoutuneita oppiin, jäsenyyteen sekä käytäntöön. (vrt. Isoranta 2017, 32-39) Näin mitattuna olimme siis myös faktisesti onnistuneet. Opinnäytetyön tekeminen pysähtyi tähän havaintoon viikoiksi.

Kävin kyselyn tuloksista välipalauttekeskustelun tilaajan, ohjaavan opettajan, kollegoiden, ystävien ja Jouko Porkan kanssa. Jokainen heistä omalta osaltaan auttoivat minua miettimään opinnäytetyön merkitystä. Janosin tietoa, ymmärrystä ja selitystä. Miten tämä onnistuminen olisi toistettavissa? Kääntääkö katse siihen, mikä on rippikoulun merkitys yksilön kannalta vai yhteisöön kuulumisen kannalta? Kun kyselyn tulokset olivat noin hyvät, miksi ko. nuoria ei näy seurakunnassa enää. Millä tavoin osallisuus on eri asia kuin osallistuminen?

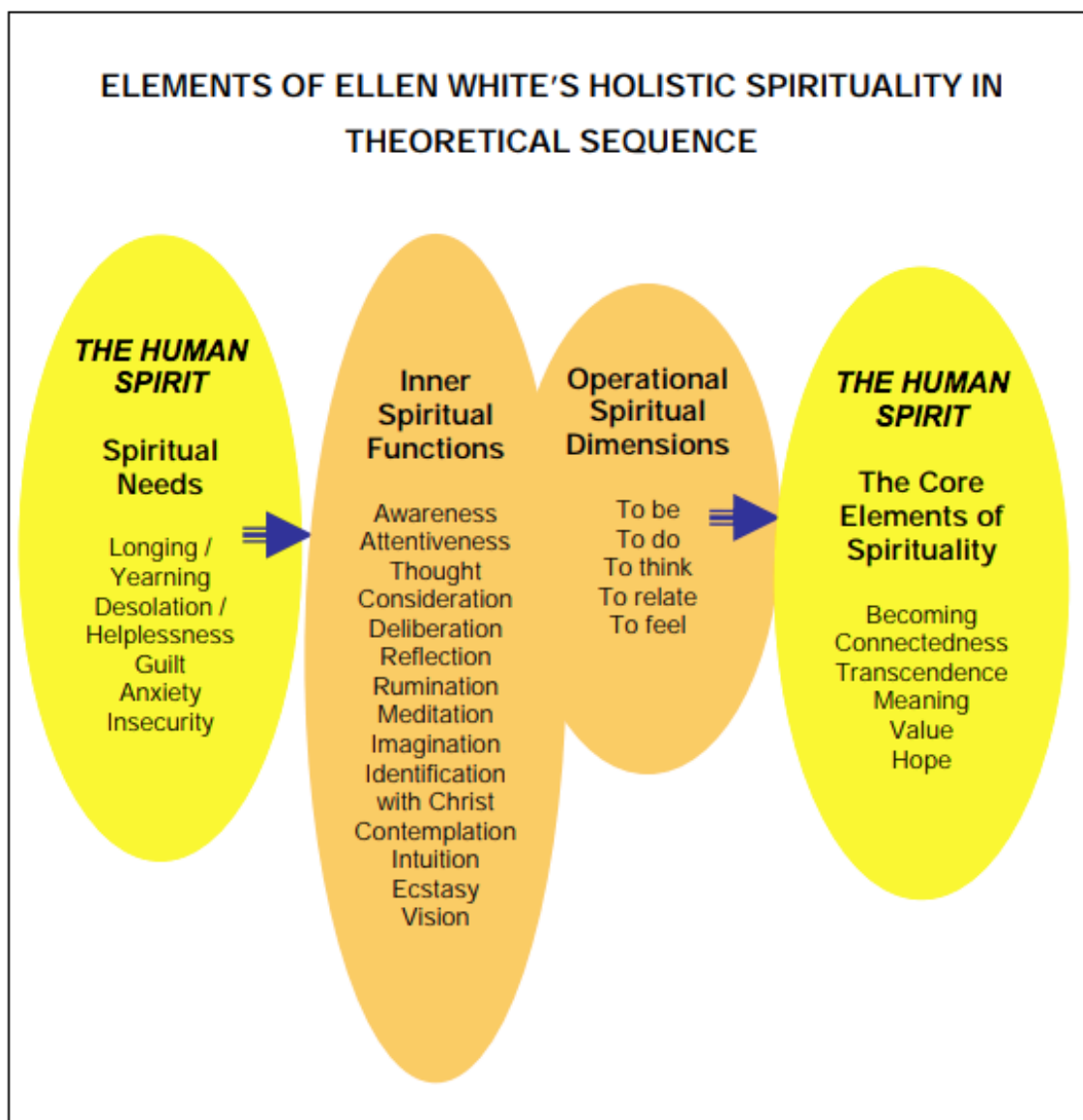
Päädyin pureutumaan kysymyksiin ja nuorten vastauksiin perinpohjaisesti. Jaoin kyselyni kysymykset eri osa-alueisiin holistisen ihmisen spiritualiteetin (Kuhalampi 2010) näkökulmasta. Lisäksi peilasin niitä vielä sekä 2001 (kohderyhmän rippikoulu-suunnitelman tavoitteisiin) sekä 2017 (tällä hetkellä käytössä olevan) rippikoulu-suunnitelman tavoitteisiin. Lähdin purkamaan kyselyn nuorten vastauksia ja refleктоimaan niitä useasta eri näkökulmasta.

4.4 Holistisen spiritualiteetin huomioiminen onnistumisen arvioinnissa

Harri Kuhalampi on työnohjaaja ja teologian tohtori, joka teki väitöskirjansa Ellen Whiten holistisesta spiritualiteetista Whiten myöhempien kirjallisten tekstien perusteella. Ellen Whitea (1827-1915) pidetään seitsemännen päivän adventistien perustajana. Hän on ollut adventtikirkon inspiraation lähteenä ja jopa profeettana 2000 näkynsä, profeetallisten uniensa ja kirjallisen tuotantonsa vaikuttavuuden vuoksi. Lapsuuden sairautensa vuoksi hänen koulunkäyntinsä kesti vain 2 vuotta, mutta hänen kirjallinen tuotantonsa on merkittävä; 5000 artikkelia ja 40 kirjaa. Hänen kirjansa koskivat koko (adventti)kirkkoa; kirkon koulutuksen merkitystä, kirkon rakennetta ja johtamista, kirkon yhteisön ja hengellisyyden rakentamista. Hän kirjansa käsittelivät myös yksilöä; spiritualiteetin hoitamista, terveyttä ja terveellistä elämäntapaa. Hänen kirjoissaan on hyvin käytännöllinen lähestymistapa, joka sisältää ohjausta, varoitusta ja neuvoja. Adventtikirkon alkuvaiheista alkaen hänen kirjoituksiaan on pidetty uskottavana totuutena, jonka kirjoittamisessa Jumalan Pyhä Henki on ollut ohjaamassa kirjoitusprosessia. (Kuhalampi 2010, 26-32)

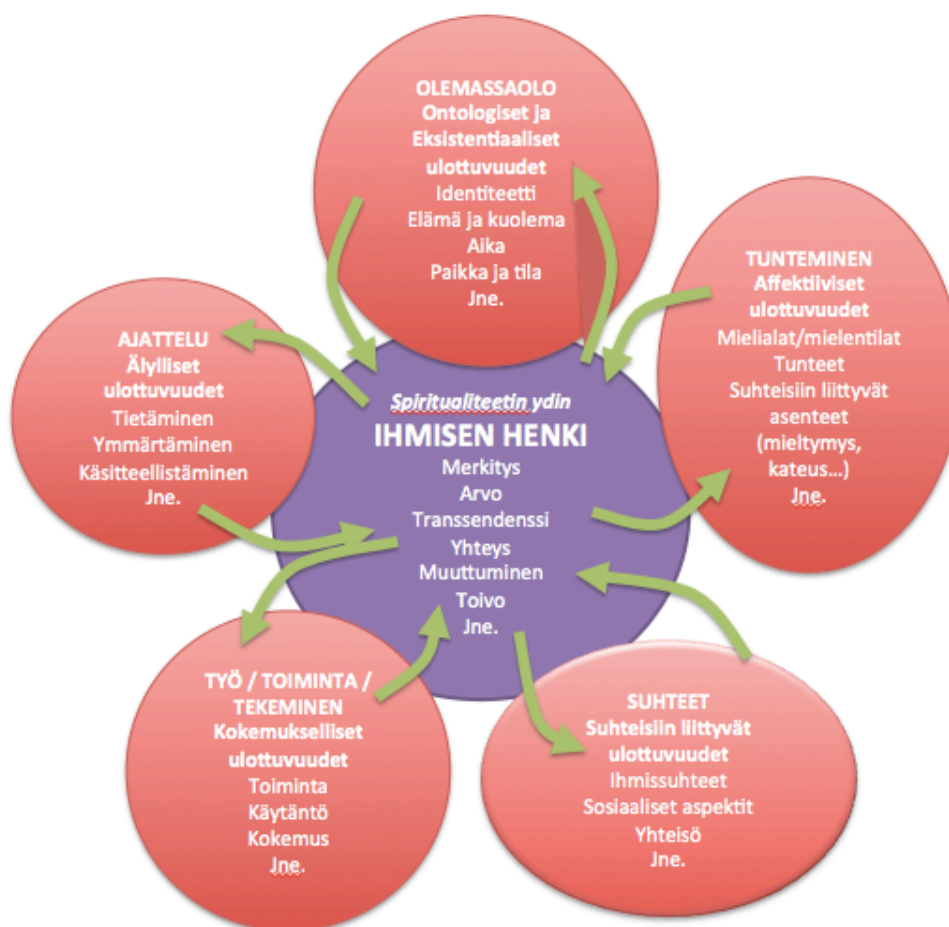
Kuhalampi laajentaa väitöskirjansa yhteenvedossa spiritualiteetin koskevan hengellisyyden, so. Jumalaan liittyvän ulottuvuuden, lisäksi ihmisen syvää sisäistä yleisinhimillistä tarvetta etsiä henkisiin kysymyksiinsä vastauksia ja ratkaisuja. Nämä kysymykset nousevat kaipauksesta, avuttomuudesta, syyllisyydestä, ahdistuksesta ja turvattomuudesta. Niihin ihminen etsii vastauksia sekä sisäisesti että aktiivisesti; järjellä, tekemällä, tunteiden avulla, löytämällä itselleen sopivan yhteisön, johon liittyä sekä pohtimalla ontologisia ja eksistentiaalisia kysymyksiä. Ellen Whiten mukaan ihmisen spiritualiteetti tulee näkyviin siinä, mistä hän on kiinnostunut, mihin hän osallistuu, ja millä tavoin hän elää todeksi elämäänsä ja kokemustaan kristittynä. Spi-

ritualiteetti ei näänny yhden osion toteutumattomuuden vuoksi, mutta eri osa-alueet huomioimalla ihminen voi elää täydempää elämää. (Kuhalampi 2010, 257-266)



Kuvio 6: Kuhalammen työstämä malli Ellen Whiten näkemyksestä spirituaaliseen prosessiin. Siinä sisin johtaa prosessiin, johon teot yhdistyvät. (Kuhalampi 2010, 265.)

Alustuksessaan pirkanmaalaisille työnohjaajille Kuhalampi laajensi spirituaalitetin tarkoittamaan sellaista inhimillistä ominaisuutta ja ihmisenä olemisen piirrettä, jota ilman elämä olisi onttoa, sisällötöntä ja pinnallista. Tässä kontekstissa hän mainitsi, että joillekin ihmisille työn tekeminen voi tuoda elämään merkityksen, omalle olemiselle mielekkyyden sekä roolin ja identiteetin. (Kuhalampi 2011) Tässä työssä haluan tarkastella rippikoulua kokonaisvaltaisen spiritualiteetin rakentumisen näkökulmasta.



Kuvio 7: Spirituaaliteetti on sitä, että ihmisen sisin kaipaa elämäänsä merkitystä, arvoa, toivoa ja muutoksen mahdollisuutta. Siihen kaipaukseen hän etsii vastausta kukan terälehtien kuvion tavoin. Jokainen osa-alue tuo vastauksen osaan sisäistä kaipuuta. (Kuhalampi 2010 engl., Kuhalampi 2011)

Humanistisen ammattikorkeakoulun artikkelikokoelmassa (2006) Erja Kosonen kuvaa holistista ihmiskäsitystä kolmiosaisella ihmisen olemassaolon muodolla, kehollisuudella, tajunnallisuudella ja situationaalisuudella. Kehollisuus tarkoittaa hänen tutkimuksessaan ihmisenä elämistä fyysisenä olentona. Tajunnallisuuteen Kosonen liittää

sekä psyykkisen tajunnallisuuden, joka hänelle tarkoittaa osin tiedostamatonta, syvässä sisimmässämme olevaa tajunnallisuutta sekä henkisen tajunnallisuuden, joka sisältää ajattelun, tietämisen, käsitteellistämisen sekä eettiset periaatteemme ja arvomaailmamme. Situationaalisuus liittyy ihmisen aikaan, paikkaan, kulttuuriin, mietteisiin tulevaisuudesta, tavoitteista ja unelmista. (Kosonen 2006, 78) Tämä näkökulma ihmisen holistisuudesta sopii hyvin Kuhalammen holistisen spiritualiteetin ajattelumallin sisälle.

Rippikoulusuunnitelmassa 2001 nostetaan esiin, että hengellisen elämä ja spiritualiteetti, jotka toteutuvat erityisesti rukouksessa, antavat rippikoululle sen erityisluonteen (Kirkkohallitus 2002, 18). Rippikoulusuunnitelma 2001 kuvaa spiritualiteettia luonnollisena osana yhdessäoloa ja sen suunnittelu on nuorten ja opettajatiimin yhteinen tehtävä. Näitä erityisiä spiritualiteettia huomioivia tilanteita voivat olla yhdessä toteutetut jumalanpalvelukset, rukoushetket, aamu- ja iltahartaudet, ruokalaulut sekä erilaiset raamattutyöskentelyt. Rippikoulussa voi olla myös varattu aikaa henkilökoh-taiseen mietiskelyyn, hiljaisuuteen, rukoukseen tai raamatunlukemiseen. (Kirkkohallitus 2002, 26).

Taulukko 2: Taulukon muotoon koostettu analyysipohja.

TEOREETTINEN TAUSTA	VANHA TAVOITE	UUSI TAVOITE
Holistinen spritualiteetti	Rippikoulusuunnitelma 2001	Rippikoulusuunnitelma 2017
Spiritualiteetin ydin IHMISEN HENKI Merkitys Arvo Transsendenssi Yhteys Muuttuminen Toivo Jne.	Rukous Tavoitteena on, että nuori löytää rukouksen ja jumalanpalveluksen tapana olla ja elää Jumalan kasvojen edessä.	TOIMINTA-AJATUS Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä.
OLEMASSAOLO Ontologiset ja Eksistentiaaliset ulottuvuudet Identiteetti Elämä ja kuolema Aika Paikka ja tila Jne.	Nuoren elämä Tavoitteena on, että nuori etsii vastauksia oman elämänsä ja yhteiselämämme tärkeisiin kysymyksiin ja saa tukea kasvuunsa kristittyinä.	
AJATTELU Älylliset ulottuvuudet Tietäminen Ymmärtäminen Käsitteellistäminen Jne.	KIRKON USKO Luominen Tavoitteena on, että nuori tuntee Jumalan Isänä ja Luojana ja että hän löytää ainutkertaisuutensa ihmisenä ja osana luomakuntaa.	Nuoret löytävät merkityksiä kristinuskon keskeisten sisältöjen ja oman elämänsä välillä.

	<p>Lunastus Tavoitteena on, että nuori tuntee Jumalan Poikana, Jeesuksena Kristuksena, ja hänen pelastustyönsä.</p> <p>Pyhitys Tavoitteena on, että nuori tuntee Jumalan Pyhänä Henkenä, joka toimii kirkossa sanan ja sakramenttien välityksellä ja lahjoittaa uskon ja rakkauden.</p> <p>PÄÄTÖSJAKSO Tavoitteena on, että nuori jäsentää ja arvioi oppimaansa, liittyy sen laajempiin kokonaisuuksiin ja löytää sille merkityksen elämässään sekä valmistautuu konfirmaatioon.</p>	
<p>TYÖ / TOIMINTA / TEKEMINEN Kokemukselliset ulottuvuudet Toiminta Käytäntö Kokemus Jne.</p>	<p>SEURAKUNTAYHTEYS Tavoitteena on, että nuori tuntee seurakunnan ja kirkon toimintaa ja elää seurakuntayhteydessä.</p>	<p>Nuoret oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen.</p> <p>Nuoret ovat osallisia, tulevat kuulluiksi ja saavat vaikuttaa.</p>
<p>SUHTEET Suhteisiin liittyvät ulottuvuudet Ihmissuhteet Sosiaaliset aspektit Yhteisö Jne.</p>	<p>ALOITUSJAKSO Tavoitteena on, että nuori tuntee kuuluvansa ryhmään ja suuntautuu yhteiseen oppimiseen ja rippikoulutyöskentelyyn.</p>	<p>Nuoret kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta.</p> <p>Nuoret tahtovat kuulua Kristuksen kirkkoon.</p>
<p>TUNTEMINEN Affektiiviset ulottuvuudet Mielialat/mielentilat Tunteet Suhteisiin liittyvät asenteet (mielitymys, kateus...) Jne.</p>		<p>Nuoret kokevat yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa.</p>

5 ANALYYSI

Analysoinnissa vertasin vesilahdeltaisten nuorten vastauksia toisten suomalaisten ja eurooppalaisten nuorten vastauksiin siinä, missä vastauksia on kaikista kolmesta lähteestä saatavissa. Kaikkiin kysymyksiin ei löytänyt eurooppalaista tai suomalaista verrokkiarvoa, sillä tutkimuksesta julkaistun kirjan taulukkoliitteessä ei ole kaikkien kysymysten arvoja, sillä osaa kysymyksistä on kysytty vain joissakin maissa. Vain kaikki maat koskevien olennaisimpien kysymysten arvot ovat taulukossa. (Maas, Hardecker, Ilg & Schweitser 2017, 252, 266-283)

Kyselyn vastausten pohjalta arvioin rippikoulun toteutuksen ja vaikutuksen onnistumista useasta eri näkökulmasta. 1. Vertasin niitä kansainvälisen tutkimustuloksiin. 2. Miten nuoren holistisen spiritualiteetin rakentamisen huomioiminen onnistui. 3. Miten rippikoulu onnistuu opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa sekä 4. Mitä rippikoulun lakisääteisissä dokumenteissa, kuten kunkin rippikouluryhmän rippikoulu-aikaa arvioivien päiväkirjoissa, sanottiin. Näin arvioinnissa toteutuvat myös Niemelän (2002) rippikoulun onnistumisen kriteereiksi asettamat koetun laadun ulkoiset, toiminnalliset ja sisällölliset laatutekijät.

Rippikoulun päiväkirjoihin liittyen on hyvä tietää taustatiedoksi, että Vesilahden seurakunnassa on toteutettu 2013 alkaen moniosaista rippikoulun arviointimetodia. Leirijakson/lähijakson aikana on päivittäin isosten ja leirin vetäjien yhteinen arviontipalaveri, jossa jokainen osallistuja vastaa kolmeen kysymykseen; mikä on fiilis, miten päivä sujui ja miten ryhmä toimi. Lisäksi rippikoululaiset kirjoittavat oppimispäiväkirjaansa omaa arviointiaan päivästä ja oppimisestaan, johon rippikoulun vetäjät vuorollaan vastaavat. Leirin/lähijakson päätteeksi rippikoululaiset täyttävät kirjallisen arvioinnin yli kuusi kuukautta kestäneestä rippikouluajastaan. Konfirmaation jälkeen on erikseen sovitusti pizzapalaveri, johon osallistuvat isokset ja vetäjät. Siinä syödään pizzat ja käydään läpi rippikoululaisilta saatua palautetta sekä arvioidaan rippikoulu-päiväkirjan asettamien kysymysten avulla rippikoulun puolivuotista kaarta. Leirin aikaisista palautteista minulla ei ole käytettävissä dokumentteja, mutta rippikoulutyön vuosittaisesta suunnitelmasta 2013/2014 ja rippikoulujen päiväkirjoista leiriohjelmineen, kirjeineen ja kuvineen sain kopioit kirkkoherranviraston arkistosta (Vesilahden

seurakunta 2014a - 2014f). Analyysiosiossa rippikoulujen lähdemerkinnät on nimetty lähijakson nimen mukaan selvyyden vuoksi eri tavalla:

Vesilahden seurakunta 2014a = Leiririppikoulu hiihtolomalla 2014, (Talvi 2014)

Vesilahden seurakunta 2014b = Päivärippikoulu kesäkuussa 2014, (Päivä 2014)

Vesilahden seurakunta 2014c = leiririppikoulu kesäkuussa 2014, (Kesä I 2014)

Vesilahden seurakunta 2014d = leiririppikoulu elokuussa 2014, (Kesä II 2014)

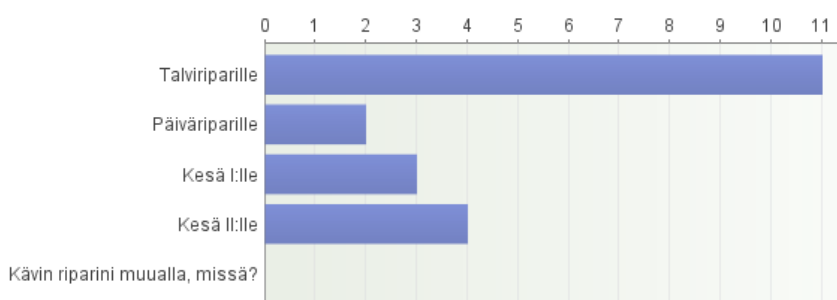
Tutkimuskysymysten ja sitä kautta tässä opinnäytetyössä esitettyjen taulukoiden kysymykset oli jaoteltu niin, että niiden vastauksissa 1 tarkoittaa erittäin eri mieltä – ja 7 erittäin samaa mieltä, 4 on ”ei eri mieltä eikä samaa mieltä”. Prosentit tarkoittavat ”kyllä”, eli ovat vastauksia 5-7 (ovat melko – erittäin samaa mieltä). Ensimmäinen luku taulukossa on vastausten keskiarvo. Prosenttiosuus kertoo ”kyllä” -vastausten osuudesta kaikkiin vastauksiin.

5.1 Vastaajat

Kyselyyn vastasi 20 nuorta, 15 tyttöä ja 5 poikaa. Vastaajista 75% oli tyttöjä, 25% poikia, kansainvälisen tutkimuksen suomalaisten vastaajien suhde oli 80% - 20%. Vastausprosentti tutkimuskutsun vastaanottajiin nähden (N=79) oli 25%. Kaikki kyselyyn vastaajat olivat käyneet Vesilahden seurakunnan järjestämän rippikoulun. Jos vastausprosentin suhteuttaa Vesilahdessa rippikoulunsa käyneisiin (N=67), se on 30%. Vastaajia oli kaikista rippikouluryhmistä. Yli puolet talviriparilla olleista vastasi kyselyyn, 11 vastaajaa 21 leirillä olleesta.

Mihin rippikouluryhmään osallistuit?

Vastaajien määrä: 20



Taulukko 3: rippikouluryhmiin osallistumisen jakautuminen (N=20).

Jokaisella vastaajalla oli ainakin yksi ystävä. Tutkimukseen kaksi vastasi, että hänellä on yksi ystävä. 11:lla oli 2-5 ystävää ja seitsemällä enemmän kuin viisi ystävää. Suomalaisten, kuten myös koko Euroopan vastausten keskiarvo oli 2-5 ystävää. Vastaajien tausta on keskivertoa hieman varakkaampi (10), keskivertoinen (8) tai keskivertoa hieman vähävaraisempi (2).

Kyselyssä kysyttiin myös perheen kirjojen määrää, joka tässä tapauksessa on hyvin tasaisesti jakautunut. 11-50 kirjaa oli kahdessa perheessä (10%), 51-100 (30%) sekä 101-250 kirjaa kuudessa perheessä (30%), yhdelle perheellä on 251-500 kirjaa (5%) ja viidessä perheessä on yli 500 kirjaa (25%). Suomalaisten vastauksissa yli 250 kirjan perheiden määrä oli yllätyksellisen vähäinen, sillä heitä oli 36% vastaajista, Vessilahden vastaajissa vain kolmannes (30%). Kirjojen määrä kuvastaa perheen koulutus- ja kulttuuritaustaa, sillä, mitä enemmän perheessä on kirjoja sen suurempaan pidetään kulttuurista pääomaa. Eurooppalaisen tutkimuksen mukaan vapaaehtoisiksi lähteneiden kodeissa, 53% perheessä kirjoja oli yli 250. (Porkka & Tervo-Niemelä 2017, 173; Maas, Hardecker, Ilg & Schweitser 2017, 257.)

Koulun uskonnon opettajan mukaan kyseinen ikäluokka oli akateemisesti ja sosiaalisesti poikkeuksellisen lahjakas (Takala 2018). Tämä tieto sekä se, että olen itse ollut mukana näiden rippikoulujen toteuttamisessa, voivat vaikuttaa sekä vastaajien määrään, että heidän vastauksiinsa. Voi nimittäin asettaa myös epäilyksen, että ne, joilla olisi ollut huonoa sanottavaa tai jotka eivät enää kuulu kirkkoon, eivät ehkä halua vastata minun ja/tai seurakunnan lähettämään kyselyyn. Itse tutkimustyö taustoitukseen ja analysointieineen on pyritty tekemään mahdollisimman objektiivisesti.

5.2 Ajattelu

Kristinuskon keskeiset asiat ovat rippikoulun tavoitteen mukaista tiedollista opetusta. Jotta opetus ei jäisi vain hetkelliseksi tai tiedollisesti irtonaisesti, onnistumista voidaan mitata sen suhteen, miten nuori näistä ajattelee yli kolme vuotta rippikoulunsa jälkeen. Näin tämä tavoite on lähellä Hans Tuomisen (2009) ajatusta rippikoulun onnistumisen mittaamisesta tiedollisen osaamisen kautta ja Kilpeläisen (2009) kristillisen jumalakuvan sisäistämistä omaan jumalakuvaansa.

Kuhlampi kuvaa tätä spiritualiteetin ulottuvuutta sanalla ”To think” eli ajattelu. Hänen mukaansa ihmisen spiritualiteetti janoaa tiedollista haastetta; tietoa, ideoita, paradigmoja, teorioita ja ajattelumallien huomioimista. Abstraktit teoreettiset teemat, jotka vaativat järjeistämistä ja ymmärrystä, muodostavat ihmisen eettisen ja opillisen järjestelmän, joka ohjaa ihmistä ja luo loogisen rakenteen uskoon ja vetoaa älyyn. Se synnyttää merkitystä ja tarkoitusta elämään älykkäällä tasolla. (Kuhlampi 2010, 260)

Taulukko 4: Kooste niistä kysymyksistä, jotka koskevat suoraan rippikoulun opetusta ja ajattelua. (N=20)

Kys. Nro	Kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa
2.b)	Rippikoulun aikana ajattelin sitä, mikä on hyvää ja pahaa elämässäni.	4,75 - 70%	4,04 - 49%	4,37 - 52%
2.d)	Opin rippikoulussa lisää Jumalasta ja uskosta.	5,4 - 80%	4,61 - 62%	5,31 - 75%
3. d)	Tunsin, että kirkossa ei ole enää mitään uutta opittavaa.	2,55 - 0%	3,2 - 25%	3,17 - 20%
6. a)	Jumala loi maailman.	3,85 - 30%	3,15 - 30%	3,65 - 34%
6. c)	Jumala rakastaa kaikki ihmisiä ja välittää jokaisesta.	5,3 - 75%	4,38 - 53%	4,99 - 63%
6.d)	Jeesus on noussut kuolleista	4,7 - 50%	3,34 - 25%	4,08 - 42%

Tämän koostetaulukon perusteella voi sanoa, että tiedollisesti näiden nuorten kohdalla onnistuttiin. Opetus sai nuoret ajattelemaan ja oppimaan lisää Jumalasta. ”Lisää” - sana on haastava, sillä nuorten ennakko-osaamisen määrissä on eroavaisuutta kotikasvatuksen suhteen. Kärjistetysti voi sanoa, että osa rippikouluun saapuvista on jo lukenut Raamatun läpi ennen rippikoulua ja osaa monia Raamatun kertomuksia ulkoa, toisille kaikki on aivan uutta. Tavoitteen saavuttamiselta kuulosti se, että kaikki nuoret (100%) ajattelivat että kirkossa on heille edelleen uutta opittavaa. Mitä enemmän tietää, sitä enemmän tietää, mitä ei tiedä. Kiusaus opettaa liian naiivisti on onnistuttu välttämään ainakin tämän ikäluokan kanssa. Jos opetus on liian naiivia, voi jäädä illuusio siitä, että osaa jo kaiken. (Kilpeläinen 2009.) Parasta on, jos saa nuoret haastettua tutkimaan ja tutustumaan lisää kristinopin teemoihin. Luomisen ja ylösnousemuksen todellisuus oli jäänyt alle puolen mieleen todellisena asiana. Tässä Vesilahdessa selvästi riittää vielä tekemistä – ja toisaalta nämä ovat kristinuskon vaikeimpia kohtia.

Vuoden 2014 opetusryhmien koot: Talvi 21, Päivä 11, Kesä I 22 ja Kesä II 12 nuorta mahdollistivat toiminnallisen ja keskusteleavan opetuksen paremmin kuin suuremmat

ryhmäkoot. Kyseisen ikäluokan nuoret olivat myös valmiita keskusteluun ja haastoiivat omaa ajatteluaan ja toisiaan. Rippikoulun päiväkirjoissa mainitaan, että rippikoululaisten palautteen perusteella opetus oli ollut kohtalaista, mielenkiintoista (Päivä 2014) ja kivaa, mielenkiintoista, laadukasta (Kesä II 2014). Opetustilat olivat onnistuneet (Talvi 2014) tai rippikouluryhmä onnistui selättämään tilan mukanaan tuomaan haasteen (Kesä I). Isosten ja vetäjien antaman palautteen perusteella luotu rippikoulumalli kantaa kokemuksellaan (Päivä 2014) ja tuntijako toimi hyvin (Kesä I 2014).

2014 rippikouluvuoden osalta merkittävä huomio on se, että sinä vuonna kirkkoherra osallistui kokoaikaisesti Päivärippikoulun ja perhediakoni Kesä I –rippikoulun lähijaksoon (Päivä 2014, Kesä I 2014). Voisiko olla niin, että harvemmin rippikoulussa opettavat ovat tuoneet rippikouluun tuoretta näkökulmaa opetukseen?

Opetuksellisesta näkökulmasta kehitettävää jäi palautteen mukaan vielä. Päivärippikoulussa osalla isosista oli mennyt pelleilyksi raamattupiirissä, etukäteiskerrat ovat olleet uuvuttavia eivätkä ulkoläksyt menneet kerralla läpi (Päivä 2014). Kesän toisen rippikoululeirin palautteessa todettiin, että ulkoläksyt olivat hankalia ja etukäteiskerrat olivat liian erilaisia rippikoulun leiriviikon kanssa (Kesä II 2014).

Tulevaisuudessa on hyvä muistaa Kati Niemelän (2002) tulos siitä, että ilmapiiriltään onnistunut rippikoulu tuottaa myös hyviä oppimistuloksia; minkä ilotta oppii, sen surutta unohtaa. Joskin oppimisen ja tietyn kristinopin sisältöjen sisäistämisen erottaminen tässä kyselyssä on vaikeaa. Vesilahtelaisvastaukset ovat Isorannan tutkimuksen kanssa yhtäpitäviä. Nuoret ajattelevat, että ”mikäli Jumala on olemassa, tämä on rakastava.” (Isoranta 2017, 35.)

5.3 Tunteminen

Oppimisen lisäksi kristityn spiritualiteetti ilmenee myös tunteisiin liittyvillä elementeillä ”To feel”, kuten mielialalla, tunteilla, liikuttumisella ja asenteilla. White viittaa tällä mm. iloon, rauhaan, toivoon, luottamukseen, kiitollisuuteen, levollisuuteen, uskollisuuteen ja nöyryyteen. Suuntaamalla nämä tunteet Kristukseen, suhde Jeesukseen kasvaa läheisemmäksi ja merkityksellisemmäksi. Toisaalta spiritualiteetti voi auttaa ihmistä

saavuttamaan ja ylläpitämään henkistä tasapainoa, sillä White viittaa tunneälykkyyteen ja -taitoon kasvaneen kristityn piirteenä. (Kuhlampi 2010, 261)

Taulukko 5: Kooste niistä kysymyksistä, jotka koskevat suoraan rippikouluun tai konfirmaatioon liittyviä tunteita. (N=20)

Kysy. Nro	Kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa
1. a)	Se (konfirmaatiopäivä) oli yksi elämäni tärkeimmistä päivistä	4, 35 - 50%	3,69 - 34%	4,38 - 51%
b)	Kauniin juhlan viettäminen perheeni ja ystäväni kanssa oli minulle tärkeää.	5,4 - 85%	5,22 - 72%	5,3 - 72%
c)	Rippilahjaksi saamani rahat ja tavarat olivat minulle tärkeitä.	4,4 - 55%	4,35 - 51%	3,86 - 36%
d)	Konfirmaatiossa saamani siunaus oli minulle tärkeä.	4,8 - 70%	3,44 - 30%	4,22 - 47%
2. f)	Olen tyytyväinen rippikoulu-aikaani.	6,35 - 90%	5,41 - 71%	5,86 - 85%
2. g)	Voin suositella toisille rippikouluun osallistumista.	6,35 - 95%	5,8 - 79%	5,93 - 85%
6. h)	Olen tyytyväinen elämääni.	5,5 - 85%	5,76 - 86%	5,73 - 83%
9. g)	Tunnen myötätuntoa kärsiviä ihmisiä kohtaan.	6,1 - 100%		

Tuntemisen erittelemisen kysymyksistä osoittautui hankalaksi. Huomionarvoista on, että vesilahtelaisten nuorten vastaukset olivat kautta linjan tunnepitoisempia kuin eurooppalaisten tai suomalaisten vastaajien. Konfirmaatioon liittyen vain juhlapäivän viettäminen yhdessä perheen ja ystävien kanssa nousi konfirmaatiossa saadun siunauksen yläpuolelle tunnetasolla. 14 nuorta 20:stä piti siunausta itselleen tärkeänä. Myös rippikoululahjaksi saadut lahjat ja rahat olivat merkityksellisempiä Vesilahden nuorille kuin muille vastaajille. Ainoastaan tanskalaisnuoret ylsivät lähelle (4,68 - 54%) lahjojen merkityksellisyydellään. Olivatko näiden nuorten sukulaiset onnistuneet antamaan erityisen hyviä ja osuvia/tarpeeseen tulevia lahjoja? Vai olivatko näille nuorille raha ja lahjat olleet toivotuin asia rippikoulusta? Myös laatukriteerinä pidetty koettu laatu toteutui vesilahtelaisten vastaajien tyytyväisyydessä rippikoulu-aikaansa. Tyytyväisten osuus oli huomattavan suuri, 95% (18/20). Se kertoo tosin paitsi rippikoulutyytyväisyydestä, myös vastaajien vähäisestä määrästä ja siitä, että rippikouluunsa tyytyväiset vastasivat kyselyyn.

Rippikoulun päiväkirjoistakin huokui tyytyväisyys ja positiivisuus erityisesti koetun laadun toiminnallisen kriteerin osalta. Ryhmän kanssa oli helppo olla, ei ollut kurinpidollista ongelmaa, vastuuta annettiin sopivasti ja oikeassa suhteessa (Talvi 2014), työnjako vetäjien kesken toimi hyvin, innostus nuorten kesken oli suurta (Kesä I

2014), yhteishenki oli hyvä ja mahtava, riparilla oli mukavampaa kuin olin ajatellut (Päivä 2014) ja paras viikko ikinä (Kesä II).

Tosin poikkeuksiakin on: Kesä I: rippikoulupäiväkirja kuvaa: ”Ei toiminut: Ryhmä koetteli vetäjien ja isosten hermoja jatkuvasti; kaikki mikä ei ollut erikseen kiellettyä, koettiin sallittuna. Matkan varrella tilanne parani.” (Kesä I 2014.) Puitteiden laadun arvioinnin osalta onnistumisen tunne jäi yhden rippikouluryhmän osalta osittain vajaaksi. Kesä I oli joutunut myös ensimmäistä kertaa seurakunnan varaaman leirikeskuksen tilojen ja maa-ampiasten pesien vuoksi erityisiin haasteisiin leirin aikana. Samoin pääsääntöisesti yöaikaan tulleet jalkapallon mm-kisat olivat herättäneet tunteita ja haasteita. Sappeessa pidetyn Talviriparin osalta puitteet herättivät sekä onnistumista että kehittämisen tarvetta. Pienet tilat poistivat yövalvomisen ongelman, opetustilakabinetti toimi ja mökkielämä loi yhteisöllisyyttä ja tunnetta perheen kanssa vietetystä ajasta, mutta toisaalta yhteisten tilojen ahtaus toi haastetta toiminnan suunnittelulle ja rauhoittumiselle päivällä (Talviripari 2014).

Rippikouluryhmän ryhmäytymisellä ja ilmapiirin luomisella on valtava merkitys rippikoulun onnistumisen kannalta. Toisaalta tunteeseen liittyvä pohdinta näkyy myös, kun analysoidaan suhteita ja toimintaa. Monet arvioinnin osa-alueet kiertyvät syyseuraus-suhteessa toisiinsa. Jopa ruoka, ruokailu- ja kahvihetket sekä henkilökunta, joita on kehattu vuolaasti kaikissa rippikoulupäiväkirjoissa.

Tunteet nousevat keskeiseen asemaan myös rippikouluun liittyvän turvallisuuden tunteen osalta. Kokkonen mainitsee väitöskirjassaan rippikoulun luovan sellaisen yhteisön ja yhteisöllisyyden kokemuksen, jossa sukupuolisuudenkin suhteen annetaan tilaa olla, leikitellä ja kokeilla. Erityisesti iltaohjelmissa isokset rikkovat perinteisiä rajoja sketsien roolivaatteiden jopa karnevalistisilla kokeiluillaan. Sukupuolet ovat leirielämassä rinnakkaisuutena ja yhteistyönä. (Kokkonen 2016, 311-312.)

Vesilahden seurakunnassa tällaista turvallista taantumista lapsellisuuteen ja leikkisyyteen ja toisaalta taas keskittymistä hiljentymisen ja hartauden tunnemaailmaan vaalitaan kuvauskiellolla. Leiriltä ei saa ottaa valokuvia kenestäkään ihmisestä ja laittaa niitä internettiin tai sosiaaliseen mediaan. Kuvata saa omaksi ilokseen ja itselle muistoksi. Mitään kuvia rippikoulun henkilöistä ei leiriltä lähetetä ulkomaailmaan kuin

seurakunnan tiedottamisen kautta. Selfietä, esineitä ja maisemia saa terveisiksi lähettää sosiaaliseen mediaan tänäkin vuonna aiemmin luodun säännön ollessa edelleen voimassa. Seurakunta kerää rippikoululaisten, isosten ja vetäjien vapaaehtoisuuteen perustuvalla jakamisella saamansa kuvatiedostot rippikoululaisille leirin jälkeen. Vuonna 2014 kuvat jaettiin dc:llä, nykyisin seurakunnan logolla varustetulla muistitikulla. Jaettavien kuvien ehtona on, että ne esittävät rippikoululaiset edullisessa valossa, isosten ja vetäjien osalta sensuuri ei ole yhtä tiukka. Kuvaamiseen ja kuvien jakamiseen seurakunnan kautta pyydetään huoltajilta lupa rippikoulun ilmoittautumiskaavakkeessa ja vanhempainillassa vanhemmilta hyväksytetään kuvaamista koskevat periaatteet.

5.4 Suhteet

Spiritualiteetti ilmenee ihmissuhteissa ja sosiaalisissa ympyröissä, ”To relate”. Luonnollinen ja rakennettu ympäristö, yhteiskunta, yhdistystoiminta, sosiaaliset suhteet ja henkilösuhteet vaikuttavat spiritualiteettiin ja päinvastoin, spiritualiteetillä on merkitystä siihen, miten suhtaudutaan erilaisiin ihmisiin ja ihmissuhteisiin. White kirjoittaa suhteesta perheeseen, paikallisseurakuntaan, institutionaalisen tai tunnustuksellisen työn tekemiseen erilaisissa yhteisöissä samoin kuin suhteesta luontoon, ystävyyteen, avioliittoon tai kirkon jäsenyyteen. (Kuhalahti 2010, 261)

Taulukko 6: Kooste niistä kysymyksistä, jotka suhdetta ryhmään, seurakuntaan, kirkkoon tai ympäröivään yhteiskuntaan. Ystävien määrän osalta luku on keskiarvo eli vastaajilla on useimmiten 2-5 ystävää. (N=20, paitsi kysymys 20., jossa N=4)

Kys. Nro	Kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa
2. e)	Koin, että minua kiusattiin rippikoulussa	1,05 - 0%	1,43 - 5%	1,28 - 3%
3. a)	Rippikoulun jälkeen menetin yhteyteni kirkkoon.	2,4 - 5%	2,74 - 21%	3,54 - 36%
3. c)	Minua pyydettiin ottamaan vastuuta jostakin tehtävästä kirkossa.	3 - 25%	2,54 - 22%	3,09 - 31%
3. e)	Minulla on ystäviä, jotka ovat aktiivisia kirkossa.	5,05 - 60%	4,58 - 59%	4,23 - 51%
8.	Miten kuvailisit asennettasi Suomen evankelisuterilaista kirkkoa kohtaan?	3,9 - 80%	3,71 - 65%	3,8 - 67%
9. a)	Kirkon jäsenyys on minulla tärkeää	4,2 - 35%	3,81 - 44%	4,08 - 44%
9. c)	Jos minulla on lapsia, haluan, että heidät kastetaan.	6,4 - 100%	5,76 - 85%	6,13 - 86%
9. f)	Jos minulla olisi henkilökohtaisia ongelmia, kääntyisin kirkon työntekijän puoleen	3,1 - 10%	2,87 - 11%	2,55 - 9%
10.	Missä määrin luotat seuraaviin?			
a)	Ev.lut. kirkkoon	4,8 - 55%		
b)	Seurakunnan pappeihin	5,3 - 70%		

c)	Seurakunnan nuorisotyönohjaajiin	5,55 - 85%		
d)	Piispoihiin	4,5 - 35%		
e)	Jumalaan	4,95 - 60%		
f)	Suomen hallitukseen	3,9 - 30%		
g)	Poliisiin	5,45 - 85%		
15.	Mitä ajattelet kirkon jäsenyydestä ja kirkosta eroamisesta?			
	En voisi ajatella eroavani kirkosta missään olosuhteissa -2	10%		
	En ole tullut ajatelleeksi kirkosta eroamista, eikä se ole minulle nytäkään ajankohtainen - 12	60%		
	Olen joskus ajatellut kirkosta eroamista, mutta olen aina päättänyt siihen, ettei se tule kysymykseen - 1	5%		
	Olen usein ajatellut kirkosta eroamista, mutta en ole eroamisestani täysin varma -3	15%		
	ei osaa sanoa – 2	10%		
22.	Kuinka paljon vapaaehtoiseksi lähtemiseen vaikuttivat seuraavat henkilöt? (4 vastasi, jotka olivat lähteneet seurakunnan vapaaehtoistyöhön)			
a)	Seurakunnan pappi, nuorisotyönohjaaja tai joku muu työntekijä? (4)	5,5 - 100%	4,67 - 67%	3,62 - 41%
b)	Rippikouluni isokset tai muut isokset	5,75 - 100%		
c)	Joku/jotkut muut nuoret ihmiset	5,25 - 75%	4,26 - 43%	4,62 - 58%
d)	Perheeni	4,5 - 50%	2,79 - 21%	3,28 - 31%
e)	Minä itse	6,75 - 100%	5,83 - 79%	5,95 - 84%
26.	Montako läheistä ystävää sinulla on? (1=ei yhtään, 2= yksi, 3=2-5, 4 = yli 5)	3,25	3,23	3,24

Kiusaaminen on asia, jolle rippikoulussa on nollatoleranssi. Vesilahden vastauksissa prosentti jäi nolnaan, mutta yksi vastasi että on hieman eri mieltä. Vastaaja oli vuoden 2014 päivärippikoulusta. Siinä rippikoulussa oli 10 poikaa ja yksi tyttö. Pojilla oli keskenään kaikenlaista kiittailevaa puhetta ja nujuamista. Asiaan puututtiin, puhuttiin ja tehtiin käytännön järjestelyitä.

Lähes tavoitteen saavuttamiselta kuulostaa, että vain yksi kahdestakymmenestä menetti yhteyden kirkkoon rippikoulun jälkeen – ja hänkin vastasi kyselyyn! Raamattu on vertauksissaan tiukkana, kun opettaa, että 99 ei riitä, täyteen 100:aan tulee pyrkiä (Raamattu, Luuk. 15:4) Siihen päästiin sen osalta, että kaikki, 100%, halusivat, että heidän tulevat lapsensa kastetaan. Pienen kyseenalaistuksen 85% suomalaisvastaajien osalta Noora Isoranta herätti omassa tutkimuksessaan, kun hän pohti, että kasteen kohdalla luultavammin on kyse traditiosta kuin uskonnollisesta ratkaisusta. (Isoranta 2017, 40)

Hallitukseen ja piispaan nuoret luottivat vähiten. Se voi johtua siitä, että vain harvalla nuorella on mitään kosketusta Suomen hallitukseen tai eduskuntaan, valtakunnalli-

seen tai hiippakunnalliseen päätöksentekoon. Eihän heillä kaikilla ole vielä ollut mahdollisuutta käyttää äänioikeuttaankaan. Vasta 2018 syksyn seurakuntavaalien nuorten äänestysprosentti kertoo, miten asia realisoituu käytännössä. Kirkon jäsenyyttä nuoret eivät pitäneet erityisenä tärkeänä numeerisilla mittareilla. Kirkko instituutiona näyttäytyi vieraana ja etäisenä. Sanallisissa arvioissa 13 nuorta 20:sta piti kuitenkin kirkkoa ja sen jäsenyyttä arvossa perinteen, yhteisön, ystävien tai kirkollisten toimistusten vuoksi.

Aiemmin kirkkoon kuuluttiin, vaikkei välttämättä uskottu. Niemelä kuvastaa nuorten aikuisten ajatusmaailman muutosta kirkkoon kuulumisen tärkeydestä sanoilla: ”no longer believing in belonging”, ei enää uskota kuulumiseen. (Niemelä 2015). Vesilahdessa kirkkoon vielä halutaan kuulua ja luotto kirkon työntekijöihin ja yhteys kirkossa aktiivisiin ystäviin on olemassa. Vesilahden seurakunta voi olla tyytyväinen siihen, että työntekijät ja nuori itse ovat olleet suurimmat vaikuttajat siihen, että nuori on tullut mukaan seurakunnan toimintaan rippikoulun jälkeen. Vesilahtelaiset nuoret ovat monessa eri rippikouluryhmässä sanoneetkin, että haluaisivat erota kirkosta ja liittyä Vesilahden seurakuntaan. En pidä epäluottamuslauseena, vaikka nuoret eivät huolissaan ensimmäisenä tulisikaan seurakunnan työntekijän puheille. Vesilahden kuntaan on viimein saatu pysyvissä työsuhteissa olevia helposti lähestyttäviä ammattilaisia auttamaan nuorten huolissa.

Näyttää siltä, että tutkimuksen kohteena olleen ikäluokan kanssa seurakunta vältti myös Matteus-efektin. Sitä käytetään Isoja ihmeitä –rippikoulun isoslinjauksessa kuvaamaan sitä, että kotikasvatuksella ja lapsuudessaan seurakunnan toimintaan osallistuneilla nuorilla on muita matalampi kynnyks jatkaa seurakunnassa rippikoulun jälkeen. Käsite ”Matteus-efekti” on alkujaan Robert K. Mertonin käyttöönottama käsite, jolla hän kuvasi tieteen palkitsemisjärjestelmää, jota hän piti epäoikeudenmukaisena. Matteus-efekti viittaa Raamatun lauseeseen: ”Jokaiselle, jolla on, annetaan, ja hän on saava yltäkyllin, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin mitä hänellä on” (Raamattu, Matt 25:29; Isoja ihmeitä 2016, 16; Porkka 2017, 53). Vesilahdessa nuoret osallistuivat rippikoulun jälkeiseen toimintaan omasta halusta sekä yhteisön voimasta, sillä seurakunnassa olleet työntekijät ja vapaaehtoiset sekä oma itse vaikuttivat osallistumiseen huomattavasti perhetaustaa enemmän.

Taulukko 7: Kooste nuorten sanallisista vastauksista kysymykseen: ”Kerro lisää siitä, mitä ajattelet kirkon jäsenyydestä”.

Kirkon jäsenyys ei ole minulle tärkeä, koska (7 vastausta)	Kirkon jäsenyys on minulle tärkeä, koska (13 vastausta)
Kirkon jäsenyys ei merkitse kaikkea minulle, sillä omasta mielestäni ei tarvitse olla kirkon jäsen uskoakseen ja kirkon jäsenyys maksaa.	Kirkon jäsenyys on itselleni tällä hetkellä tärkeä, koska seurakunta kuuluu niin isolta osaa elämään, ns. toinen perhe, mutta koskaan ei voi tietää jos tulevaisuudessa tulisi aika etten enää tuntisi näin enkä pitäisi jäsenyyttä tärkeänä. Nyt kuitenkin tulevaisuutta ajatellen haluan pysyä kirkossa sillä pääsee kirjossa naimisiin ja saa kastaa lapsensa.
En osaa sanoa	Pidän sitä tärkeänä, ja haluan kirkkohäät.
En osaa kertoa	Kirkon jäsenyys on minulle tärkeää.
En mitään erikoista.	Kyseessä on yhteisö johon kuulumisesta voin olla ylpeä. Monet parhaista ystäväistäni kuuluvat kirkkoon, samoin perheenjäsenet. Ikävä kyllä aktiivisuuteni kirkon jäsenenä on romahtanut vuoden 2017 syksynä, suoraan verrannollisena mielenterveyteeni ja jakamiseen. Asia surettaa minua valtavasti.
En juurikaan ajattele siitä mitään. En koe sitä merkittävänä asiana elämässäni.	Pakko kommentoida kohta 10 (Missä määrin luotat seuraaviin?) En täysin ymmärtänyt mitä kysytään. Missä asioissa luotettavuus? Heidän antamat tiedot? Heille kerrotut tiedot? Heidän tekemät päätökset? Ja kohta 16: Jaa a, tuleepahan maksettua kirkollisveroja, jotta voi halutessaan mennä kirkossa naimisiin, kastaa lapsensa ja päästä hautaan kirkon maalle.
En oikein tiedä mitä ajattelen, olen vain jäsen.	Kirkon jäsenyys ei ole suoraan kytköksissä uskoon. mutta sitoo yhteisöön josta ei vielä halua luopua.
Ei koske elämäni juuri nyt	Ihan kivaa tulee turvattu olo.
	Kuulun kirkkoon, koska haluan joskus solmia avioliiton ja kastaa tulevat lapseni.
	Siinä se menee missä muutkin jäsenyydet.
	Kuulunut elämään pienestä pitäen.
	Kai ne rahat hyvään tarkoitukseen menee.
	En koe tarpeelliseksi erota kirkosta.

Kaikki yhteisöt rakentuvat suhteista. Rippikoulun päiväkirjoissa arvioitiin myös suhdetta kouluihin ja nuorten vanhempiin. Vuonna 2014 aloitusmessuna oli pop-jumalanpalvelus, josta oli saatu hyvää palautetta (Kesä I 2014). Vanhempia kohdattiin vierailupäivässä, vanhempainilloissa sekä konfirmaatiokierroksella kodeissa ja juhlapaikoilla. Päiväkirjan mukaan konfirmaatiomessussa sattui ja tapahtui, mutta juhlaa keuhuttiin (Kesä I 2014). Yhteishenki koettiin mahtavaksi ja hyväksi (Kesä II 2014; Päivä 2014) ja isoset ja vetäjät mukaviksi, loistaviksi, hauskoiksi ja parhaiksi – ja vielä vierailupäivääkin onnistuneeksi (Kesä II 2014). Ryhmäytyksen koettiin onnistuneen erityisesti pienimmissä ryhmissä, Päivärippikoulussa ja Kesä II:lla. Raamisryhmät ja ruokapöytäkohtaamiset koettiin erityisen mukaviksi Talviriparilla. Yhteys

koululuihin hoitui sujuvasti kaikkien rippikouluryhmien osalta. Isosporukan joustavuus muutosten keskellä ja rohkeus uskaltaa tehdä hommansa ilahduttivat (Kesä I 2014; Kesä II 2014).

Parannettavaakin löytyi; isosten tulisi noudattaa yhteisiä sääntöjä ja ymmärtää vastuunsa sekä heidät tulisi paremmin perehdyttää raamatturyhmän vetämiseen (Päiväripari 2014). Aikataulussa vapaa-ajan vähyys heikensi omaehtoista yhdessäoloa (Kesä II). Jatkossa helposti uudistettavissa on se, että nuoria tulisi pyytää vastuunkantajiksi vaikkapa vain kerta/projektiluontoisesti jostakin tehtävästä. Nyt vain joka neljäs koki, että häntä oli pyydetty vastuunkantajaksi. Kaikki yhteisöt rakentuvat suhteista ja seurakunnassa tulisi kohdata ja huomata hänet, joka tulisi mukaan, kun häntä pyydetäisiin henkilökohtaisesti.

5.5 Toiminta, työ, tekeminen

Spiritualiteetillä on yhteys myös tekemiseemme ”To do” ja sen merkitykseen; mitä teemme (työksemme), mihin toimintoihin osallistumme, mitä käytäntöjä suosimme. Se tarkoittaa myös spiritualiteetin vahvistamista kokemuksellisesti ja kehollisesti. Ellen White tarkoittaa tällä mm. sapatin pitämistä, terveellistä elämäntapaa, Raamatun lukemista, rukousta, jumalanpalvelusta, toisten auttamista jne. Näissä asioissa ihminen voi kokea spirituaalista merkityksellisyyttä fyysisen tekemisen, levon tai osallistumisen kautta. Sisäiset tunteukset vaativat päästä näkyviin myös arjen valinnoissa tekemisen suhteen. (Kuhlampi 2010, 261)

Taulukko 8: Kooste niistä kysymyksistä, jotka koskevat seurakunnan toimintaan osallistumista tai kirkon tekemää työtä. (N=20, paitsi kysymykset 20, jossa N=16 ja kysymykset 21 ja 23, jossa N=4)

Kys. Nro	Kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa
3. b)	Löysin kirkosta sellaista toimintaa (esimerkiksi nuorisotyössä), jotka kiinnostivat minua.	3,55 - 35%	3,62 - 24%	3,22 - 22%
9. d)	Jumalanpalvelukset ovat yleensä tylsiä.	3,7 - 25%	4,75 - 55%	4,36 - 48%
9.e)	Kirkko tekee paljon asioita ihmisten hyväksi.	5,8 - 95%	5,78 - 89%	5,63 - 82%
11.	Kuinka usein käyt jumalanpalveluksissa? (20 vastaajaa)	1,9 -	1,81 -	2,32 -
	En juuri koskaan – 5	25%		
	1-4 kertaa vuodessa – 13	65%		

	5-11 kertaa vuodessa - 1	5%		
	kerran kuussa - 1	5%		
12	Kuinka usein käyt joissain muissa seurakunnan tilaisuuksissa? (20 vastaajaa)	1,85	2,32	1,81
	- En juuri koskaan - 9	45 %		
	- 1-4 kertaa vuodessa - 8	40 %		
	5-11 kertaa vuodessa - 1	5 %		
	Kerran kuussa - 1	5 %		
13	Millaisia ovat seurakunnan tilaisuudet, joissa käyt? (20 vastaajaa)			
	Nuorille suunnattuja -10			
	Koko seurakunnan yhteisiä - 12			
	Jotain muita, mitä? - 2			
17.	Oletko vapaaehtoisena jossakin seuraavista? (20 vastaajaa)			
	Urheilu	20 %	25 %	25 %
	Musiikki	25 %	10 %	20 %
	Koulu (esimerkiksi tukioppilana)	20 %	30 %	27 %
	Rippikoulutyössä (esimerkiksi isosena)	20 %	28 %	12 %
	Pyhäkoulun opettajana	5 %	0 %	4 %
	Kristillisessä nuorten ryhmässä	0 %	4 %	11 %
	Muussa nuorisotyön toiminnassa	25 %	13 %	19 %
	Jossakin muualla, missä	15 %	8 %	8 %
	(Partiossa x3)			
18.	Oliko isos- tai kerhonojajakoulutus tarjolla rippikoulusi jälkeen? (20 vastausta)			
	- Kyllä, ja minä osallistuin siihen - 11	55%		
	- Kyllä, mutta en osallistunut siihen - 5	25%		
	- Kyllä, osallistuin siihen jonkin aikaa, mutta keskeytin sen - 1	5%		
	- Ei ollut, enkä ollut siitä edes kiinnostunut - 1	5%		
	- En tiedä - 2	10%		
19.	Oletko vapaaehtoistehtävissä (esimerkiksi isosena) seurakunnassa tai järjestöjen nuorisotyössä? (20 vastausta)			
	- Kyllä - 4	20%		
	- Ei - 8	40%		
	- En enää - 8	40%		
20.	En ole seurakunnan tai kristillisen järjestön vapaaehtoisena, koska (16 vastaajaa)			
a)	minulla ei ole siihen aikaa.	5,31 - 75%	5,38 - 78%	5,37 - 74%
b)	minusta jokin muu toiminta on mielekkäämpää.	4,75 - 62%	4,93 - 61%	4,69 - 56%
c)	en pitänyt rippikouluajastani.	1,56 - 6%	2,22 - 13%	2,01 - 7%
d)	olen mieluummin vapaaehtoisena koulussa tai / jossakin muussa ryhmässä (3).	4,06 / 4,13 50%/44%	3,5 - 33%	3,94 - 38%
e)	seurakunnassa vapaaehtoisena oleminen ei ole / muodikkaasta/"siistiä" (3).	1,94 / 2,06 0%/0%	2,35 - 5%	2,23 - 8%
f)	muut kuin uskoon liittyvät asiat ovat minulle / tärkeämpiä (3).	4,75 / 4,06 63%/44%	4,85 - 61%	4,42 - 50%
g)	seurakunnassamme ei ollut tällaista mahdollisuutta / tarjolla (3).	2,25 / 2,06 13%/0%	1,51 - 4%	1,9 - 7%
h)	kukaan ei pyytänyt minua mukaan.	2,75 - 19%	2,53 - 15%	3,64 - 37%
21.	Millaisessa vapaaehtoistoiminnassa olet mukana seurakunnassa tai kristillisissä järjestöissä? (4 sanallista vastausta)			
	- Olen isosena			
	- Partiossa			
	- Olen ollut isosena kolmena vuonna peräkkäin ja yritän parhaani jotta jaksaisin jatkossakin hakea isoseksi. Kokemukset ovat			

	vahvistaneet omassa uskossani ja antaneet voimaa ja iloa elämään.			
	- isosena			
23.	Olen mukana vapaaehtoistoiminnassa (esimerkiksi isosena tai kerhonohjaajana), koska (4 vastasi, jotka olivat lähteneet seurakunnan vapaaehtoistyöhön)			
a)	haluan työskennellä ihmisten kanssa	6,25 - 100%	5,79 - 92%	6,06 - 91%
b)	haluan vaikuttaa siihen, että yhteiskuntamme epäkohtia korjataan (4)	4,25 - 50%	4,42 - 54%	5,09 - 69%
c)	haluan auttaa nuoria kasvamaan uskossaan	4,25 - 50%	3,42 - 29%	4,61 - 55%
d)	haluan oppia asioita, jotka ovat hyödyksi elämässä (2)	5 - 75%	5,92 - 88%	5,68 - 81%
e)	se on hauskaa	6,5 - 100%	6,46 - 100%	6,4 - 95%
f)	vapaaehtoistyöntekijöiden keskuudessa on hyvä yhteishenki (4)	5,75 - 100%	5,75 - 88%	6,11 - 90%
g)	haluan oppia lisää Jumalasta ja uskosta	4,25 - 50%	3,37 - 42%	4,47 - 56%
h)	haluan mukaan leirille	4,75 - 50%	5,67 - 83%	4,26 - 49%
i)	haluan lisää samanlaisia kokemuksia kuin sain oman rippikouluni aikana (4)	4,75 - 50%	4,83 - 67%	4,86 - 62%
j)	toisten puolesta toimiminen on seurausta uskostani	4,25 - 50%	3,08 - 33%	4,34 - 51%
k)	siitä on hyötyä CV:sssäni/ansioluettelossani	3,75 - 50%	5,12 - 67%	3,91 - 40%

(2) Kaksi kysymystä on vahingossa mennyt samaan valintaan.

(3) = Kysymykset ovat vahingossa jakautuneet kahdelle riville. Nuoret ovat vastanneet hieman eri tavalla.

(4) = Kysymykset ovat vahingossa menneet kahdelle riville. Nuoret ovat kuitenkin vastanneet niihin samalla tavalla.

Yllättävää oli se, että Vesilahden seurakunnassa nuorilla ei ollut tylsää messussa, päivän vastoin kuin suurin osa suomalaisista tai eurooppalaisista ajatteli. Messun ”tylsyysprosentti” oli pienin koko Euroopasta. Vesilahden seurakunnassa on tehty messu-uudistusta ja jumalanpalveluksiin osallistamista monin keinoin. Työntekijät ovat olleet koulutuksissa, isoskoulutukseen ovat kuuluneet nuorten toteuttamat avoimet ehtoollishartaudet kolme kertaa vuodessa sekä kolmannen vuoden isoskoulutukseen on liitetty messuavustajakoulutus. Viimeisimpiä innovaatiota ovat olleet kirkkokilpailu ja kirkkopassi. Jumalanpalvelusten eteen tehty työ on selvästi kantanut hedelmää. Tämän rippikoulukauden 2017-2018 rippikoululaisten osallistumismerkintäkorttiin seurakunta sisällytti palvelutehtävän, jotta nuoret kokisivat, että heidän osallistumisellaan on merkitystä. Kun nuoria arvostetaan aktiivisina toimijoina, heidän osaamisen tunteensa saa heidät kokemaan osallisuutta (Kiilakoski 2017, 102).

Nuoret myös näyttivät vakaasti uskovan, että kirkko tekee hyviä asioita ja sama oli heidän oma kokemuksensa silloin harvoin kun he itse osallistuivat seurakunnan toimintaan. Mikä sitten estää toimimasta aktiivisemmin? Onko ajanpuute oikeasti totta vai onko se selitys, joka on katu-uskottava vastaus tämänkaltaisessa tutkimuksessa? Kaikilla ihmisillä on aikaa 24/7, kyse on vain siitä, mihin aikansa käyttää ts. miten priorisoi oman ajankäyttönsä. Vesilahdessa on vielä kehitettävä toimintaa niin, että

seurakunnan järjestämiin tilaisuuksiin on helpompi tulla ja että ne voittavat mielekkyydessään muut nuorten ajasta kilpailevat ilmiöt.

Rippikoulujen päiväkirjat huokuvat osallistamisen suhteen positiivisuutta: ”Sitouttamisen näkökulmasta tuntuu hyvältä. Innostus nuorten keskuudessa on suurta”. (Kesä I 2014.) ”Kiinnostus isoskoulutukseen ja seurakuntaan heräsi” (Talvi 2014). Päiväkirjoissa oli analysoitu tilannetta oikein: yli 50% nuorista osallistui isoskoulutukseen ja ripareille isoseksi rippikoulunsa jälkeen. Näistä ensimmäisen vuoden isosista puolet jatkoivat vielä toisen vuoden isoskoulutukseen, jonka keskeisenä sisältönä olivat ihmishuuhdetaidot Nuisku-kurssin muodossa. Nuortenilloissa 2014 rippikouluikäluokkaa näkyy satunnaisesti, mutta kun he tulevat, he tulevat kuin kotiinsa – ja useimmiten sanottavatkin sen, kuten yksi heistä 11.5.2018 nuortenillassa: ”Mä olen niin kaivannut teitä ja tätä yhdessäoloa” (Vesilahti 2018b)

5.6 Olemassaolo

Kristillinen spiritualiteetti näkyy myös ihmisen tarpeessa pohtia erilaisia ontologisia ja eksistentiaalisia kysymyksiä, käsityksiä ja oletuksia; ”To be”. Ne liittyvät elämään ja kuolemaan, aikaan, paikkaan, tilaan, identiteettiin ja vapauteen. Spiritualiteetti on tältä osin hyvin lähellä filosofista pohdintaa, varsinkin ihmisen tahdon ja tahdonvapauden pohdinnan, ihmisen luonnon ja olemassaolon mietiskelyn vuoksi. (Kuhlampi 2010, 262)

Taulukko 9: Kooste niistä kysymyksistä, jotka koskevat olemassaoloon liittyvää pohdintaa. Juuri tässä kysymyksessä on minulla vahingossa mennyt kaksi kysymystä yhden vastausvaihtoehdon sisään, joten on vaikea sanoa kumpaa koosta kysymyksistä nuoret ovat vastatessaan enemmän ajatelleet. (N=20)

Kys. Nro	Kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa
6.b)	Elämä jatkuu kuoleman jälkeen.	4,95 - 55%	4,21 - 48%	4,99 - 63%
6. e)	En ole varma, mihin pitäisi uskoa.	4,15 - 50%	3,72 - 33%	3,64 - 35%
6. g)	Uskon Jumalaan auttaa minua vaikeissa tilanteissa. Tiedän mitä kristillinen usko sisältää. (2)	4 - 40%	3,26 / 5,41 - 32% / 82%	3,93 / 5,50 - 44% / 80%
9. b)	Kirkolla ei ole vastauksia minulle tärkeisiin kysymyksiin.	3,8 - 20%	3,79 - 29%	4,03 - 36%

(2) Kaksi kysymystä on vahingossa mennyt samaan valintaan.

Nuoret ovat pohtineet asioita ja vastauksissa näkyy hajonta nuorten kesken: puolet uskovat elämään kuoleman jälkeen, puolet eivät tiedä, mihin uskoa. Näyttää kuitenkin siltä, että vesilahtelaiset nuoret uskovat, että kirkolla voisi olla vastaus heille tärkeisiin kysymyksiin. Tämänkaltaisen filosofinen pohdinta mahdollistuu rippikoulussa ilmapiiriin ja tilan luomisen myötä. Uusi rippikoulusuunnitelma ei suoranaisesti viittaa ontologisten ja eksistentiaalisten kysymysten pohdintaan tavoitteena, mutta ajatus on läpäisevänä muissa tavoitteessa. Liittyhän koko rippikoulun opetussisältö, kristinoppi, eksistentiaaliin ja ontologisiin kysymyksiin. Myöskään rippikoulun päiväkirjassa ei ole suoraan tätä koskevaan palautekysymystä. Lähinnä palautteissa ovat rippikoululaisten palautteet: ”Parasta oli, että sai isomman kuvan Jumalasta ja Jeesuksesta” (Päivä 2014) ja ”hyvät iltahartaudet” (Kesä II 2014).

Tällaisen pohdinnan syntyminen vaatii turvallisuuden kokemusta, luottamusta ja tilaa viipyyille. Tämän asian mahdollistamisessa tarvitaan sekä Tuomisen mainitsemaa didaktista ja pedagogista osaamista että Kiilakosken esille tuomaa ”ovimattoa” osallisuuden kokemiseen. (Tuominen 2009; Kiilakoski 2017.) Kehityshaasteena voisi olla, että seuraavissa rippikouluissa voisimme hyödyntää oppituntimateriaalina myös Puolakanahon koostamaa materiaalia, josta on jo ennestään tuttuja ja käytössäkin, osa jäänyt vuosiin käyttämättä. (Puolakanaho 2015.)

Nuorten ottaminen todesta, heidän mielipiteistään kiinnostuminen, heidän kanssaan arkisista asioista keskusteleminen vapaa-ajalla ja ruokailuissa luovat tilaa tämän kaltaisen pohdinnan esiin nousemiselle. Kesä II pidettiin vuonna 2014 Kangasalla Uusheräyksen Leirikodissa. Sen henkilökunnalta olemme vuosittain saaneet palautteen, että ”teistä leirin aikuisista näkyy, että te välitätte näistä nuorista ja nuoret tulevat teidän luoksenne juttelemaan mistä tahansa asioista”. Pieni ryhmäkokoko, turvallinen ilmapiiri ja kiireetön aikataulu luovat tilaa elämän syvimpien kysymysten pohdinnalle.

5.7 Ihmisen henki

Keskeisintä Ellen Whiten ajattelussa on ihmisen henki. Kuhalampi käyttää tässä Ellen Whiten ajatusten jäsentelyyn John Swintonin määrittelyä ihmisen hengestä. Siihen kuuluu hänen mukaansa sisäinen kaipuu muuttumiseen, merkitykseen, tarkoi-

tukseen, transsendenssiin, turvallisuuteen, varmuuteen, yhteyteen, arvoon ja toivoon. Näitä Swinton pitää sisäisinä hengen ilmentyminä, joita ulkoiset ilmentymät (tunteminen, ajattelu, suhteet, toiminta ja olemassaolo) jäsentävät. (Kuhlampi 2010, 262)

Taulukko 10: Kooste niistä kysymyksistä, jotka koskevat ihmisen henkeen liittyvää pohdintaa. Kysymyksessä 4. Minulla ja Noora Isorannalla on erilainen asteikko kuin kansainvälisessä tutkimuksessa, siksi vertailu ei onnistu. Kysymyksessä 14, minulla on jakautunut yksi vastausvaihtoehto kahdelle riville ja nuoret ovat vastanneet näille riveille eri tavalla. (N=20)

Kys. Nro	Kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa
2. a)	Rippikouluaika oli minulle tärkeää kasvun aikaa.	4,95 - 70%	4,08 - 47%	4,10 - 44%
2. c)	Vahvistuin rippikoulun aikana uskossani.	3,8 - 35%	2,95 - 27%	4,14 - 47%
4.	Konfirmaation jälkeen suhteeni uskoon on (1)	1,9 -	2,95 - 27%	4,14 - 47%
	Etääntynyt - 0	0%		
	pysynyt ennallaan - 18 -	90%		
	Vahvistunut - 2	10%		4
6. f)	Uskon Jumalaan	4,15 - 35%	3,73 - 44%	4,79 - 66%
7.	Miten kuvaisit nykyistä asennettasi kristinuskoon?	3,85 - 75%	3,65 - 55%	3,81 - 67%
14.	Kuinka usein rukoilet? (20 vastaajaa)	2,75	2,08	
	En juuri koskaan - 8	40%		
	Muutaman kerran vuodessa - 5	25%		
	Muutaman kerran / kuukaudessa 1 / 4 (3)	5% /		
	Muutaman kerran viikossa - 1	5%		
	Päivittäin - 1	5%		

(1) = eri asteikko kansainvälisessä tutkimuksessa kuin minulla ja Noora Isorannan kysymyksissä gradussaan.

(3) = kysymykset ovat vahingossa menneet kahdelle riville. Nuoret ovat vastanneet hieman eri tavalla.

Ihmisen sisin, ihmisen henki, janoaa yhteyttä itseään suurempaan. Siihen rippikoulu tarjoaa vastauksena uskoa Jumalaan ja elämää kristittyinä. Nuoret ovat pohtineet uskoa numeerisesti paljon kriittisemmin kuin sanallisesti. Asenteellinen kasvatus tuntuu onnistuneen: asenne kristinuskoa kohtaan on yhdellä melko kielteinen, neljällä neutraali ja 15:llä melko myönteinen tai hyvin myönteinen. 18 nuorta 20:sta kokee, että usko on pysynyt ennallaan, kahdella nuorella se on vahvistunut rippikoulun jälkeen. Jumalaan sanoo uskovansa seitsemän nuorta 20:sta. Sanallisissa arvioinnissa huomaa myös sen vastausnäkökulman, että usko ei ole enää rippikouluajoista muut-

tunut, vaikka rippikoulusta muutosta tapahtui. Neljä nuorta kertoo uskon vahvistuneen, vaikka numeerisesti niin vastasi vain kaksi.

Taulukko 11: Kooste nuorten sanallisista vastauksista kysymykseen: ”Kerro lisää siitä, miten koet uskosi muuttuneen.

Ennallaan (12 nuorta)	<p>Uskoni ei ole muuttunut suuntaan eikä toiseen</p> <p>En koe sen muuttuneen mihkään.</p> <p>En koe suhteeni uskoon muuttuneen.</p> <p>Pysynyt samana</p> <p>En koe että suhteeni uskoon on muuttunut.</p> <p>Ei muuttunut.</p> <p>Samanlainen kuin ennen.</p> <p>Suhteeni uskoon on pysynyt ennallaan uudesta opitusta huolimatta.</p> <p>Se ei ole juurikaan muuttunut.</p> <p>-</p> <p>En ole kokenut vielä sellaista.</p> <p>No eipä erityisemmin ajatuksen tasolla. Kirkossa olen käynyt useammin kuin ennen rippikoulua.</p>
Pientä muutosta (4 nuorta)	<p>Tuntui vahvistuneen hetkellisesti.</p> <p>Uskoni ei ole muuttunut rippikoulun jälkeen.</p> <p>Iskoon menin, mutta uskoni on pysynyt ennallaan siihen ja siitä asti.</p> <p>Avainsana: epävarmuus Rippikoulussa kaikki tuntui vielä niin helpolta esim. usko ja sitä kautta pelastuminen. Myöhemmin on alkanut kenties kyseenalaistamaan joitain asioita, kun on nähnyt maailmaa enemmän. Oppi ja usko eivät tulleet kerralla suoraan perille, mikä jättää tilaa epävarmuudelle esim. siitä miten maailmassa voi oikeasti olla niin paljon pahaa. Omina huonoina hetkinä tulee kyllä pyydettyä apua ylemmältä taholta, mitä ei usein tapahtunut ennen riparia. Mutta mielestäni olisi tärkeää muistaa Herraa hyvinäkin hetkinä, mutta siihen en usein kykene. Mikä sitten taas luo turhautuneisuutta itseensä ja myös uskoon. Eihän usko voi perustua siihen, että joutuu koko ajan muistutetuksi huonoilla hetkillä? Epävarmuutta luo myös tietämättömyys siitä, onko apua tullut vai onko itsellä käynyt vain hyvä tuuri. Mielessä on myös käynyt osaisiko jokin muu uskonto selittää asioita paremmin kuin kristinusko. Haluan kuitenkin uskoa johonkin suurempaan voimaan.</p>
Usko vahvistui (4 nuorta)	<p>Rippikoulussa kerrottujen esimerkkien kautta uskoni vahvistui.</p> <p>Olen alkanut ajatella asioita enemmän uskon kannalta.</p> <p>Rippikoulun jälkeen uskoni kanssa on ollut vahvoja hetkiä, sekä sellaisia ajanjaksoja jolloin uskoni on ollut heikompi kuin koskaan. Vaikeiden masennusjaksojen aikana on ollut vain helpompi käpertyä itseäni ja olla Jumalalle vihainen suurin piirtein kaikesta. MNF [Maata näkyvissä festarit, toim.huom.] on ollut aina vuoden paras hetki, kun on saanut nähdä ettei Jumala olekaan oikeasti mennyt mihinkään, ja että vaikka itse onkin pettynyt itseensä, Jumala jaksaa rakastaa ja kannatella siitä huolimatta. Lukion myötä uskoon on tullut myös erilainen, omasta mielestäni hyvä, näkökulma, jossa olen oppinut omani ja muiden uskontojen historiasta ja sisällöstä.</p> <p>Ennen rippikoulua oli aika jolloin suhteeni uskoon oli etääntynyt paljon erilaisista syistä, mutta rippikoulussa sai erilaisia selityksiä asioille ja lisää ymmärrystä uskosta. Rippikoulun jälkeen usko vahvistui ja sen jälkeen olen ollut aktiivisesti mukana seurakunta toiminnassa (isostoiminta ja nuortenillat). Myös seurakuntatoiminnan ulkopuolella ajattelen nykyään enemmän uskoa ja Jumalaa sekä omaa suhdettani Jumalaan.</p>

Virallisissa rippikoulujen päiväkirjoissa ei ole kysymystä, jossa tätä olisi kuulunut arvioida, eikä sitä ole lisähuomioissakaan arvioitu. Se on sinänsä yllättävää. Rippikou-

lun laatukriteerinä, kun on osaltaan virallisen opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen (Niemelä 2002). Uusimman rippikoulusuunnitelman keskeisin tavoite on: ”Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä” (Rippikoulusuunnitelma 2017). Vuoden 2001 suunnitelmassa vastaava tavoite on sanoitettu rukoukseen liittyen: ”Tavoitteena on, että nuori löytää rukouksen ja jumalanpalveluksen tapana olla ja elää Jumalan kasvojen edessä.” (Rippikoulusuunnitelma 2001)

Mari Chaulagai (2009) tutki rippikoulun spiritualiteettia. Hän piti merkittävänä kuinka vähän hartaudellisuus näkyi työntekijöiden välisessä kanssakäymisessä. Hänen tutkimusryhmästään vain kahdessa rippikoulussa kymmenestä työntekijät rukoilivat keskenään. Rippikoulusuunnitelmien mukaan rukouksella on suuri merkitys nuoren jumalakuvan muotoutumiselle ja syvenemiselle. Siksi nuorelle tulee rippikoulussa antaa mahdollisuus käsitellä omia hengellisiä ajatuksiaan ja tarpeitaan. (Chaulagai 2009.) Vaikka vertailun perusteella vesilahtelaisnuoret nuoret rippikoulun jälkeenkin rukoilivat enemmän kuin vertailuryhmä, rukoilemisen laajemmasta merkityksestä rippikoulun aikana Vesilahden seurakunnassa tulee olla tietoisia.

Kristittyinä eläminen tarkoittaa Jumalan yhteydessä elämistä. Rippikouluryhmä on jo itsessään koolla oleva seurakunta, jossa eletään todeksi kristittyinä elämistä (Kirkkohallitus 2017, 9). Rippikoulu ei saa olla näytelmä, jossa näyttelemme pyhää ja sitten siirrämme roolivaatteet pois, vaan elävää elämää, jossa keskeneräiset kristityt kasvavat yhdessä ja kantavat vastuun omasta osuudestaan.

Kenenkään uskonmäärän arviointi ei kuulu rippikoulun tehtäviin ja hengellisten asioiden pohdinta taas on hyvin luonteva osa rippikoulua. Mm. luomisesta opetettaessa puhutaan myös ihmisen arvosta, pohditaan elämän tarkoitusta ja kymmentä käskyä käsiteltäessä pohdimme, millaisilta asioilta Jumala haluaa meidät niiden ohjauksella varjella ja missä suhteessa me olemme näihin käskyihin. Jeesuksesta opetettaessa esiin nousevat sovitus ja lunastus, rukoustunnilla puolestaan pohditaan luottamusta Jumalan johdatukseen. Iltaohjelmien draamat, isosten valmistamat iltahartaudet ja leirijumalanpalvelukset syventävät näitä teemoja kukin omalla tavallaan.

Vuonna 2014 puolet Vesilahden seurakunnan isosista olivat ensikertalaisia. Rippikoulussa oli rippikoululaisia, isosia ja vetäjiä, jotka kukin tulivat rippikouluun erilais-

ta orientaatiosta käsin. Kokkosen pelkäämää isosvinouma vältettiin rippikoulun moninaisuutta ja ihmisenä ja kristittyinä kasvamisen erilaisuutta hyväksymällä ja isosvalintojen heterogeenisyyteen pyrkimällä (Kokkonen 2017). Isosten kanssa oli ollut haastetta vuonna 2014 kaikissa rippikouluissa, joko epäsiisteyden ja levottomuuden, majoittumisen, sääntöjen noudattamisen tai vastuunottamisen kanssa. Erilaisista orientaatioista tulevat, eri kasvukohdassaan olevat isokset (Niemelä 2002) toivat rippikouluun elämänmakua ja samaistumiskohteita rippikoululaisten näkökulmasta.

Noora Jokelan, Heidi Metsä-Keisterin ja Rilla Rosenvallin tutkimuksen tuloksista poiketen, 70% vesilahtelaisnuorista koki, että rippikoulu oli heille merkittävää kasvun aikaa ja miettivät mikä on hyvää ja pahaa heidän elämässään. Vesilahdessa siis onnistuttiin sekä ihmisenä että itsetuntemuksen kasvamisessa. Tästä tuloksesta huolimatta tai juuri sen vuoksi uudet raamatturyhmämateriaalit voisivat olla kokeilemisen arvoisia ensivuoden rippikoulumateriaalia ja tuoda uutta vaihtelua myös isosille raamisryhmien vetäjänä. (Noora Jokela 2017; Metsä-Keisteri & Rosenvall 2015.)

5.8 Kyselyn vapaan kommentoinnin pohjalta

Rippikoulun onnistumista arvioitaessa ei voi olla huomioimatta nuorten ”Mitä muuta haluat sanoa” –kysymyksen vastauksia. 9 nuorta 20:stä halusi vastata kysymykseen ja heidän palautteensa on pääosin rohkaisevaa. Se kertoo siitä, että nuoret ovat tulleet kohdatuiksi ja nähdyiksi. Rippikouluryhmä ja rippikoulukokemus ovat kannatelleet ja seurakunnan kokoontumisten uskotaan edelleen kannattelevan elämän vaikeissa tilanteissa. Esirukouksen merkitys on nähty ja koettu ja kaivattu. Jotakin syvää ja hyvää kristittyjen yhteydestä on koettu. Rippikoulun laadun kokeminen toivottavasti lähentää näitä nuoria myös Jumalaan ja saa heidät pysymään kirkon jäsenyydessä, vaikkeivät he niin aktiivisesti toimintaan osallistuisikaan (Niemelä 2007).

Sydäntä hiukan riipaisi palaute, että yksi nuori olisi halunnut ja voinut tulla toisenkin kerran isoseksi, jos häntä vain olisi siihen kannustettu. Tämä on asia, johon seurakunnassa tulee kiinnittää huomiota. Ei riitä, että mainostaa ja tiedottaa yleisesti, vaan pitäisi aina muistaa myös henkilökohtaisen kohtaamisen ja mukaan pyytämisen merkitys.

Taulukko 12: Kooste nuorten sanallisista vastauksista kysymykseen: ”Mitä muuta haluat sanoa?” –kysymykseen. (N=9)

Positiivinen palaute	Rippikoulu oli mukavaa ja jatkakaa samanlaiseen malliin (pienistä muutoksista huolimatta)!
	Oli mukava muistella omaa rippikouluaikaa tämän kyselyn muodossa
	Rippikoulu oli silmiä avaava kokemus ja sen avulla pääsi etenemään surutyössä ja vaikeissa tilanteissa. Oman kokemuksen perusteella varsinkin leiri henki on tärkeää kokea riparilla.
	Rippikoulustani jäi hauska muisto. Voisin olla mukana kirkon vapaaehtoistoiminnassa, mutta tällä hetkellä siihen ei riitä aikaa.
	Rippikouluni on jäänyt positiivisena mieleen :)
	On kova ikävä porukkaa! Yritän raahautua nuorteniltoihin keväällä mahdollisimman usein. Ja jos joku viitsisi, niin tarvitsisin kovasti esirukousta masennuksen takia.
Ihmettelevä palaute	Tehtävän 10 hankalasta monitulkintaisuudesta kommentoin tehtävään 16. Taitavat olla ajan kultaamia muistoja tämän kyselyn tulokset. Kirjojen lukumäärä oli outo kysymys...
Neutraali palaute	Minulla ei ole muuta kerrottavaa.
Harmittelevä palaute	Jäi harmittamaan, kun en saanut kannustusta tulla toisen vuoden isoseksi. Silloin olisi riittänyt innostusta kyllä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Aloittaessani Vesilahden seurakunnassa syksyllä 2012 nuorisotyötä ei juuri ollut. Mietin perusteellisesti mistä aloittaa? Onneksi rippikoulutyö oli edelleen kokoavaa toimintaa, johon lähes koko ikäluokka ilmoittautui ja sitoutui. Lisäksi Vesilahden seurakunta oli muovannut mallin, jossa rippikoulun kesto oli rippikoulusuunnitelman mukaisesti vähintään puoli vuotta ja se sisälsi tapaamisia kuukauden välein. Lisäksi seurakuntaan tutustuminen oli merkintöjen keräämistä erilaisista tilaisuuksista ja jumalanpalveluksista. Sain rippikoulun alkamisen myötä osallistujia järjestämiini nuortentilaisuuksiin ja yhteistyö seurakuntapastorin kanssa rippikoulun ja nuorisotyön rakenteen luomiseksi alkoi.

Loimme rippikoulu- ja nuorisotyöhön rakennetta ja pysyvyyttä norjalaisen teologin ja psykologin, Gunnar Elstadin, antaman näkökulman perusteella. Hän sanoi, että meissä kaikissa asuu pieni viisivuotias, jolla on kolme kysymystä: ”Pidätkö minusta? Leikitkö kanssani? Saanko auttaa sinua?” Niin kauan kuin sisällämme oleva viisivuotias saa myöntäviä vastauksia kysymyksiinsä, hänen on hyvä olla. Hän tulee nähdyksi ja kuulluksi ja saa tunteen siitä, että hän osaa jotakin. Halusimme, että seurakunta voisi toiminnallaan ja olemuksellaan vastata ”kyllä” nuorten sisällä oleviin tiedostamattomiin kysymyksiin. Jos näihin kysymyksiin vastaa ”ei”, nuorelle tulee epävarma olo, ja syntyy loukkaantumista, surua, vihaa, pelkoa ja yksinäisyyttä. (Elstad 2000, 22-24)

Gunnar Elstadin lapselliset kysymykset kiteyttävät suomalaisenkin tutkimuksen mukaan osallisuuden kokemuksen ydintä. Sosiaalipedagogisen osallisuuskäsityksen mukaan osallisuuden toteutuminen edellyttää seuraavan kolmen osa-alueen toteutumista; ihminen on osallinen, kun hän kuuluu johonkin (on osa yhteisöä), osallistuu (toimii jossakin yhteisössä) ja tuntee kuuluvansa (kokee olevansa osa yhteisöä). (Niivala & Ryytänen 2013, 26-27)

Tutkiessani vesilahtelaisten, eurooppalaisten ja suomalaisnuorten vastauksia rippikoulun merkitystä mittaavaan kyselyyn ja opiskellessani rippikouluun liittyviä tutkimuksia, historiaa ja rippikoulusuunnitelmia, huomaan Gunnar Elstadin olleen oikeassa. Jos rippikoulutyötä tekee aidosti kohdaten, kohtaa hyväksyntää janoavia nuoria,

jotka kaipaavat mielekästä yhteistä tekemistä. He myös kaipaavat osaamisen ja kelpaavuuden kokemusta. He tarvitsevat luotettavia aikuisia, joiden seurassa voi kysyä, kyseenalaistaa ja ajatella ääneen.

6. 1 Onnistuminen odotetun laadun suhteen

Kati Niemelä arvioi rippikoulua kolmen näkökulman kautta: rippikoulun odotettu, koettu ja virallisesti saavutettu laatu (Niemelä 2002, 43-48, 52-53). Näillä laatuvaatimuksillakin Vesilahden rippikoulut onnistuivat merkittävän hyvin. Laatua pidetään hyvänä, mikäli palvelu/tuote on vastannut siihen kohdistunutta odotusta. 2014 rippikoulun odotuksen laatua ei mitattu, mutta vielä 3 vuoden jälkeen rippikouluun kohdistunut tyytyväisyys kertoo laatuodotusten täyttyneen ja lisäksi rippikoulua oltiin valmiita suosittelemaan muille.

Osa onnistumisen selitystä on rippikoulu itsessään. Rippikoulutyö on Suomessa niin hyvin suunniteltua, ammattimaisesti toteutettua ja erityisesti leirien osalta nuorten taholta niin odotettua, että se jo tuottaa positiivisia kokemuksia odotetun laadun vuoksi (Niemelä 2002, 53). Kansainvälisen rippikoulututkimuksen mukaan leirimuotoisena rippikoulun toteuttaminen parantaa rippikoulun tavoitteiden toteutumista parhaiten. 7-8 päivän mittaiset leirit osoittavat parhaiten saavuttavan rippikoulun tavoitteen rippikoulutyytyväisyyden, uskossa kasvamisen kokemuksen, osallistamisen ja positiivisen jumalanpalveluskokemuksen suhteen. Leiriolot myös mahdollistavat osallistavien metodien käyttämisen parhaiten. (Schweitzer ym. 2015 ym. 113-116) Vesilahden kaikki rippikoulut sisälsivät 6-7 pitkän lähi/leirijakson.

Talviloman rippikoululeiri Sappeessa on ilmiönä aivan omaa luokkaansa. Se on ollut sitä aivan alusta alkaen. Yli puolet tähän kyselyyn vastanneista on talvirippikoulusta, joka puolestaan on yli puolet vuoden 2014 talvirippikoululaisista. Lisäksi vuoden 2014 talvirippikoululaisista osallistuu edelleen useita aktiivisesti nuorisotyöhön ja rippikouluihin. Heidän seurakuntaan ja seurakunnan toimintaan sitoutumisensa on innoittanut Vesilahden seurakuntaa rakentamaan paitsi isoskoulutuksen monivuotiseksi, myös luomaan uuden isosuuden rippikouluihin: bonusisoset. Bonusisoset ovat täysi-ikäisiä nuoria, joille voi antaa vastuuta ja he saavat valita työtehtäviä rippikoulussa halua-

mastaan näkökulmasta. Osallisuuden ovimatto on levitetty ja katto on korkealla. (Kii-lakoski 2017.)

Vesilahdessa päivärippikoulukin on säilyttänyt suosionsa. Senkin toteutus sisältää rippikoululeirin peruselementtejä nukkumista, uimista ja saunomista lukuun ottamatta. Vuoden 2014 päiväriparin 11 nuoresta 4 lähti mukaan isoskoulutukseen. Päivärippikoulukin siis toimi hyvällä tavalla toteutettuna.

6. 2 Onnistuminen koetun laadun suhteen

Koettua laatua arvioidaan siitä saadun hyödyn ja arvon näkökulmasta. (Niemelä 2002, 46-47) Kirkosta ja kirkon sanomasta oli tullut vesilahtelaisnuorille merkityksellistä, jopa siinä määrin, että he kokevat kirkolla olevan vastauksia heille tärkeisiin kysymyksiin ja he haluavat kastaa lapsensa. Rippikoulua pidettiin tärkeänä kasvun aikana, he oppivat siellä uusia asioita ja konfirmaatiossa saatu siunaus tuntui heistä merkitykselliseltä. Jumalanpalvelukset eivät tunnu tylsiltä ja kirkon uskotaan tekevän asioita ihmisten hyväksi. Asenne kaiken kaikkiaan sekä kirkkoa että kristinuskoa kohtaan on rippikoulukokemuksen myötä erittäin myönteisen, vaikkeivät nuoret enää toimintaan juuri itse osallistukaan.

Jokaisessa rippikoulupäiväkirjassa nousi esiin ruuan ja ruokailun merkitys. Kiireetön istuminen yhteisissä ruoka- tai kahvipöydissä ilman erottelua vetäjiin, leiriläisiin tai isosiin tuo merkittävän yhteyden ja yhteenkuuluvuuden tunnun.

Vesilahden seurakunnassa on myös panostettu koulutuksellisesti ja työajallisesti rippikouluun. Erityisesti tutkimusvuonna se näkyi. Jatkossakin vastaavanlainen ikäluokan kokoon suhteutettu sekä työntekijöiden työajan että taloudellisten resurssien kohdentaminen rippikouluun on tärkeä nuorten kirkon jäsenyyden säilyttämisen ja seurakuntaa yhteisönä rakentavan nuorten osallistamisen kannalta. Rippikouluihin osallistuminen on työntekijöiden palautteen perusteella ollut erittäin rikas kokemus.

Tutkimusvuonna Vesilahden seurakunta toteutti rippikouluja uusilla vetäjätiimeillä ja rippikouluun osallistui poikkeuksellisen runsaasti seurakunnan työntekijöitä (Vesilah-

den seurakunta 2014f). Ehkä uutuudenviehätys tai -jännitys sai rippikoulutiimit toimimaan paremmin ja rippikoulun opettajat ylittämään itsensä. Se näkyi sekä rippikouluisten, isosten että vetäjien palautteessa (Vesilahden seurakunta 2014a-d). Jotta saman voisi toistaa, tulisi rippikoulun vetäjätiimin pystyä uudistumaan tai saada uusia seurakuntalaisia tai seurakunnan työntekijöitä rippikoulun toteuttamiseen, jotta työote pysyisi tuoreena. Metateoreettinen ajattelu ja yhdessä sovitut pedagogiset ratkaisut tuottavat rippikouluun uutta näkökulmaa (Tuominen 2009). Samoin toiminnan tavoitteellisuus, tehdyn työn arviointi ja toisille palautteen antaminen rippikoulun aikana ja pienen etäisyyden päästä on käytäntö, josta kannattaa pitää kiinni.

Olennainen osa rippikoulua on myös rippikoulun substanssiosaaminen sekä pedagoginen ja didaktinen osaaminen. Rippikoulun vetäjien tulee itse olla sitoutuneita kristinoppiin, miettiä osallistavia opetustapoja sekä tuntea elämää, jossa nuoret tällä hetkellä elävät, muuten opettamisesta ja oppimisesta tulee ulkokohtaista. Käsitteet eivät jäsenyyden kokonaisuuksista vaan jäävät irrallisiksi rakenteiksi (Kilpeläinen 2009). 2014 rippikouluissa oli ensimmäistä kertaa käytössä Ihan sama –rippikoululaisen kirjat sekä Ihan sama -isosen kirjat. Isosten kirjojen raamatturyhmämateriaalia käytettiin ensimmäisen kerran ja se sai erittäin hyvää palautetta sekä isosilta että rippikoululaisilta. Samoin rukoushelmet iltahartauksien ja leirijumalanpalvelusten teemoina loivat rungon ja merkityksen jokaisen rippikoululaisen itse ranteeseen askartelemalleen rukousnauhalle. Tulisiko jotakin näistä palauttaa uudelleen käyttöön?

Kehitettäväksi jäi rippikoulun leiri-/lähijaksoa edeltävien ja seuraavien opetuspäivien sisällön ja toiminnan uudistamisessa. Opinnäytetyön esittely kirkkoneuvoston kokouksessa 24.5.2018 tuonee myös rippikoulujen, ja yleisesti seurakunnan toimintasuunnitelmien tavoitteiden, resurssien ja talousarvion määrärahoista päättämiseen uutta näkökulmaa ja merkityksellisyyttä. Työn tulosten esittelytilaisuus kesäkuussa, johon kyselyn saajat ja kirkkovaltuusto erityisesti kutsutaan, voisi tuoda esille rippikoulun tavoitteellisuuden ja suunnitelmallisuuden ja luoda vaikuttavuutta kirkkoon kuulumiselle, kristinuskolle ja seurakunnan tekemälle nuoriso- ja rippikoulutyölle.

6. 3 Onnistuminen suhteessa rippikoulun tavoitteisiin

Virallisesti saavutettua laatua mitataan sillä, miten rippikoulu täyttää sille asetetut tavoitteet (Niemelä 2002, 54). Vesilahden seurakunnassa on rippikoulutyötä tehty tavoitteesta käsin. Rippikoulutyön toimintasuunnitelmiin ja toimintakertomuksiin on kirjattu toiminta-ajatus, josta näkökulmasta työtä tehdään. Rippikoulua pidetään kasteopetuksena, jossa käsitellään elämään ja uskoon liittyviä asioita ja tutustutaan kirkon yhteiseen uskoon. Rippikoulun toteuttamisessa pyritään mahdollisimman laaja-alaiseen yhteistyöhön muiden työalojen ja työntekijöiden kanssa. (Vesilahden seurakunta 2015.) Vesilahden rippikoulutyö onnistui yleistavoitteessaan, sillä nuoret kokivat, että he miettivät elämäänsä ja uskoa rippikoulun aikana. He myös tutustuivat kirkon uskoon ja kristinopin uskomisen suhteen vastaukset olivat kolme vuotta rippikoulun jälkeen pääosin linjassa kirkon opetuksen kanssa.

Vuonna 2014 Vesilahden rippikoulutyön avaintavoitteina olivat rippikoululaisten vanhempien tavoittaminen, isosten sitouttaminen seurakunnan toimintaan sekä rippikoulun onnistuminen. Vanhempien hyvissä ja määrällisesti runsaissa kohtaamisissa rippikouluun ilmoittautumisen yhteydessä, leirikohtaisissa vanhempainilloissa sekä Kesä II -leirin vierailupäivässä koettiin tavoite saavutetuksi.

Toimintakertomukseen lasketaan keväällä 2014 isoskoulutuksena päättäneet ja syksyllä 2014 isoskoulutuksensa aloittaneet. Ensimmäisen vuoden isoskoulutuslaisia oli tutkimusvuoden aikana yhteensä 39. Tavoitteita pidettiin toimintakertomuksessa saavutettuina, sillä osa isoskoulutuksessa olevista osallistuu myös seurakunnan nuorteniltoihin ja muuhun toimintaan. Syynä onnistumiseen pidettiin sitä, että isoskoulutukseen ensi kertaa sisällytettyjä palvelutehtäviä on tehty niin lasten kuin vanhusten parissa, rippikoulujen suunnitteluun käytettiin paljon aikaa ja niiden puolesta rukoiltiin monissa ryhmissä. (Vesilahden seurakunta 2015)

Isoiset on rippikoulun menestystekijä ja rippikoulutyön menestys on isostoiminnan suosion syy. Rippikoulutyön ryhmänjohtajuusinnovaatio on toiminut yli 80 vuoden ajan ja se on ainutlaatuista maailmassa. Kiinnostus isostoimintaan kertoo jo sinällään rippikoulun onnistumisesta. (Porkka 2004, 3,7,13.) Toisin sanoen onnistuimme, kun saimme yli puolet ikäluokasta isoskoulutukseen. Erityisesti tulee huomioida poikien

suuri osuus isoskoulutukseen osallistuvissa. Poikien osallistumisen merkitys on iso onnistumisen tae, sillä kun rippikoulun osallistumisprosentit laskevat, se näkyy ensimmäisenä poikien määrän vähenemisenä. (Krupka, Ilg & Schweitzer 2015, 123)

Isosilla on joskus enemmän intoa kuin taitoa, varsinkin ensimmäisen vuoden isosilla, joita tutkimusvuonnakin oli isosista puolet. Kaikilla täytyy olla varaa mokata, uskaltua uuteen tilanteeseen ja vastuuseen sekä saada onnistumisen kokemuksia ja rohkaisua tehtäviinsä. Edes päiväkirjoissa mainitut haasteet isosten, tilojen tai rippikoululaisten kanssa eivät vaikuttaneet rippikoulun onnistumiseen kokonaisuutena. Vuonna 2014 rippikouluissa oli myös kokenut isoiso isosten ryhmän vetäjänä sekä sama kausityöntekijä kaikissa leiririppikouluissa.

Tutkimusta tehtäessä huomio kiinnittyi myös rippikoulun tavoitteiden arvioimiseen kokonaiskirkollisesti. Mikäli rippikoulua tulisi arvioida rippikoulusuunnitelman asettamien tavoitteiden mukaan, miksi rippikoulun päiväkirjojen arviointikysymyksissä yksikään ei käsitellyt suoraan rippikoulusuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Kysymykset; onnistuimme, tämä toimi, tämä ei toiminut, kehitettävää, rohkaiset analysoimaan rippikoulua toiminnan tasolta. Näiden kysymysten avulla rippikoulun arviointi jää helposti toiminnan tasolle ja onnistumisen arvioimisen näkökulma jää kapeaksi. (Tuominen 2009.)

Tämän opinnäytetyön palautuksen aikaan kirkon rippikoulutyön verkkosivulle ilmestyi uudenlaisen arviointitavan ja arviointisisällön kehotussanat sekä verkkolinkki. Osana uutta rippikoulusuunnitelmaa otetaan valtakunnallisesti käyttöön nuorten mobiili-itsearviointilomake. Se tulee pakolliseksi 2019 alkaen, mutta sitä kehoitetaan testaamaan jo tänä vuonna. Kysymykset on laadittu uuden rippikoulusuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Tuloksia voidaan hyödyntää rippikoulun valtakunnallisessa ja paikallisessa kehittämisessä. (Pulkkinen 2018.) Tämän avulla Vesilahdessakin pystytään jatkossa kehittämään ja arvioimaan rippikoulun onnistumista paremmin sen tavoitteista käsin.

6. 4 Yleistettävyyys muille toimialoille

Tästä opinnäytetyöstä voivat hyötyä muutkin kuin Vesilahden seurakunta. Tehdäkseen työtä tavoitteellisesti on hyvä pysähtyä refleктоimaan omaa työtänsä ammatillisen kirjallisuuden ja tutkimuksen valossa. Omaa spiritualiteettiaan voi hoitaa myös ajattelemalla ja kehittämällä valitsemaansa työalaa. Samoin on hyvä käyttää ”Kuhallamien kukkasta”, holistisen spiritualiteetin osa-alueiden huomioimista oman työn arvioinnin pohjana. Miten työntekijä tai ryhmä voi olla luomassa osallistujan elämään merkitystä ja tarkoitusta, jotka kantavat elämässä? Miten eri osa-alueet otetaan huomioon työn suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa?

Holistisen spiritualiteetin näkökulmasta se tarkoittaa sitä, että yhteisöpedagogi on rakentamassa sekä itsensä ja osallistujan välille että osallistujien kesken suhteita, joiden kautta muodostuu hyväksyvä yhteisö (Suhteet). Hän fasilitoi tilanteita joissa on luontevaa käydä riittävän haastavia älyllisiä, ontologisia ja eksistentiaalisia keskusteluja (Ajattelu ja Olemassaolo) sekä mielekästä tekemistä, jossa voi kokea onnistumista ja itsensä ylittämistä (Toiminta). Toiminnassaan yhteisöpedagogi on mahdollistamassa sitä, että osallistujat uskaltavat kokea ja tuntea niitä tunteita, joiden kautta voi liittyä yhteen ryhmän (ja Jumalan kanssa) tai saada uudenlaisia elämyksiä (Tunteet). Hyvä ryhmätilanne tai yhteisö ruokkii ja vahvistaa myös tunnetaidoissa henkistä tasapainoa ja luottamusta tulevaisuuteen. Ihmisen sisin, ihmisen henki, janoaa merkitystä, tarkoitusta ja arvoa elämälleen. Kristillisissä yhteyksissä tähän vastataan hartauselämän, musiikin ja rukouksen keinoin. Kaikki yhteisöt voivat osaltaan olla vahvistamassa osallistujansa turvallisuuden, varmuuden, toivon ja yhteyden kokemusta, kun tämä tarve on tiedostettu.

On ehkä naiivia väittää, että asia on näin yksinkertainen ja haasteet ratkeavat holistisen spiritualiteetin tai sisäisen viisivuotiaan kohtaamisen myötä. Nämä näkökulmat huomioimalla voidaan kuitenkin olla vastaamassa niihin haasteisiin, joita kirkollinen ja yhteiskunnallinen murros tuo tullessaan. Eettisesti kestävät perustellut toimintatavat, nuorilähtöisyys ja osallistavien menetelmien hallinta luovat yhteisön, jossa kaikenlaisien ryhmäläisten on hyvä olla. Hyvänlainen tarvitsevuus ja avun pyytäminen synnyttävät tarpeen, johon nuoret voivat vastata ja löytää paikkansa ja merkitystä sitä kautta omalle olemiselleen.

Hyvän palvelun –teoria toteuttaa itsensä; Hyväksi koettu palvelu muokkaa palveluntarjoajan imagoa myönteisemmäksi ja saa aikaan myös myönteisiä mielikuvia palvelun käyttäjissä. (Niemelä 2002). Kirkko, kunta ja järjestöt pystyvät brändäämään itseään toimimalla tavoitteidensa ja substanssinsa mukaisesti laadukkaasti ja rakentavasti. Siitä hyötyvät sekä taustaorganisaatio että sen toimijat.

LÄHTEET

- Arajärvi, Kirsti 1985. Vesilahden historia. Hämeenlinna: Arvi A. Karisto Oy.
- Chaugalai, Mari 2009. Puhetta Jumalasta vai puhetta Jumalan kanssa. Rippikoulun hengellinen elämä.
- Christensen, Leise 2010. Confirmation work in Denmark. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Christensen, Henrik Reintoft & Christensen, Leise 2015. Confirmation work in Denmark. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Clarkeburn, Henriikka & Mustajoki, Arto 2007. Tutkijan arkipäivän etiikka. Tampere: Vastapaino.
- Ellefsen, Kenneth & Lehre, Jan Erik. Nekrolog: Gunnar Elstad. Viitattu 28.5.2018. <https://www.aftenposten.no/personalia/i/bmKv/Nekrolog-Gunnar-Elstad>
- Elstad, Gunnar 2000. Tunne itsesi. Tunnista tunteesi. Kauniainen: Perussanoma.
- Eskola, Antti 1975. Sosiologian tutkimusmenetelmät 2. Porvoo: WSOY
- Grauwald, Stefan & Lager, Dagmar 2015. Confirmation work in Austria. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Høeg, Ida Marie & Krupka, Bernd 2010. Confirmation work in Norway. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Høeg, Ida Marie & Krupka, Bernd 2015. Confirmation work in Norway. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Ilg, Wolfgang, Schweitzer, Friedrich & Simojoki, Henrik 2010. Confirmation work in Germany. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Innanen, Tapani, Niemelä, Kati & Porkka, Jouko 2010. Confirmation work in Finland. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Jarva, Seppo 1998. Teoksessa Antero Rissanen (toim.) Kartalla. Rippikoulutyön käsikirja 1998. Helsinki: LK-kirjat /Lasten keskus.
- Krupka, Bernd, Ilg, Wolfgang & Schweitzer, Friedrich 2015. Giving Least to Those Who Need It Most? How Gender, Social and Religious Background Influence the

- Attendance and Experience of Confirmation Time. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Kuhalampi, Harri 2010. Holistic spirituality. In the Thinking of Ellen White. Helsingin yliopiston väitöskirja. Helsinki: Yliopistopaino.
- Jokela, Roosa 2017. Hei, me tehdään raamis! Toiminnallinen raamismateriaali rippikoulutyöhön. Centria-ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyön koulutusohjelma.
- Kiilakoski, Tomi 2017. Osallisuuden ovimatot ja laskikatot. Teoksessa Kokkonen, Jarmo (toim.) 2017. Tehdään ihmeitä! Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa. Diak työelämä 10. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Kilpeläinen, Anna-Elina. Nuoren jumalakäsityksen muuttuminen rippikoulussa. Teoksessa Innanen, Tapani & Niemelä, Kati (toim.) Rippikoulun todellisuus. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 107. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Kirkkohallitus 2002. Elämä – Usko – Rukous. Rippikoulusuunnitelma 2001. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Kirkkohallitus 2016. Isoja ihmeitä – Isostoiminnan linjaus 2016. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 43. Kuopio: Kirkkohallitus.
- Kirkkohallitus 2017. Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Kirkkolaki 1993. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054>. Tarkastettu 14.5.2018.
- Kirkkojärjestys 1993. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>. Tarkastettu 14.5.2018.
- Kirkon tilastokeskus 2017. <https://www.kirkontilastot.fi/viz?id=43>. Tarkastettu 14.5.2018.
- Kokkonen, Jarmo 2016. Sukupuoli ja yhteisöllisyys rippikoulun rituaaleissa. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 123. Helsinki: Kirkon tutkimuskeskus.
- Kokkonen, Jarmo (toim.) 2017. Tehdään ihmeitä! Osallisuus, vapaaehtoisuus, jäsenyys ja hengellisyys isostoiminnassa. Diak työelämä 10. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Kosonen, Erja 2006. Musiikki nuoren kokemistilana. Nuoruus ja musiikki holistisen ihmiskäsityksen valossa. Teoksessa Kylmäkoski, Merja, Lind, Kimmo, Hintikka, Timo ja Aittola, Tapio (toim.) Nuorten tilat. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja: 9. Vaajakoski: Gummerus.
- Lagger, Dagmar 2010. Confirmation work in Austria. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Metsä-Keisteri, Heidi & Rosendahl, Rilla 2015. Raamatturyhmämateriaali rippikoulutyöhön. Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto. Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyön koulutusohjelma.

- Mäkinen, Olli 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi.
- Niemelä, Kati 2002. Hyvä rippikoulu. Rippikoulun laatu ja vaikuttavuus. Kirkon tutkimuskeskus, Sarja A Nro. 79. Helsinki: Gummerus.
- Niemelä, Kati 2007. Rippikoulusta aikuisuuteen. Pitkittäistutkimus rippikoulun merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 99. Jyväskylä: Gummerus.
- Niemelä, Kati 2015. No longer believing in belonging: A longitudinal study of Finnish Generation Y from confirmation experience to Church-leaving. *Social Compass*, vol 62, no.2, 172-186. DOI: 10.1177/0037768615571688.
- Niemelä, Kati & Porkka, Jouko 2015. Confirmation work in Finland. Teoksessa Schweizer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. *Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study*. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Nivala, Elina & Ryynänen, Sanna 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. <http://www2.uef.fi/documents/1381035/2330652/NivalaRyyn%C3%A4nen2013.pdf/c137b4d0-ce69-4f4d-b57d-e27dacf4a0e9>. Tarkastettu 14.5.2018
- Oulun hiippakunta. Viitattu 31.3.2018. <http://www.ouluhiippakunta.evl.fi/tyoalat/kasvatus/opinnaytetyoavustukset/>.
- Pettersson, Per 2010. Confirmation work on Sweden. Teoksessa Schweizer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. *Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries*. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Pihkala, Juha 2004. Tampereen hiippakunnan piispat 1721- . Tampereen hiippakunnan tuomikapituli.
- Puolakanaho, Jenna 2015. TORI. Toimintaa rippikouluun. Centria-ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma.
- Pulkkinen, Jari 2018. Rippikoulujen itsearviointi. Tarkastettu 24.5.2018. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp2?open&cid=Content436C5C>
- Raamattu 1992. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Mikkeli: Piipilaseura.
- Schlag, Thomas 2010. Confirmation work in Switzerland. Teoksessa Schweizer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. *Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries*. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Schlag, Thomas & Muriel Koch 2015. Confirmation work in Switzerland. Teoksessa Schweizer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. *Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study*. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Simojoki, Henrik 2010. *Confirmation Work in Europe. Empirical results, Experiences and challenges. A comparative Study in Seven Countries*. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Schweitzer, Friedrich, Ilg, Wolfgang, Hardecker, Georg & Maass, Christoph 2015. *Confirmation Work in Germany*. Teoksessa Schweizer, Friedrich, Niemelä, Kati,

- Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Schweitzer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Schweitzer, Friedrich, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik, Tervo-Niemelä, Kati & Ilg, Wolfgang 2017. Confirmation, Faith and Volunteerism. A Longitudinal Study on Protestant Adolescents in the Transition towards Adulthood. European perspectives. München: Güterslocher Verlagshaus.
- Seppälä, Jarkko. Rippikoulun ja konfirmaation kehitys. Teoksessa Antero Rissanen (toim.) Kartalla. Rippikoulutyön käsikirja 1998. Helsinki: LK-kirjat /Lasten keskus.
- Simola, Soila 2018. Keskustelu 19.5.2018. Vesilahti.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Vuosikatsaus 2016. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu: 16.3.2018. http://www.stat.fi/til/vaerak/2016/01/vaerak_2016_01_2017-09-22_tie_001_fi.html
- Takala, Taina. Keskustelu 1999-syntyneestä ikäluokasta ja tutkimuksestani. Vesilahti 21.3.2018.
- Tuominen, Hans. Onnistunut rippikouluja rippikoulunopettajien pedagoginen ajattelu. Teoksessa Innanen, Tapani & Niemelä, Kati (toim.) Rippikoulun todellisuus. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 107. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Uskonnonvapauslaki. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030453>. Tarkastettu 14.5.2018.
- Vesilahden seurakunta 1976. Kirkkoneuvoston pöytäkirja 5.3.1976. Teoksessa Kirkkoneuvoston pöytäkirjat 1970-1979.
- Vesilahden seurakunta 2014a. Rippikoulun päiväkirja. Talvileiri 2014 (Talvi 2014). Teoksessa rippikoulupäiväkirjat.
- Vesilahden seurakunta 2014b. Rippikoulun päiväkirja. Päivärippikoulu 2014 (Päivä 2014). Teoksessa rippikoulupäiväkirjat.
- Vesilahden seurakunta 2014c. Rippikoulun päiväkirja. Kesä I -leiri 2014 (Kesä I 2014). Teoksessa rippikoulupäiväkirjat.
- Vesilahden seurakunta 2014d. Rippikoulun päiväkirja. Kesä II –rippikoulu 2014 (kesä II 2014). Teoksessa rippikoulupäiväkirjat.
- Vesilahden seurakunta 2014e. Isoskoulutukseen osallistuneiden nuorten nimilista. Vesilahden seurakunnan isostiedosto työtodistusten kirjoittamista varten.
- Vesilahden seurakunta 2014f. Rippikoulun vuosisuunnitelma 2013-2014. Teoksessa Kirkkoneuvoston pöytäkirjat 2010- .
- Vesilahden seurakunta 2015. Rippikoulutyön toimintakertomus. Teoksessa Tilinpäätös ja toimintakertomus 2014.
- Vesilahden seurakunta 2017. <https://www.vesilahdenseurakunta.fi/yhteystiedot/>. Tarkastettu 14.5.2018.

- Vesilahden seurakunta 2018a. Rippikoulutyön toimintakertomus. Teoksessa Tilinpäätös ja toimintakertomus 2017.
- Vesilahden seurakunta 2018b. Nuorteniltaan osallistuvan 2014 rippikoulun käyneen nuoren kommentti 11.5.2018.
- Willander, Erika 2015. Confirmation work in Sweden. Teoksessa Schweitzer, Friedrich, Niemelä, Kati, Schlag, Thomas, Simojoki, Henrik (toim.) 2015. Youth, Religion and Confirmation Work in Europe. The second Study. München: Güterslocher Verlagshaus.

LIITTEET

Liite 1: Postitse kotiin lähetetty kutsu osallistua tutkimukseen.

Apuasi tarvitaan – tee joulu(loma)n hyvä työ ja vastaa kyselyyn!

Hei, sinä -99-syntynyt,
vuonna 2014 olit rippikoululainen. Kävit rippikoulusi Vesilahden seurakunnan riparilla tai sitten kävit sen muualla. Paljon on varmaan ehtinyt tapahtua riparivuotesi jälkeen. Ainakin voin toivottaa onnea täysi-ikäisyydestäsi!

Minä (ViljasenMerja) olen päivittämässä ammattitutkintoani. Opiskelen paraikaa työn ohessa Humakissa Yhteisöpedagogi AMK:ksi. Yhteisöpedagogeista sanotaan, että *"he ovat järjestö- ja nuorisotyön ammattilaisia ja asiantuntijoita, jotka työskentelevät kunnissa, järjestöissä, laitoksissa ja yrityksissä ohjaajina, kouluttajina, suunnittelijoina ja koordinaattoreina."* (www.humak.fi/opiskelijaksi/yhteisopedagogi) Vaikka opiskelen nyt lisää, en ole silti jättämässä Vesilahden seurakuntaa ja nuorisotyötä.

Olen miettinyt viime aikoina paljon teitä. Rippikoulun opetussuunnitelma päivittyi tänä vuonna. Olemme Soilan kanssa (rippikoulutyöstä vastaava pappi, muistattehan?) jo aiemmin uudistaneet rippikoulua - ja olemme edelleen halukkaita tekemään entistä parempaa rippikoulua ja isoskoulutusta.

Tähän kyselytutkimukseen vastaaminen auttaisi, paitsi minun opiskeluuni liittyvässä kehittämistehtävässä, myös aivan suoraan Vesilahden seurakunnan tulevien riparilaisten rippikouluvuoteen. Olen kiinnostunut kuulemaan, mitä nyt täysi-ikäisenä ajattelet omasta rippikouluajastasi, kirkosta, seurakunnasta ja omasta osallistumisestasi.

Voisitko käyttää hetken aikaasi ja vastata kyselyyn? Pääset kyselyyn kirjoittamalla linkin nettiselaimen ja menemällä sivulle qr-koodin kautta. Kysely on voimassa 6.1.2018 asti.

<https://www.webpolsurveys.com/S/9D3BDB081294997E.par>

Vastanneiden kesken arvotaan leffaliput kahdelle. Lisäksi kutsun kaikki kirjeen saajia viimeistään toukokuussa kaffeelle ja kakulle kuulemaan, miten teillä ja meillä menee näin niin kuin tutkimuksen näkökulmasta ja muutenkin olisi kiva nähdä! (ja kiitos jo etukäteen!)

Vesilahdessa 17.12.2017

Merja Viljanen
Nuorisotyönohjaaja
Vesilahden seurakunta
Sähköposti
puhelinnumero/oma
puhelinnumero /työ

Soila Simola
Rippikoulutyöstä vastaava pappi
Vesilahden seurakunta
sähköposti
puhelinnumero



Liite 2: Tutkimukseen osallistumiskutsut tekstiviesteillä.

Tekstiviesti 2.1. 2018:

Hyvää uutta vuotta, 2014-riparilainen! Vielä apuasi kaivataan rippikoulun kehittämisessä. Linkissä kysely ja siihen vastanneiden kesken arvotaan leffaliput kahdelle. Vastaaminen vie max. 10min.

Jos olet jo vastannut, kaikki on ok. Saa vastata myös nimettömästi.
<https://www.webpolsurveys.com/S/9D3BDB081294997E.par>
Kiitos jo etukäteen,
ViljasenMerja/Vesilahdenseurakunta

Tekstiviesti 26.1.2018:

Hyvää uutta vuotta, 2014-riparilainen! Auttaisitko vielä hetken rippikoulun kehittämisessä. Linkissä kysely ja siihen vastanneiden kesken arvotaan leffaliput kahdelle. Vastaaminen vie max. 10min.

Jos olet jo vastannut, kaikki on ok. Saa vastata myös nimettömästi.
<https://www.webpolsurveys.com/S/9D3BDB081294997E.par>
Kiitos jo etukäteen,
ViljasenMerja/Vesilahdenseurakunta

Liite 3: Webpropol-kysely

Mitä jäi käteen? = kyselytutkimus rippikoulun merkityksestä vuonna 2014 käydyn rippikoulun merkitys vuonna 2017 18-vuotta täyttäneille.

KUN MUISTELET RIPPIKOULUAIKAASI

1. Konfirmaatiopäivääni miettiessäni ajattelen, että *

1 = Täysin - 7= Täysin samaa mieltä

[illegible]

2. Ota kantaa seuraaviin kysymyksiin *

1 = Täysin eri mieltä - 7 = Täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	6	7
Rippikoulu-aika oli minulle tärkeää kasvuaikaa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rippikoulun aikana ajattelin sitä, mikä on hyvää tai pahaa elämässäni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vahvistuin rippikoulun aikana uskossani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opin lisää rippikoulussa Jumalasta ja uskosta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Koin, että minua kiusattiin rippikoulussa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen tyytyväinen rippikoulu-aikaani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Voin suositella toisille rippikouluun osallistumista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

KONFIRMAATION JÄLKEEN

3. Mitä ajattelet seuraavista väittämistä? *

1=Täysin eri mieltä - 7=Täysin samaa mieltä

[illegible]

4. Konfirmaation jälkeen suhteeni uskoon on *

- ☐ vahvistunut
- ☐ pysynyt ennallaan
- ☐ etääntynyt

5. Kerro lisää siitä, miten koet suhteesi uskoon muuttuneen. *

	^
	v

NYKYISET ASETEET

6. Mitä ajattelet seuraavista väittämistä? *

1 = Täysin eri mieltä - 7 = Täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	6	7
Jumala loi maailman	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Elämä jatkuu kuoleman jälkeen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jumala rakastaa kaikkia ihmisiä ja välittää jokaisesta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jeesus on noussut kuolleista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
En ole varma, mihin minun pitäisi uskoa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Uskon Jumalaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Usko Jumalaan auttaa minua vaikeissa tilanteissa Tiedän mitä kristillinen usko sisältää	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen tyytyväinen elämääni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

7. Miten kuvaisit nykyistä asennettasi kristinuskoon? *

Valitse yksi.

- ☐ Hyvin kielteinen
 ☐ Melko kielteinen
 ☐ Ei kielteinen eikä myönteinen
 ☐ Melko myönteinen
 ☐ Hyvin myönteinen

8. Entä miten kuvaisit tämän hetkistä asennettasi Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa kohtaan? *

Valitse yksi.

- ☐ Hyvin kielteinen
 ☐ Melko kielteinen
 ☐ Ei kielteinen eikä myönteinen
 ☐ Melko myönteinen
 ☐ Hyvin myönteinen

9. Mitä ajattelet kirkosta? *

1 = Täysin eri mieltä - 7 = Täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	6	7
Kirkon jäsenyys on minulle tärkeää	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kirkolla ei ole vastauksia minulle tärkeisiin kysymyksiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jos minulla joskus tulee olemaan lapsia, haluan, että heidät kastetaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jumalanpalvelukset ovat yleensä tylsiä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kirkko tekee paljon asioita ihmisten hyväksi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jos minulla olisi henkilökohtaisia ongelmia, kääntyisin kirkon työntekijän puoleen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tunnen myötätuntoa apua tarvitsevia ihmisiä kohtaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

10. Missä määrin luotat seuraaviin? *

1 = En ollenkaan - 7= Erittäin paljon

	1	2	3	4	5	6	7
Ev.lut. kirkkoon	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Seurakunnan pappeihin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Seurakunnan nuorisotyönohjaajiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Piispoihiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jumalaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Suomen hallitukseen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Poliisiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

11. Kuinka usein käyt jumalanpalveluksissa? *

Valitse yksi.

- ☐ En juuri koskaan
 ☐ 1-4 kertaa vuodessa
 ☐ 5-11 kertaa vuodessa
 ☐ Kerran kuukaudessa
 ☐ Lähes joka viikko

12. Kuinka usein käyt joissain muissa seurakunnan tilaisuuksissa? *

Valitse yksi.

- ☐ En juuri koskaan
 ☐ 1-4 kertaa vuodessa
 ☐ 5-11 kertaa vuodessa
 ☐ Kerran kuukaudessa
 ☐ Lähes joka viikko
 ☐ Useita kertoja viikossa

13. Millaisia ovat seurakunnan tilaisuudet, joissa käyt? *

Voit valita useita vaihtoehtoja.

- ☐ Nuorille suunnattuja
 ☐ Koko seurakunnan yhteisiä
 ☐ Jotain muita, mitä?

14. Kuinka usein rukoilet? *

- ☐ En juuri koskaan
 ☐ Muutaman kerran vuodessa
 ☐ Muutaman kerran kuukaudessa
 ☐ Muutaman kerran viikossa
 ☐ Päivittäin

15. Mitä ajattelet kirkon jäsenyydestä ja kirkosta eroamisesta? *

- ☐ En voisi ajatella eroavani kirkosta missään olosuhteissa
☐ En ole tullut ajatelleeksi kirkosta eroamista, eikä se ole minulle nytkään ajankohtainen
☐ Olen joskus ajatellut kirkosta eroamista, mutta olen aina päätenyt siihen, ettei se tule kysymykseen
☐ Olen usein ajatellut kirkosta eroamista, mutta en ole eroamisestani täysin varma
☐ Todennäköisesti tulen joskus eroamaan kirkosta
☐ Olen eronnut kirkosta
☐ En osaa sanoa

16. Kerro lisää, mitä ajattelet kirkon jäsenyydestä. *

VAPAAEHTOISENA TOIMIMISESTA

17. Oletko vapaaehtoisena jossakin seuraavista? *

	kyllä	ei
Urheilu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Musiikki	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Koulu (esimerkiksi tukioppilaana)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rippikoulutyössä (esimerkiksi isosena)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Pyhäkoulun opettajana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kristillisessä nuorten ryhmässä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Muussa nuorisotyön toiminnassa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jossakin muualla, missä?	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

18. Oliko isos- tai kerhonojajakoulutus tai jokin muu seurakunnan vapaaehtoisuus tarjolla rippikoulusi jälkeen? *

Valitse yksi.

- ☐ Kyllä, minä osallistuin siihen
- ☐ Kyllä, mutta en osallistunut siihen
- ☐ Kyllä, osallistuin siihen jonkin aikaa, mutta keskeytin sen
- ☐ Ei ollut, vaikka olisin toivonut sitä
- ☐ Ei ollut, enkä ollut siitä edes kiinnostunut
- ☐ En tiedä

19. Oletko vapaaehtoistehtävissä (esimerkiksi isosena) seurakunnassa tai järjestöjen nuorisotyössä? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ En enää

VAPAAEHTOISENA TOIMIMISESTA

20. En ole seurakunnan tai kristillisen järjestön vapaaehtoisena, koska *

1 = Täysin eri mieltä - 7 = Täysin samaa mieltä

[illegible]

en pitänyt rippikouluajastani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
olen mieluummin vapaaehtoisena koulussa tai	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
jossakin muussa ryhmässä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
seurakunnassa vapaaehtoisena oleminen ei ole	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
muodikasta/“siistiä”	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
muut kuin uskoon liittyvät asiat ovat minulle	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
tärkeämpiä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
seurakunnassamme ei ollut tällaista mahdollisuutta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
tarjolla	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
kukaan ei pyytänyt minua mukaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

VAPAAEHTOISTOIMINNAN ALOITTAMISESTA

21. Millaisessa vapaaehtoistoiminnassa olet mukana seurakunnassa tai kristillisissä järjestöissä? *

22. Kuinka paljon vapaaehtoiseksi lähtemiseen vaikuttivat seuraavat henkilöt? *

1 = Ei ollenkaan - 7 = erittäin paljon

	1	2	3	4	5	6	7
Seurakunnan pappi, nuorisotyönohjaaja tai joku	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
muu työntekijä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rippikouluni isokset tai muut isokset	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Joku/jotkut muut nuoret ihmiset	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Perheeni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Minä itse	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

SEURAKUNNASSA VAPAAEHTOISENA TOIMIMISEN SYYT

23. Olen mukana vapaaehtoistoiminnassa (esimerkiksi isosena tai kerhonohjaajana), koska *

1 = Täysin eri mieltä - 7= Täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	6	7
haluan työskennellä toisten ihmisten kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
haluan vaikuttaa siihen, että yhteiskuntamme epäkohtia korjataan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
haluan auttaa nuoria kasvamaan uskossaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
haluan oppia asioita, jotka ovat hyödyksi elämässä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
se on hauskaa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
vapaaehtoistyöntekijöiden keskuudessa on hyvä yhteishenki	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
haluan oppia lisää Jumalasta ja uskosta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
haluan mukaan leirille	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
haluan lisää samanlaisia kokemuksia kuin sain oman rippikouluni aikana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
toisten puolesta toimiminen on seurausta uskostani siitä on hyötyä CV:ssäni/ ansioluettelossani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

TOIMINTASI VAPAAEHTOISENA

24. Mitkä ovat olleet kaikkein tärkeimpiä kokemuksiasi vapaaehtoisena olemisesi aikana? *

MIKSI HALUSIT ISOSEKSI , APUOHJAAJAKSI TAI VAPAAEHTOISENA RIPPIKOULUUN?

25. Ja vielä: vuonna 1999 syntyneitä lähti poikkeuksellisen paljon mukaan isokoulutukseen. Miksiköhän? Vastaa tähän kysymykseen, vain jos lähdit mukaan isokoulutukseen oman ripparisi jälkeen. Muistele vielä hetki, miksi sinä alunperin lähdit mukaan isotoimintaan...

koska minusta on mukava olla yhdessä rippikoulun opettajien kanssa.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

En varsinaisesti halunnut isoseksi, mutta seurakunnalla ei ollut nuorille muutakaan kiinnostavaa tarjolla rippikoulun jälkeen.

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

PARI KYSYMYSTÄ SINUSTA ITSESTÄSI

26. Montako läheistä ystävää sinulla on? *

Läheisellä ystävällä tarkoitetaan tässä henkilöitä, joiden kanssa sinun on helppo olla, joille voit puhua yksityisasioistasi ja joilta voit pyytää apua.

- ☐ Ei yhtään
- ☐ Yksi
- ☐ 2-5
- ☐ Enemmän kuin viisi

27. Paljonko kotonasi on kirjoja? *

Kirjahyllyssä yhteen metriin mahtuu n. 40 kirjaa, aikakauslehtiä ei lasketa.

- ☐ Ei yhtään
- ☐ 1-10
- ☐ 11-50
- ☐ 51-100
- ☐ 101-250
- ☐ 251-500
- ☐ Enemmän kuin 500

28. Miten arvioisit perheesi taloudellista tilaa? *

- ☐ Keskivertoa selvästi varakkaampi
- ☐ Keskivertoa hieman varakkaampi
- ☐ Keskiarvoinen
- ☐ Keskivertoa hieman vähävaraisempi
- ☐ Selvästi
- ☐ keskivertoa vähävaraisempi

29. Sukupuolesi? *

- ☐ Mies
- ☐ Nainen
- ☐ Muu

30. Mihin rippikouluryhmään osallistuit? *

- ☐ Talviriparille
- ☐ Päiväriparille
- ☐ Kesä I:lle
- ☐ Kesä II:lle

- ☐ Kävin riparini muualla, missä?

31. Mitä muuta haluat kertoa meille?

32. Mikäli haluat osallistu leffalippujen arvontaan - niin jätä nimesi ja yhteystietosi. Kysely säilyy anonyyminä, sillä nimeäsi ei tulla yhdistämään vastaustesi kanssa. Yhteystietoja käytetään ainoastaan arvontaan. Saatko sä leffaliput kahdelle? Olen yhteydessä arvonnän voittajalle henkilökohtaisesti viikolla 6 / 2018.

Etunimi	<input type="text"/>
Sukunimi	<input type="text"/>
Matkapuhelin	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Osoite	<input type="text"/>
Postinumero	<input type="text"/>
Postitoimipaikka	<input type="text"/>
Puhelin	<input type="text"/>

(Sivu 0 / 10)

Liite 4: Koostetaulukko kysymyksistä, vastausten keskiarvo ja vertailtavuus suomalaisnuorten ja eurooppalaisnuorten vastauksiin. Vesilahden nuoret 18-vuotiaita, suomalaiset ja eurooppalaiset n. 17-vuotiaita. Viimeisessä sarakkeessa kuvattu, minkä holistisen spiritualiteetin osa-alueen mukaan tulokset on jaoteltu tutkimustuloksissa.

Taulukoiden kysymyksissä on pääsääntöisesti niin, että niiden vastauksissa 1 tarkoittaa erittäin eri mieltä – ja 7 erittäin samaa mieltä, 4 on ”ei eri mieltä eikä samaa mieltä”. Prosentit tarkoittavat ”kyllä”, eli ovat vastauksia 5-7 (ovat melko – erittäin samaa mieltä). Ensimmäinen luku taulukossa on vastausten keskiarvo. Prosenttiosuus kertoo ”kyllä” -vastausten osuudesta kaikkiin vastauksiin.

Kys. Nro	kysymys	Vesilahti	Suomi	Eurooppa	MIHIN TAVOITTEeseen LIITTYY
1.	Konfirmaatiopäivääni miettiessäni ajattelen (20 vastaajaa)				
a)	Se oli yksi elämäni tärkeimmistä päivistä.	4,35 - 50%	3,69 - 34%	4,38 - 51%	TUNTEMINEN
b)	Kauniin juhlan viettäminen perheeni ja ystäväni kanssa oli minulle tärkeää.	5,4 - 85%	5,22 - 72%	5,3 - 72%	
c)	Rippilahjaksi saamani rahat ja tavarat olivat minulle tärkeitä.	4,4 - 55%	4,35 - 51%	3,86 - 36%	
d)	Konfirmaatiossa saamani siunaus oli minulle tärkeä.	4,8 - 70%	3,44 - 30%	4,22 - 47%	
2. a)	Rippikoulu-aika oli minulle tärkeää kasvun aikaa.	4,95 - 70%	4,08 - 47%	4,10 - 44%	IHMISEN HENKI
b)	Rippikoulun aikana ajattelin sitä, mikä on hyvää ja pahaa elämässäni.	4,75 - 70%	4,04 - 49%	4,37 - 52%	AJATTELU
c)	Vahvistuin rippikoulun aikana uskossani.	3,8 - 35%	2,95 - 27%	4,14 - 47%	IHMISEN HENKI
d)	Opin rippikoulussa lisää Jumalasta ja uskota.	5,4 - 80%	4,61 - 62%	5,31 - 75%	AJATTELU
e)	Koin, että minua kiusattiin rippikoulussa.	1,05 - 0%	1,43 - 5%	1,28 - 3%	SUHTEET
f)	Olen tyytyväinen rippikoulu-aikaani.	6,35 - 90%	5,41 - 71%	5,86 - 85%	TUNTEMINEN
g)	Voin suositella toisille rippikouluun osallistumista.	6,35 - 95%	5,8 - 79%	5,93 - 85%	IHMISEN HENKI
3.	Mitä ajattelet seuraavista väittämistä? (20 vastaajaa)				
a)	Rippikoulun jälkeen menetin yhteyteni kirkkoon.	2,4 - 5%	2,74 - 21%	3,54 - 36%	SUHTEET
b)	Löysin kirkosta sellaista toimintaa (esimerkiksi nuorisotyössä), jotka kiinnostivat minua.	3,55 - 35%	3,62 - 24%	3,22 - 22%	TOIMINTA
c)	Minua pyydettiin ottamaan vastuuta jostakin tehtävästä kirkossa.	3 - 25%	2,54 - 22%	3,09 - 31%	SUHTEET
d)	Tunsin, että kirkossa ei ole enää mitään uutta opittavaa.	2,55 - 0%	3,2 - 25%	3,17 - 20%	AJATTELU

e)	Minulla on ystäviä, jotka ovat aktiivisia kirkossa.	5,05 - 60%	4,58 - 59%	4,23 - 51%	SUHTEET
4.	Konfirmaation jälkeen suhteeni uskoon on (20 vastaajaa) (1)	1,9 -	2,95 - 27%	4,14 - 47%	IHMISEN HENKI
	etääntynyt: 0	0 %	12,40 %		
	pysynyt ennallaan: 18	90 %	74,50 %		
	vahvistunut: 2	10 %	13,10 %		
5.	Kerro lisää siitä, miten koet suhteesi uskoon muuttuneen. (sanalliset vastaukset, 20 vastaajaa.)				
6.	Mitä ajattelet seuraavista väittämistä? (20 vastaajaa)				
a)	Jumala loi maailman.	3,85 - 30%	3,15 - 30%	3,65 - 34%	AJATTELU
b)	Elämä jatkuu kuoleman jälkeen.	4,95 - 55%	4,21 - 48%	4,99 - 63%	OLEMASSAOLO
c)	Jumala rakastaa kaikki ihmisiä ja välittää jokaisesta.	5,3 - 75%	4,38 - 53%	4,99 - 63%	AJATTELU
d)	Jeesus on noussut kuolleista.	4,7 - 50%	3,34 - 25%	4,08 - 42%	AJATTELU
e)	En ole varma, mihin pitäisi uskoa.	4,15 - 50%	3,72 - 33%	3,64 - 35%	OLEMASSAOLO
f)	Uskon Jumalaan.	4,15 - 35%	3,73 - 44%	4,79 - 66%	IHMISEN HENKI
g)	Uskon Jumalaan auttaa minua vaikeissa tilanteissa. Tiedän mitä kristillinen usko sisältää. (2)	4 - 40%	3,26 / 5,41 - 32% / 82%	3,93 / 5,50 - 44% / 80%	OLEMASSAOLO
h)	Olen tyytyväinen elämäni.	5,5 - 85%	5,76 - 86%	5,73 - 83%	TUNTEMINEN
7.	Miten kuvaisit nykyistä asennettasi kristinuskoon? (20 vastaajaa)	3,85 - 75%	3,65 - 55%	3,81 - 67%	IHMISEN HENKI
8.	Miten kuvaisisit asennettasi Suomen evankelisluterilaista kirkkoa kohtaan? (20 vastaajaa)	3,9 - 80%	3,71 - 65%	3,8 - 67%	SUHTEET
9.	Mitä ajattelet kirkosta? (20 vastaajaa)				
a)	Kirkon jäsenyys on minulle tärkeää.	4,2 - 35%	3,81 - 44%	4,08 - 44%	SUHTEET
b)	Kirkolla ei ole vastauksia minulle tärkeisiin kysymyksiin.	3,8 - 20%	3,79 - 29%	4,03 - 36%	OLEMASSAOLO
c)	Jos minulla on lapsia, haluan, että heidät kastetaan.	6,4 - 100%	5,76 - 85%	6,13 - 86%	SUHTEET
d)	Jumalanpalvelukset ovat yleensä tylsiä.	3,7 - 25%	4,75 - 55%	4,36 - 48%	TOIMINTA
e)	Kirkko tekee paljon asioita ihmisten hyväksi.	5,8 - 95%	5,78 - 89%	5,63 - 82%	TOIMINTA
f)	Jos minulla olisi henkilökohtaisia ongelmia, kääntyisin kirkon työntekijän puoleen.	3,1 - 10%	2,87 - 11%	2,55 - 9%	SUHTEET

g)	Tunnen myötätuntoa kärsiviä ihmisiä kohtaan	6,1 - 100%			TUNTEMINEN
10.	Missä määrin luotat seuraaviin? (20 vastaajaa)				SUHTEET
a)	Ev.lut. kirkkoon	4,8 - 55%			
b)	Seurakunnan pappeihin	5,3 - 70%			
c)	Seurakunnan nuorisotyönohjaajiin	5,55 - 85%			
d)	Piispoihin	4,5 - 35%			
e)	Jumalaan	4,95 - 60%			
f)	Suomen hallitukseen	3,9 - 30%			
g)	Poliisiin	5,45 - 85%			
11.	Kuinka usein käyt jumalanpalveluksissa? (20 vastaajaa) (1= en koskaan - 5= melkein joka viikko)	1,9 -	1,81 -	2,32 -	TOIMINTA
	En juuri koskaan - 5	25 %			
	1-4 kertaa vuodessa - 13	65 %			
	5-11 kertaa vuodessa - 1	5 %			
	kerran kuussa - 1	5 %			
12.	Kuinka usein käyt joissain muissa seurakunnan tilaisuuksissa? (20 vastaajaa)	1,85	1,82		TOIMINTA
	- En juuri koskaan - 9	45 %			
	- 1-4 kertaa vuodessa - 8	40 %			
	5-11 kertaa vuodessa - 1	5 %			
	kerran kuussa - 1	5 %			
	lähes joka viikko - 1	5 %			
13.	Millaisia ovat seurakunnan tilaisuudet, joissa käyt? (20 vastaajaa)				TOIMINTA
	Nuorille suunnattuja -10	50 %			
	Koko seurakunnan yhteisiä - 12	60 %			
	Jotain muita, mitä? - 2 (en käy muissa)				
14.	Kuinka usein rukoilet? (20 vastaajaa)	2,75	2,08		IHMISEN HENKI
	En juuri koskaan - 8	40 %			
	Muutaman kerran vuodessa - 5	25 %			
	Muutaman kerran / kuukaudessa - 1/4 (3)	5% / 20%			
	Muutaman kerran viikossa - 1	5 %			
	Päivittäin - 1	5 %			
15.	Mitä ajattelet kirkon jäsenyydestä ja kirkosta eroamisesta? (20 vastaajaa)	2,75			SUHTEET

	En voisi ajatella eroavani kirkosta missään olosuhteissa -2	10 %			
	En ole tullut ajatelleeksi kirkosta eroamista, eikä se ole minulle nytkään ajankohtainen -12	60 %			
	Olen joskus ajatellut kirkosta eroamista, mutta olen aina päätenyt siihen, ettei se tule kysymykseen -1	5 %			
	Olen usein ajatellut kirkosta eroamista, mutta en ole eroamisestani täysin varma -3	15 %			
	En osaa sanoa -2	10 %			
16.	Kerro lisää mitä ajattelet kirkon jäsenyydestä. (sanalliset vastaukset.)				SUHTEET
17.	Oletko vapaaehtoisena jossakin seuraavista? (20 vastaajaa)				TOIMINTA
a)	Urheilu	20 %	25 %	25 %	
b)	Musiikki	25 %	10 %	20 %	
c)	Koulu (esimerkiksi tukioppilaana)	20 %	30 %	27 %	
d)	Rippikoulutyössä (esimerkiksi isosena)	20 %	28 %	12 %	
e)	Pyhäkoulun opettajana	5 %	0 %	4 %	
f)	Kristillisessä nuorten ryhmässä	0 %	4 %	11 %	
g)	Muussa nuorisotyön toiminnassa	25 %	13 %	19 %	
h)	Jossakin muualla, missä	15 %	8 %	8 %	
	(partiossa x3)				
18.	Oliko isos- tai kerhonojajakoulutus tarjolla rippikoulusi jälkeen? (20 vastausta)				TOIMINTA
	- kyllä, ja minä osallistuin siihen 11 - 55%				
	- kyllä, mutta en osallistunut siihen 5 - 25%				
	- Kyllä, osallistuin siihen jonkin aikaa, mutta keskeytin sen 1 - 5%				
	- Ei ollut, enkä ollut siitä edes kiinnostunut 1 - 5%				
	- En tiedä 2 - 10%				
19.	Oletko vapaaehtoistehtävissä (esimerkiksi isosena) seurakunnassa tai järjestöjen nuorisotyössä? (20 vastausta)				TOIMINTA
	- kyllä 4	20 %			
	- ei 8	40 %			
	- en enää 8	40 %			
20.	En ole seurakunnan tai kristillisen järjestön vapaaehtoisena, koska (16 vastaajaa)				TOIMINTA
a)	minulla ei ole siihen aikaa.	5,31 - 75%	5,38 - 78%	5,37 - 74%	

b)	minusta jokin muu toiminta on mielekkäämpää.	4,75 - 63%	4,93 - 61%	4,69 - 56%	
c)	en pitänyt rippikouluajastani.	1,56 - 6%	2,22 - 13%	2,01 - 7%	
d)	olen mieluummin vapaaehtoisena koulussa tai / jossakin muussa ryhmässä (3)	4,06 / 4,13 50%/44%	3,5 - 33%	3,94 - 38%	
e)	seurakunnassa vapaaehtoisena oleminen ei ole / muodikasta/"siistiä" (3)	1,94 / 2,06 0%/0%	2,35 - 5%	2,23 - 8%	
f)	muut kuin uskoon liittyvät asiat ovat minulle / tärkeämpiä (3)	4,75 / 4,06 62%/44%	4,85 - 61%	4,42 - 50%	
g)	seurakunnassamme ei ollut tällaista mahdollisuutta / tarjolla (3)	2,25 / 2,06 13%/0%	1,51 - 4%	1,9 - 7%	
h)	kukaan ei pyytänyt minua mukaan	2,75 - 19%	2,53 - 15%	3,64 - 37%	
21.	Millaisessa vapaaehtoistoiminnassa olet mukana seurakunnassa tai kristillisissä järjestöissä? (4 sanallista vastausta)				TOIMINTA
	- Olen isosena				
	- Partiossa				
	- Olen ollut isosena kolmena vuonna peräkkäin ja yritän parhaani jotta jaksaisin jatkossakin hakea isoseksä. Kokemukset ovat vahvistaneet omassa uskossani ja antaneet voimaa ja iloa elämään.				
	- isosena				
22.	Kuinka paljon vapaaehtoiseksi lähtemiseen vaikuttivat seuraavat henkilöt? (4 vastasi, jotka olivat lähteneet seurakunnan vapaaehtoistyöhön)				SUHTEET
a)	Seurakunnan pappi, nuorisotyönohjaaja tai joku muu työntekijä? (4)	5,5 - 100%	4,67 - 67%	3,62 - 41%	
b)	Rippikouluni isokset tai muut isokset	5,75 - 100%			
c)	Joku/jotkut muut nuoret ihmiset	5,25 - 75%	4,26 - 43%	4,62 - 58%	
d)	Perheeni	4,5 - 50%	2,79 - 21%	3,28 - 31%	
e)	Minä itse	6,75 - 100%	5,83 - 79%	5,95 - 84%	

23.	Olen mukana vapaaehtoistoiminnassa (esimerkiksi isosena tai kerhonohtajana), koska (4 vastasi, jotka olivat lähteneet seurakunnan vapaaehtoistyöhön)				TOIMINTA
a)	haluan työskennellä ihmisten kanssa	6,25 - 100%	5,79 - 92%	6,06 - 91%	
b)	haluan vaikuttaa siihen, että yhteiskuntamme epäkohtia korjataan (4)	4,25 - 50%	4,42 - 54%	5,09 - 69%	
c)	haluan auttaa nuoria kasvamaan uskossaan	4,25 - 50%	3,42 - 29%	4,61 - 55%	
d)	haluan oppia asioita, jotka ovat hyödyksi elämässä (2)	5 - 75%	5,92 - 88%	5,68 - 81%	
e)	se on hauskaa	6,5 - 100%	6,46 - 100%	6,4 - 95%	
f)	vapaaehtoistyöntekijöiden keskuudessa on hyvä yhteishenki (4)	5,75 - 100%	5,75 - 88%	6,11 - 90%	
g)	haluan oppia lisää Jumalasta ja uskosta	4,25 - 50%	3,37 - 42%	4,47 - 56%	
h)	haluan mukaan leirille	4,75 - 50%	5,67 - 83%	4,26 - 49%	
i)	haluan lisää samanlaisia kokemuksia kuin sain oman rippikouluni aikana (4)	4,75 - 50%	4,83 - 67%	4,86 - 62%	
j)	toisten puolesta toimiminen on seurausta uskostani	4,25 - 50%	3,08 - 33%	4,34 - 51%	
k)	siitä on hyötyä CV:sssäni/ansioluettelossani	3,75 - 50%	5,12 - 67%	3,91 - 40%	
24.	Mitkä ovat olleet kaikkein tärkeimpiä kokemuksiasi vapaaehtoisena olemisesi aikana?(4 sanallista vastausta.)				
25.	Ja vielä: vuonna 1999 syntyneitä lähti poikkeuksellisen paljon mukaan isokoulutukseen. Miksiköhän? Vastaa tähän kysymykseen, vain jos lähdit mukaan isokoulutukseen oman riparisi jälkeen. Muistele vielä hetki, miksi sinä alunperin lähdit mukaan isostoimintaan... (12 vastaajaa)				
	koska haluan leirille.	6,0 - 92%			
	koska oma ripari oli myönteinen kokemus	6,3 - 92%			
	koska haluan kertoa uskonasioista muille.	4,75 - 75%			
	koska ei ole muutakaan tekemistä tarjolla.	3,25 - 8%			
	koska haluan saada uusia ystäviä.	5,17 - 67%			
	koska olin kuullut myönteistä isosena olemisesta.	6,33 - 100%			
	koska haluan saada vastauksia elämäni tärkeimpiin kysymyksiin.	4,25 - 33%			
	koska kaverinikin lähtivät mukaan.	4,83 - 67%			

	koska haluan tietää millaista isosena toimiminen on	5,58 - 92%			
	koska joku kannusti minua.	5,17 - 75%			
	oppiakseni lisää Jumalasta ja uskosta.	4,58 - 58%			
	kokeakseni yhteyttä ja yhteenkuuluvuutta isosryhmässä.	5,33 - 75%			
	oppiakseni lisää rukouksesta.	4,25 - 42%			
	tutustuakseni paremmin Raamatun sisältöön.	4,67 - 58%			
	koska haluan olla toteuttamassa nuoremmille hyvän rippikoulun.	6,25 - 100%			
	oppiakseni tuntemaan itseäni paremmin.	4,58 - 58%			
	saadakseni esiintyä ja lisää esiintymisvalmiuksia.	4,33 - 67%			
	oppiakseni ohjaamaan ryhmiä.	5,17 - 75%			
	saadakseni mielekästä tekemistä lomajaksi.	4,33 - 50%			
	voidakseni tutustua luontevassa tilanteessa vastakkaiseen sukupuoleen.	2,5 - 17%			
	oppiakseni lisää muista uskonnoista	3,42 - 25%			
	voidakseni keskustella siitä, mitä kuoleman jälkeen tapahtuu	4,17 - 42%			
	tutustuakseni omaan seurakuntaani.	4,92 - 75%			
	voidakseni tutustua seurakunnan työntekijöihin.	4,58 - 67%			
	saadakseni vahvistusta uskolleni.	4,33 - 50%			
	vahvistaakseni itsetuntoani.				
	koska muiden isosten kanssa yhdessä oleminen on hyvin tärkeää minulle.	5,18 - 67%			
	koska minusta on mukava olla yhdessä rippikoululaisten kanssa.	5,42 - 83%			
	koska minusta on mukava olla yhdessä rippikoulun opettajien kanssa.	5,45 - 45%			
	En varsinaisesti halunnut isoseks, mutta seurakunnalla ei ollut nuorille muutakaan kiinnostavaa tarjolla rippikoulun jälkeen.	1,33 - 0%			
26.	Montako läheistä ystävää sinulla on? (20 vastaajaa) (1=ei yhtään, 2= yksi, 3=2-5, 4 = yli 5)	3,25	3,23	3,24	SUHTEET
27.	Paljonko kotonasi on kirjoja? (20 vastaajaa)		5,16	4,74	AJATTELU
28.	Miten arvioisit perheesi taloudellista tilaa? (20 vastaajaa)				
29.	Sukupuolesi?				

	15 tyttöä (75%), 5 poikaa (25%)				
30.	Mihin rippikouluryhmään osallistuit? (20 vastaajaa)				
	Talviriparille 11	55 %			
	Päiväriparille 2	10 %			
	Kesä I:lle 3	15 %			
	Kesä II:lle 4	20 %			
31	Mitä muuta haluat kertoa meille? (9 sanalista vastausta.)"				
32.	Nimilista arvontaa varten (17 nimeä, 3 nimetöntä vastaajaa)				

selitteet:

(1) = eri asteikko kansainvälisessä tutkimuksessa kuin minulla ja Noora Isorannan kysymyksissä gradussaan.

(2) Kaksi kysymystä on vahingossa mennyt samaan valintaan.

(3) = kysymykset ovat vahingossa jakautuneet kahdelle riville. Nuoret ovat vastanneet hieman eri tavalla.

(4) = kysymykset ovat vahingissa menneet kahdelle riville. Nuoret ovat kuitenkin vastanneet niihin samalla tavalla.

Liite 5: Tutkimuskutsussa luvattu kakkukahvikutsu, postitettu 23.5.2018 samoille henkilöille, kuin alkuperäinen tutkimuskutsu. Sama kutsu jaettu myös Vesilahden seurakunnan Instagram- ja Facebook-tiedotuksen kautta sekä nuorisotyön WhatsApp-ryhmässä 23.5.2018. Lisäksi kutsu on lähetetty 7.6. klo 19 alkavan kirkkovaltuuston kokouksen kokouskutsun liitteenä.



MISTÄ TIETÄÄ, ETTÄ ONNISTUI?

Vesilahden seurakunnan
rippikouluvuoden 2014
onnistumisen arviointi



HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Merja Viljanen

TERVETULO KAKKUKAFFEELLE TO 7.6.2018
KLO 18 SEURAKUNTATALOLLE KUULEMAAN,
MITÄ OPINNÄYTETYÖSSÄ SELVISI. -MERJA